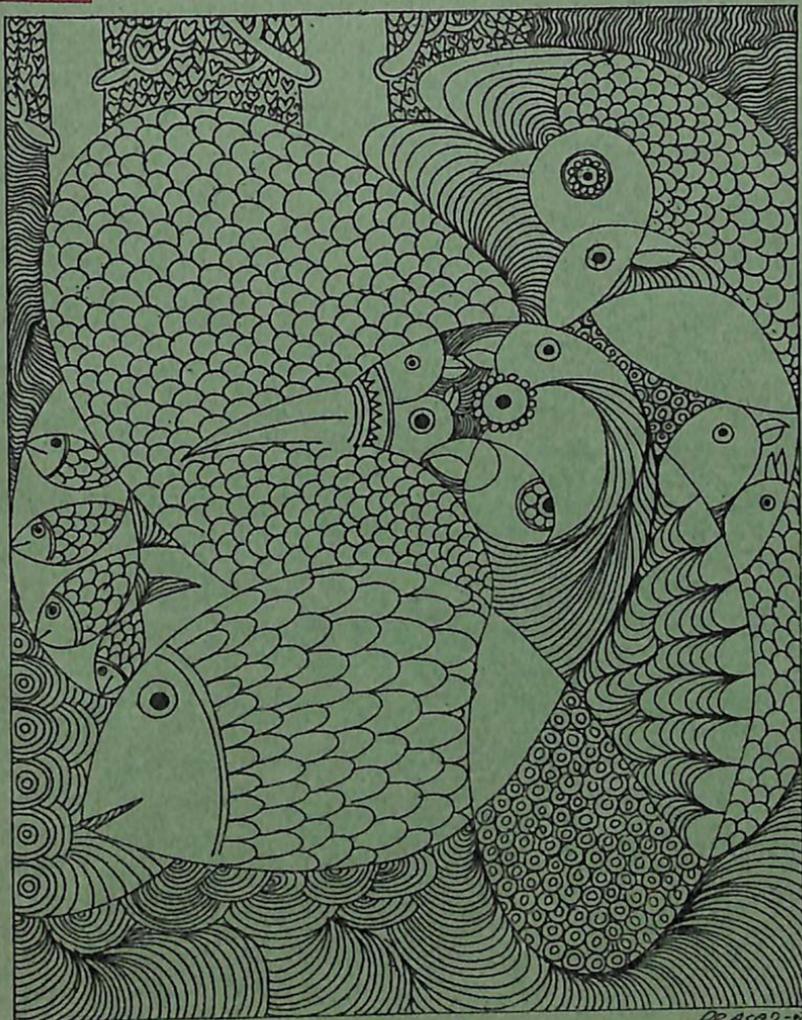

കാവന കൗമുദി

17

2002 ആഗസ്റ്റ് - ഒക്ടോബർ

കവന കൗമുദി

(എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്മാരക ട്രസ്റ്റിന്റെ മുഖപത്രം)

പുസ്തകം 5

ലക്കം 2

വില 15 രൂപ

ചീഫ് എഡിറ്റർ :

ഡോ. എം. ആർ. രാഘവവാരിയർ

മാനേജിങ് എഡിറ്റർ :

പ്രൊഫ. കെ. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ

എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഡിറ്റർ : (ഓണററി)

എം.എം. സചീന്ദ്രൻ

എഡിറ്റോഴ്സ് :

കെ. വി. രാമകൃഷ്ണൻ

കെ. പി. ഗജരൻ

കെ. പി. മോഹനൻ

എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്മാരക ട്രസ്റ്റ്

(റജി. 440 / 92)

കോട്ടയ്ക്കൽ - 676 503.

ഉള്ളടക്കം

മുൻകുറി 3 കെ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ

കവിത

- പേരിടൽ 40 ശ്രീകുമാർ മുഖത്തല
- പുത്രധർമ്മം 41 പി.എം. പള്ളിപ്പാട്
- ജാലകം 42 അശോക് കുമാർ, പെരുവ
- ചത്തപ്പച്ച 43 ചിറയിൽ ശ്രീധരൻ
- സഹയാത്രികർ 44 ആശാ ജി. കിടങ്ങൂർ
- നേർക്കാഴ്ചകൾ 45 രാം മോഹൻ
- സുഹിയും, കിളിയും, ഒളിവാളും 47 പി. ടി. അബ്ദുറഹിമാൻ
- ഹാനിപുരണം 48 കെ. രാമകൃഷ്ണവാരിയർ

ലേഖനം

- ജി.യുടെ സ്ഥലം 7 ഇ.പി. രാജഗോപാലൻ
- മഹാലക്ഷ്മിതൻ കേളിപദ്മം 17 ഡോ. വി. സുകുമാരൻ
- ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരി 23 കെ. എം. നരേന്ദ്രൻ
- സ്ത്രീപക്ഷവായനയും ജീകവിതയും 30 ഡോ. എം.ഡി. രാധിക
- ജീവിതം കാവ്യം 32 ഡോ. എൻ. പി. വിജയകൃഷ്ണൻ
- രാവുണ്ണി മരിക്കുന്നില്ല 37 ഉണ്ണി ആമപ്പാറയ്ക്കൽ
- കെടാത്ത തീയ് 51 ചാക്കോ ശങ്കരത്തിൽ
- ആഗോളവത്കരണവും സംസ്കാരവും 59 ഡോ. സതീശ്ചന്ദ്രൻ
- കൌമുദീകവനങ്ങളിലൂടെ 89 കലേശൻ

കവർ ഡിസൈൻ : പ്രസാദ്

മുൻകൂറി

കെ. വി. രാമകൃഷ്ണൻ

കവനകൗമുദിക്ക് അല്പം ചില ബന്ധുക്കളുണ്ട് അമേരിക്കയിൽ; വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിലായി. വിദേശത്തിരുന്ന് മലയാളത്തിന്റെ മാധുര്യം നുണയുന്നവരാണവർ. വായനക്ക് 'നേരം കൊല്ലികൾ' പോരാ, ഗുരു തരങ്ങളായ വിഭവങ്ങൾതന്നെ വേണം എന്ന് അവർ കരുതുന്നു. അതു കൊണ്ടുതന്നെ കവനകൗമുദിയുടെ ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ ഗരിമയിൽ അവർ അതീവതൽപ്പരരാണ്. പ്രതീക്ഷയ്ക്ക് നേർത്ത പോറലെങ്കിലും ഏൽക്കുമ്പോൾ അവർ പ്രതികരിക്കുകയും ചെയ്യും. കവനകൗമുദിയുടെ സുസ്ഥിതിയിൽ ആത്മാർഥമായ താൽപ്പര്യം പുലർത്തുന്ന അവരുടെ വികാരങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങൾ ഏറെ വില കൽപ്പിക്കുന്നു.

ഇതെടുത്തുപറയാനിടയാക്കിയത് വിശദീകരിക്കണം. ഞാനീ യുടെ രണ്ടുമാസത്തോളം അമേരിക്കയിൽ ചെലവഴിക്കുകയുണ്ടായി. അവിടെയെത്തിയപ്പോൾ, കവനകൗമുദിയുടെ സുഹൃത്തുക്കളുമായി, ഫോണിലൂടെയും ഇ-മെയിലിലും കത്തുവഴിയും ബന്ധപ്പെട്ടു. മിക്ക പേരും ഏതാണ്ട് ഏകസ്വരത്തിൽ, നേരിട്ടും കത്തുകളിലൂടെയും പറഞ്ഞ ഒരു കാര്യം, ലേഖനങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുമ്പോൾ, കുറേക്കൂടി സൂക്ഷ്മവും കർക്കശവുമായ എഡിറ്റിങ്ങ് ആവശ്യമാണ് എന്നതാണ്. അമേരിക്കൻ ജീവിതാനുഭവങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുന്ന, മുൻപൊരു ലക്കത്തിൽവന്ന, ഒരു ലേഖനത്തെച്ചൊല്ലിയായിരുന്നു പരാതികൾ. അതിലെ പല പരാമർശങ്ങളും സത്യവിരുദ്ധങ്ങളോ അധർമ്മികങ്ങളോ ആണെന്ന് അവർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. (ലേഖനം : "പറുദീസയിലെ ഓർമകൾ"- ഐ.കെ.കെ. മേനോൻ. ലക്കം15) - "കത്തുകൾ" കാണുക.

കവനകൗമുദി, 'കെട്ടും മട്ടും' കുറേക്കൂടി മെച്ചപ്പെടുത്തിക്കൂടെ എന്നും ചിലർ ചോദിക്കുകയുണ്ടായി. ആഗോളതലത്തിൽ, അച്ചടി വിദ്യയും പ്രസാധനകലയും ഇന്നു കൈവരിച്ചിട്ടുള്ള പുരോഗതി, കേരളത്തിലെ ഈ ഗ്രാമത്തിലിരുന്നും കുറെയൊക്കെ അറിയാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്. അത് എത്തിപ്പിടിക്കുന്നതിൽ ഉൾച്ചേരുന്ന സാമ്പത്തികഭാരം കവനകൗമുദിക്ക് താങ്ങാനാവുന്നതല്ല എന്നുമാത്രമേ പറയാനുള്ളൂ. ഈ പരിമിതി, ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ വരാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കാമെന്നു പറയുമ്പോഴും ഭയം തോന്നുന്നു. എഴുത്തുകാർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകണം - മാനുഷമായിത്തന്നെ. നമ്മുടെ നിലവാരമുള്ള വലിയ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ ഇതുചെയ്യുന്നു. പതിനായിരങ്ങൾ കേവല ഭാരമുള്ള കപ്പലുകൾ കടലിലിറങ്ങി തിരമുറിക്കുമ്പോൾ, കടലാസ്സുതോണിയെങ്കിലും മടക്കിയുണ്ടാക്കാൻ കഴിയണ്ടേ ?

എങ്കിൽ, എന്തിനീപെടാപ്പാട് എന്നല്ലേ ? അതിനുള്ള ഉത്തരം, ശ്രീ. ആർ.ഗോപിനാഥന്റെ കുറിപ്പിലെ (“കത്തുകൾ”) അവസാന വാചകത്തിലുണ്ട്. കവനകൗമുദിയെ (ട്രസ്റ്റിന്റെ മറ്റു പ്രവർത്തനങ്ങളേയും) ഗൗരവബുദ്ധിയോടെ തിരിച്ചറിയുന്ന കുറെ സുമനസ്സുകൾ കേരളത്തിനകത്തും പുറത്തുമുണ്ട് എന്ന വിവേകമാണ് ഞങ്ങളുടെ പ്രാണബലം.

എൻവി അന്തരിച്ചിട്ട് പതിമൂന്നുവർഷമായി. ഈ വർഷത്തെ, ട്രസ്റ്റിന്റെ എൻവി അനുസ്മരണ സമ്മേളനങ്ങൾ, ഒക്ടോബർ 12,13 തീയതികളിൽ കോട്ടയ്ക്കൽവെച്ച് നടന്നു. ഈ സമ്മേളനങ്ങളുടെ കതിരുകൾ, കവനകൗമുദി വായനക്കാർക്കെത്തിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. അടുത്ത ലക്കത്തിൽ അതു നിർവഹിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷ.

മഹാകവി ജി.യെ നമ്മുടെ ഇളംതലമുറയ്ക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യംവെച്ച്, ട്രസ്റ്റു നടത്തിയ ക്യാമ്പിൽ അവതരിപ്പിച്ച ചർച്ചാ പ്രബന്ധങ്ങൾ മുഴുവൻ ചേർക്കാൻ, കഴിഞ്ഞലക്കത്തിലെ സ്ഥലപരിമിതി അനുവദിച്ചില്ല. കുറേക്കൂടി പ്രബന്ധങ്ങൾ, ഈ ലക്കത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നു.

2001-ലെ എൻവി അനുസ്മരണ സമ്മേളനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി നടത്തിയ ‘എൻ വി അനുസ്മരണ പ്രഭാഷണം’ കഴിഞ്ഞ ലക്കങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സ്വന്തം ജീവിതം മുഴുവൻ പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഉഴിഞ്ഞുവെച്ച ഡോ. സതീശ് ചന്ദ്രനാണ് കഴിഞ്ഞ വർഷം, പ്രഭാഷണം നടത്തിയത്. “ആഗോളവൽക്കരണവും സംസ്കാരവും”, പ്രഭാഷണവിഷയം. ഈ ലക്കത്തിൽ, അനുസ്മരണ പ്രഭാഷണം, കവനകൗമുദി വായനക്കാരുടെ കൈകളിലെത്തുന്നു. ഒരു കൊല്ലത്തിനിപ്പുറം അവതരിപ്പിക്കുമ്പോഴും, പ്രഭാഷണത്തിന് തരിമ്പും ഒളിമങ്ങിയിട്ടില്ല. പ്രസക്തി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നും പറയാം. തിരഞ്ഞെടുത്ത വിഷയത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തിനും, അത്, കാലത്തിന് തിരിതാഴ്ത്താൻ കഴിയാത്ത തെളിച്ചത്തോടും, അസൂയാവഹമായ ലാളിത്യത്തോടും, കരുത്തോടും കൂടി അവതരിപ്പിച്ചതിലെ പ്രാഗത്ഭ്യത്തിനും വേറെ തെളിവ് ആവശ്യമില്ല.

ഒരുവാക്കുകൂടി : ഇത് അഞ്ചാം വാളും ആദ്യലക്കം. എല്ലാവരിക്കാരും അംഗത്വം പുതുകണമെന്ന് അഭ്യർഥിക്കുന്നു. വാർഷികവരി സംഖ്യ അറുപതുറൂപ്പിക. ചെക്ക്/ഡിഡി/മണിഓർഡർ, സെക്രട്ടറി, എൻവി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്മാരകട്രസ്റ്റ്, കോട്ടയ്ക്കൽ - 676 503 എന്ന വിലാസത്തിൽ അയക്കുക. ചെക്കയയ്ക്കുമ്പോൾ, പതിനഞ്ചുറൂപ്പിക ബാങ്ക് കമ്മീഷൻ ചേർത്തതയക്കേണ്ടതാണ്.

വിമർശസാഹിത്യത്തിലെ ചതിക്കുഴികൾ

‘കവനകൗമുദി’പോലെ ഗൗരവമേറിയ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾക്ക് പൊതുധാരയിൽ പെടുന്ന വാണിജ്യപ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളെപ്പോലെ മസാല കുത്തിനിറച്ച് പെട്ടിക്കടകളിലെത്തേണ്ടതില്ല. എന്നിട്ടുമെന്തുകൊണ്ടാണ് വിമർശസാഹിത്യത്തിന്റെ ധർമ്മവ്യവസ്ഥയില്ലാത്ത ദാസ്യവൃത്തികൾകൊണ്ട് കവനകൗമുദിയുടെ സ്നേഹസ്പർശമുള്ള പുറങ്ങളെ മാനംകെടുത്തുന്നത്? കവിതകളുടെയും സാംസ്കാരിക പഠനങ്ങളുടെയും സൂക്ഷ്മങ്ങളായ നീശ്കാഴ്ചകളാൽ വായനയുടെ തിരിച്ചറിവ് നിർവചിക്കുന്ന കവനകൗമുദി, മുമ്പ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന സാഹിത്യനിരൂപണപ്പതിപ്പു കണ്ടപ്പോഴേ ഈ ചോദ്യം അഭിരുചിയിലുടക്കി.

മലയാള സാഹിത്യവിമർശനത്തെ ഇന്നു വീണുകിടക്കുന്ന ചതിക്കുഴികളിൽ നിന്നു മോചിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനുപകരം വന്ധ്യമായ വാചകവിദ്യയായി നിരൂപണത്തെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുന്നത് ശരിയാണോ?

ശൂന്യമായ ടെലിഫോൺ കമ്പികളിൽ വികാരവൈകൃതങ്ങളുടെ ശബ്ദതരംഗങ്ങൾ പ്രസരണം ചെയ്യുന്നതിനു പിന്നിലെ പതുപതുത്ത ഞരമ്പിളക്കങ്ങൾ മലയാളവിമർശത്തിന് ആശീർവാദമാകുമോ? പാശ്ചാത്യസാഹിത്യവിമർശനത്തിന്റെ ക്ലിഷ്ടമായ സങ്കേതശബ്ദനാട്യങ്ങൾ പുന:സംപ്രേഷണം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് മലയാളസാഹിത്യവിമർശത്തിന്റെ ആത്മവത്തയെ മലിനമാക്കാനല്ലാതെ, അതിന് വിമർശനപരമായ ഒരു സാംസ്കാരിക പ്രത്യയശാസ്ത്രം നിർവചിക്കാൻ സാധിക്കുമോ?

സാഹിത്യവിമർശം ഇംഗ്ലീഷിലും സംസ്കൃതത്തിലുമുള്ള നവീനസാങ്കേതികപദങ്ങൾകൊണ്ട് നിർമിക്കുന്ന മണൽക്കോട്ടകളല്ലെന്ന വക തിരിവില്ലാത്തതിനാൽ പാശ്ചാത്യനിരൂപണരീതികളോടുള്ള ദാസ്യം മൂലം മലയാളവിമർശത്തിന്റെ സ്ഥലകാലങ്ങളും സംസ്കാരപാരമ്പര്യങ്ങളും അന്യമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് നമ്മുടെ ആസ്ഥാനബുദ്ധിജീവികൾ അറിയുന്നതേയില്ല. ആവക അഭ്യാസപ്രകടനങ്ങളെ സാഹിത്യവിമർശനമെന്നപേരിൽ മലയാള സംസ്കാരത്തിനുമേൽ വെച്ചുകെട്ടാമോ? കവനകൗമുദിയിൽ കുറേ കുടി ഗൗരവമുള്ള പഠനങ്ങളാണു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്.

ഒടുവിൽ ഒരു കാര്യം കൂടി - എന്തിനാണ് ‘പറുദീസയിലെ ഓർമകൾ’ കവനകൗമുദിയുടെ പുറങ്ങളിൽ ? അതിനു മറ്റ് പല പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളുമില്ല ?

ആർ. ഗോപിനാഥൻ, തിരുവനന്തപുരം.

പ്രിയ പത്രാധിപർക്ക്,

കവനകൗമുദിയുടെ മൂന്നാം ലക്കം 2002 ഫെബ്രുവരി-ഏപ്രിൽ മാസികയിൽ 'പുറുദീസയിലെ ഓർമകൾ' എന്ന ശീർഷകത്തിൽ ശ്രീ. ഐ.കെ.കെ. മേനോൻ എഴുതിയ ലേഖനം വായിച്ച് ഞാൻ അതി ശയിച്ചു പോയി. പ്രസ്തുത ലേഖനത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് മുഴുവനും ശുദ്ധ അബദ്ധങ്ങളും, അമേരിക്കയിലെ മലയാളികളെ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ തരം താഴ്ത്തിക്കാണിക്കുന്നതുമാണ്.

അമേരിക്കയിലെ മനോഹരമായ നിരത്തുകളിൽക്കൂടി ഓടുന്നതിൽ അധികവും 'മെർസിഡീസ് ബെൻസാ'ണെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് ശരിയല്ല.

അമേരിക്കയിൽ പത്രവായനക്കാർ ഇല്ലെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വീടിനു മുന്നിൽ പത്രക്കെട്ടുകൾ കൂടിക്കിടക്കുന്നതാണ് അതിന് ഉദാഹരണമായി പറയുന്നത്. ലോകത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പത്രങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതും ആളുകൾ വായിക്കുന്നതും അമേരിക്കയിലാണ്. ട്രെയിനിലൊ, ബസ്സിലൊ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും കൈയിൽ ഓരോ ന്യൂസ്പേപ്പർ ഉണ്ടായിരിക്കും. അത് 'ടൊയിലറ്റ് പേപ്പറായി ഉപയോഗിക്കാനല്ല.

അമേരിക്കയിലെ മാനിനിമാർക്കിടയിലുള്ള ശീലത്തെക്കുറിച്ച് എഴുതിയിരിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ ലജ്ജിച്ചു തല താഴ്ത്തിപ്പോയി. മലയാളി മങ്കമാരുടെ നൈർമ്മല്യവും അവരുടെ മലയാളത്തനിമയും സൗന്ദര്യവും കണ്ടില്ലെന്നു നടിച്ച മേനോന്റെ ബന്ധുക്കൾ ജർമ്മൻകാരിയേയും, ഗ്രീക്കുകാരിയേയും, ആഫ്രോ അമേരിക്കൻസിനെയും വിവാഹം കഴിച്ചത് മലയാളികൾക്കില്ലാത്ത എന്തു മഹിമ കണ്ടിട്ടാണെന്നറിയില്ല. സന്തുഷ്ടമായ കുടുംബജീവിതം നയിക്കുന്ന അനേകം മലയാളികൾ അമേരിക്കയിലുണ്ട്. ജർമ്മൻകാരിയുടെ നിറവും ഗ്രീക്കുകാരുടെ സംസ്കാരമില്ലായ്മയും, ആഫ്രോ അമേരിക്കക്കാരിയുടെ അമിതമായ മുഴുത്ത ലൈംഗിക അവയവങ്ങളുമായിരിക്കാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബന്ധുക്കളെ ആകർഷിച്ചത്.

നൈറ്റ് ശ്യാമളന്റെ പടം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ സ്നേഹിതന്റെ ഭാര്യ തുടയ്ക്ക് കൈ വച്ചത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭർത്താവ് കാണുകയും അതിനെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണം. അതാണിവിടത്തെ പതിവെന്ന് പറഞ്ഞതു കേട്ട്, അടുത്ത തവണ മേനോൻ അവരുടെ തുടയ്ക്ക് പിടിച്ചും നുള്ളിയും ആസ്വദിപ്പിച്ചതും മറ്റും എന്തൊരു സംസ്കാരമില്ലായ്മയാണ് ?

ഇതുപോലെ മറ്റുള്ളവരെ തെറ്റിധരിപ്പിക്കുന്ന ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനു മുൻപായി അതിന്റെ നിജസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കിയിട്ടു ചെയ്താൽ നന്നായിരിക്കും.

ശിവൻപിള്ള, അപ്പർഡാർബി, യു.എസ്.ഏ.

ജി.യുടെ സ്ഥലം

ഇ. പി. രാജഗോപാലൻ

ദൃശ്യപ്രപഞ്ചം തന്നെ ഒരാഖ്യാനമാണ് എന്നാണോ പ്ലേറ്റോ പറഞ്ഞത്? യാഥാർത്ഥ്യമൊന്നും യാഥാർത്ഥ്യമല്ല- ആത്യന്തികസത്യം വേറെയുണ്ട്. നാം യാഥാർത്ഥ്യമായി കാണുന്നത് അതിന്റെ അനുകരണം മാത്രമാണ് - ഉള്ളതൊന്നും സ്ഥലമല്ല - സ്ഥലത്തിന്റെ വർണ്ണനകൾ മാത്രമാണ് - അതിനാൽ ഭൂമിയിലെ ജീവിതവും യഥാർത്ഥമല്ല - അതൊരു നാടകമാണ്. ഇങ്ങനെയാലോചിച്ചു നോക്കാൻ രസമുണ്ട്.

സാഹിത്യം എന്നാൽ അഖ്യാനമാണ്. അതിലെ സ്ഥലം സ്ഥലമല്ല. വർണ്ണനകളുടെ, ഭാഷയുടെ ഉല്പന്നമാണ്. സാഹിത്യത്തിലെ സ്ഥലത്തിന് ഒറ്റയ്ക്ക് നിൽക്കാനാവില്ല. അതിന് വ്യാവഹാരികമായ ഒരു നിലയുണ്ട്. അതായത് സ്ഥലവർണ്ണനകൾക്ക് ഭാഷയും ചരിത്രവും ജീവിതവുമായി ബന്ധമുണ്ട്. സംഭവം നടക്കുന്ന വെറും ഇടമല്ല, സാഹിത്യത്തിലെ സ്ഥലം. വെറുതേയുള്ള, നിർഗുണമായ സ്ഥലവർണ്ണന എന്നൊന്നില്ല. അതിന് സവിശേഷമായ ഒരർത്ഥമുണ്ട് - Signification ഉണ്ട്. സ്ഥലം മുല്യവത്കൃതവുമാണ് സാഹിത്യത്തിൽ-amoral അല്ല. കഥാജനകസ്ഥലം (space-fabula) കഥാജനിതസ്ഥലം (space-suzhet) ആവുക വഴിയാണ് മുല്യങ്ങൾ പ്രസരിക്കുന്നത്.

കാല്പനികർ സസ്യങ്ങളും ജന്തുക്കളും നിവസിക്കുന്ന പ്രകൃതിയെ - landscape നെ - ഏതാണ്ട് സ്ഥിരവിഷയമായി സ്വീകരിച്ചുവരാൻ. ഒരു തരം കൃത്യതയോടെയും ഐന്ദ്രിയമായ വ്യത്യസ്ത ഭാഷണത്തോടെയും (സാധാരണതയെ അസാധാരണ ഭാഷണമാക്കലും ഇതിൽ പെടുന്നു) സ്ഥലം കവിതയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അത് പശ്ചാത്തലമല്ലാതായി. എന്നാൽ പ്രകൃതിയെ മൗലികവാദപരമായല്ല കാല്പനികർ സമീപിച്ചത്. പ്രകൃതിയിൽ നിന്ന് സ്വന്തം ചിന്തയിലേക്ക് അവർ പെട്ടെന്നെത്തിച്ചേരുന്നുണ്ട്. പ്രകൃതിഭാവങ്ങളാൽ പ്രചോദിതരാവുന്ന (പ്രകൃതിഭാവങ്ങൾ എന്ന സങ്കല്പം തന്നെ മനുഷ്യ ഭാവങ്ങളെന്ന് സുസ്ഥാപിതമായവയെ പ്രകൃതിയിൽ കണ്ടെത്തുക എന്ന പ്രക്രിയയിൽ നിന്നാണുണ്ടാവുന്നത്- കാല്പനികർ സ്വന്തം നിലയിൽ ഇത് സമ്മതിക്കേണ്ടതില്ല എന്നത് വേറെ കാര്യം) കാല്പനികർ മനുഷ്യാനുഭവങ്ങളെയും പ്രശ്നങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ധ്യാനത്തിലാണ് എത്തിച്ചേരുക. മനുഷ്യമനസ്സിനെപ്പറ്റി “my haunt, and the main region of my song” എന്ന് വേഡ്സ് വർത്ത് പറയുന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. എങ്കിലും സ്ഥലത്തിന് സ്വന്തമായി ഒരർത്ഥവ്യവസ്ഥയുണ്ട് എന്നാണ് കാല്പനികർ വിശ്വസിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത്. “Education of Nature” എന്ന വേഡ്സ് വർത്തിന്റെ കവിതയിൽ ഇതിന്റെ നന്നായി ചിട്ടപ്പെടുത്തിയ വിവരണമുണ്ട്. ലൂസി എല്ലാ വിദ്യകളും പ്രകൃതിയിൽ നിന്ന് നേരിട്ട് - അധ്യാപകന്റെ ഇടനില കൂടാതെ- അഭ്യസിക്കുകയാണ്. ആട്ടവും പാട്ടും എല്ലാം. ഇതൊരു കാവ്യാനുഭവമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ പ്രകൃതി നിർഗുണമാണ്. അതിൽ നാം അർത്ഥം ചെലുത്തുകയാണ്. നമുക്കു വേണ്ട അർത്ഥം വഹിക്കുന്ന പ്രകൃതിയെ നാം ഉണ്ടാക്കുകയാണ്. പ്രകൃതി ഈയർത്ഥത്തിൽ നിർമ്മിതിയാണ്. നിയതമായ അർത്ഥത്തോടെയല്ല സ്ഥലം നിലനിൽക്കുന്നത് - നോട്ടക്കാരനനുസരിച്ച് അത് മാറിക്കൊണ്ടേയിരിക്കും. ശാസ്ത്ര ‘സത്യങ്ങൾ’ പോലും കാഴ്ചപ്പാടുകളുടെ കനികളാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് കാലാന്തരത്തിൽ അവയും മാറുന്നത്. ‘പുറനാനൂറിൽ’ പറയുന്നതാണ് കലയിലെ സ്ഥലദർശനത്തെ സംബന്ധിച്ച വലിയ തത്ത്വം;

“നാടാകൊൻറോ കാടാകൊൻറോ
 അവലാകൊൻറോ മിചൈയാകൊൻറോ
 എവ്വഴി നല്ലവരാടവർ
 അവ്വഴി നല്ലെ വാഴിയനിലനേ”

മലയാളം : അല്ലയോ ഭൂമി, നീ ഒന്നുകിൽ നാടുതന്നെയാവുക. അല്ലെങ്കിൽ കാടുതന്നെയാവുക. ഒന്നുകിൽ കുഴിയാവുക. അല്ലെങ്കിൽ കുന്നാവുക. എങ്ങനെയായാലും എവിടെ നല്ലവർ വസിക്കുന്നു അവിടെ നീയും നല്ലതാണ്. (നിനക്കായിട്ടുമാത്രം ഒരു നന്മയുമില്ല).

മനുഷ്യവ്യവഹാരമാണ് സ്ഥലത്തിൽ തെളിയുന്ന ഗുണത്തെ നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. സംസ്കാരത്തിന്റെ മേലെഴുത്തു പേറിക്കൊണ്ടേ ഒരു സ്ഥലവിവരണത്തിന് കലയിൽ നിലനിൽക്കാനാവൂ. അധികാരബന്ധങ്ങളുടെ അംശങ്ങൾ സ്ഥലവിവരണത്തിലും തെളിയാതിരിക്കില്ല. ഭൂവിനപ്പുറത്തെ ആത്മീയാനുഭവങ്ങളോ, ശാസ്ത്രീയനിഗമനങ്ങൾ തന്നെയോ ആകട്ടെ കലയിൽ വന്നാലവയ്ക്ക് സാധാരണജീവിതത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങളുമായി നേരെയോ രൂപകാത്മകമായോ ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടല്ലാതെ തുടരാനാവില്ല. കവി വ്യക്തിപരമായി മറിച്ചാലോചിച്ചാലും, ഭാഷ കവിതയെ ചരിത്രവത്കരിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കും.

ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പിന്റെ സ്ഥലസങ്കല്പത്തെപ്പറ്റി പഠിക്കുക ഒരു തരത്തിൽ എളുപ്പമാണ്. ജി. യുടെ ആദ്യകവിത തന്നെ ഇതുസംബന്ധിച്ച ഉൾക്കാഴ്ചകൾ തരാൻ സമർത്ഥമാണ് എന്നതാണ് കാരണം.

“നീരന്ദ്രനീലജലദപ്പലകപ്പുറത്തു
വാർത്തിടുന്ന വളർവില്ലുവരച്ചുമാച്ചും
നേരറ്റ കൈവളകളാൽ ചില മിന്നൽചേർത്തും
പാരംലസിക്കുമമലപ്രകൃതിക്കു കൃപ്പാം”.

ഈ നാലുവരിയിൽ സ്ഥലമേയുള്ളൂ. പ്രകൃതിയിലെ ഒരു സാധാരണ കാഴ്ചയെ കാവ്യഭാഷയിൽ വളർത്തുകയാണിത്. ഇതിലെ സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥായിഭാവം ചലനമാണ്. ചലനത്തിന് പിന്നിൽ മുർത്തതയാർന്ന ഒരു ശക്തിയുണ്ട് എന്ന ധാരണയും ഇവിടെ പ്രബലമാണ്. ആ ശക്തിയെ ആരാധിക്കുകയാണ് കവിത. ആരാധിക്കുകയെന്നാൽ അതിനെ ഒരധികാരസ്വരൂപമായി തിരിച്ചറിയുകയും അതിന് മുന്നിൽ വിനീതനായി നിൽക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നാണർത്ഥം. സ്ഥലഭാവനയ്ക്കുള്ളിൽ അതിനെ മുല്യവത്കരിച്ചുകൊണ്ട് അധികാരിയും ഭക്തനും എന്ന ദന്ദം ഇങ്ങനെ രൂപപ്പെടുന്നു.

‘വിശ്വദർശനം’ സ്ഥലത്തെ തന്നെ പ്രമേയമാക്കുന്ന കവിതയാണ്. ‘വിശ്വദർശനം’ത്തിന്റെ ദർശനവും മുകളിൽ പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് വളരെ യൊന്നും വ്യത്യസ്തമല്ല. സ്ഥലമാണ് കവിയുടെ പ്രചോദനം തന്നെ. കവിയുടെ വാക്കുകൾ; “പ്രശാന്തമായ നിർമ്മലനിശീമത്തിലെ നക്ഷത്രാകീർണ്ണമായ ആകാശത്തിൽ ആ അപാരതയിൽ വല്ല മൂലയിലും കണ്ണുചെന്നു പെട്ടാൽ അതിനെ തിരിച്ചുകൊണ്ടു പോരാൻ പണിപ്പെടേണ്ടിവരും. ഹൃദയത്തെതന്നെ ആ അപ്രമേയതയ്ക്കു പണയപ്പെടുത്തിയാലേ കണ്ണുകളെ മോചിപ്പിക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. സദാ വികസിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിശ്വത്തിൽ അങ്ങനെ അകപ്പെട്ട ഒരു ഹൃദയ

ത്തിന്റെ ഭാവപാരമ്പര്യം". കവിതയുടെ ഉള്ളടക്കത്തെയാകെ വ്യക്തി പരമായ ഒരു അനുഭവത്തിലേക്ക് ചുരുക്കാൻ കവി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അതിനാലാണ് ഈ വരികൾ കവിതയ്ക്കൊരുമുഖമായി എഴുതിച്ചേർക്കുന്നത്. താൻ കണ്ട ആകാശം തനിക്കു തോന്നിയ വികാരങ്ങൾ ഇവയാണ് കവിതയിൽ ഉള്ളത് എന്നാണ് ഈ വരികളുടെ ചുരുക്കം. എന്നാൽ ഭാവനകൊണ്ടുമാത്രം - ഒരു നാട്ടുകാഴ്ച കവിതയിൽ വികസിപ്പിക്കുന്നതു പോലെ - വികസിപ്പിക്കാവുന്ന ഒന്നല്ല പ്രപഞ്ചസംബന്ധിയായ സ്ഥലവിവരണം. രണ്ട് പരിചയങ്ങൾ - രണ്ടും വായിച്ചറിവുകൾ - കവിയെ സഹായിക്കുന്നുണ്ട്. 1) ടാഗോറിൽ നല്ല പ്രകാശനം നേടിയ മിസ്റ്റിക്ക് ഭാവനയുടെ ചിത്രകൾ. ആർ.കെ. നാരായൺ ചെറുപ്പത്തിൽ കവിതകൾ എഴുതിയിരുന്നു. ആ കവിതകൾ മിസ്റ്റിക്ക് കവിതയുടെ ഏറ്റവും ആവർത്തിതമായ ചിത്രകൾക്കൊപ്പിച്ചതായിരുന്നു. ആകാശത്തിലേക്കുള്ള പറക്കലും ഗോളങ്ങൾക്കിടയിലൂടെയുള്ള യാത്രയും മറ്റും. പിന്നീട് തമാശയോടെ നാരായണൻ ഓർമ്മിച്ചതാണിതൊക്കെ. തീർച്ചയായും തമാശക്കായിട്ടല്ലെങ്കിലും ജി.യ്ക്കും ആകർഷകമായിരുന്നു ഈ ചിത്ര (2) ഡോ. എം. ലീലാവതി നിരീക്ഷിച്ചതു പോലെ സർജെയിംസ് ജിൻസിന്റെ Mysterious universe, സർ ആർതർ എഡിംഗ്സിന്റെ Expanding Universe എന്നീ പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിവരങ്ങൾ. ഈ രണ്ട് പാഠാനുഭവങ്ങളെ സംയോജിപ്പിക്കുകയാണ് 'വിശ്വദർശന'ത്തിൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. വിശ്വത്തിന്റെ വൈവിധ്യത്തെ വ്യവസ്ഥാവൽക്കരിക്കുന്ന ഒരു ഒറ്റശക്തിയെ ഉപാസിക്കുകയാണ് കവി. പൂർണ്ണതയുടെ - നന്മയുടെ - സർഗ്ഗാത്മകതയുടെ ഒരാദർശാത്മകസ്ഥാനമായി വിശ്വം എന്ന സ്ഥലത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നതിലേക്ക് ഇത് വളരുന്നു. ശാസ്ത്രചിന്തകളിൽ മിസ്റ്റിസിസം കലർത്തുന്നതിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന കാവ്യഭാവനയാണിത്. ഒരധികാര സ്ഥാപനമായി വിശ്വം മൂന്നിൽ നിൽക്കുകയാണ്. കവി അധികാരസ്വരൂപത്തിന് മൂന്നിൽ വിനീതനാവുന്നു. വളരെ വിശദമായാണ് സ്ഥലവർണ്ണന. വിശദതയ്ക്ക് ആനുപാതികമായി അധികാരബലവും ഏരുന്നു. വലുപ്പം ഒരു അധികാരപ്രത്യയ ശാസ്ത്രമായിത്തീരുകയാണ്. മുകളിൽ അപാരത - താഴെ മനുഷ്യൻ എന്ന ദ്വന്ദ്വം സ്വാഭാവികമായും രൂപപ്പെടുന്നു. അത്യുന്നതങ്ങളിൽ ദൈവത്തിന് സ്തുതി, ഭൂമിയിൽ സന്മനസ്സുള്ളവർക്ക് സമാധാനം - പോലുള്ള ഒരു മതാത്മക പ്രസ്താവനയിൽ ഇതുമാറാതിരിക്കുന്നില്ല. വിശ്വത്തെക്കുറിച്ച് സാമ്പ്രദായികവും വരേണ്യവും ഒറ്റസാരത്തിലുള്ളതും സ്തുതിനിർഭരവും ഔപചാരികവുമായ ഒരു ചിത്രം വരയ്ക്കുകയാണ് ഈ കവിതയിൽ. നാട്യം, ധാർഷ്ട്യം, വൻകാപട്യം, മൗഢ്യം, ഭ്രമം, ഗർവ്വ് തുടങ്ങിയ ചിന്തകളാലാണ് സമകാലികമായ പൊതുസമൂഹം ചിത്രീകരിക്കപ്പെടുന്നത്.

Man is a Speck of Carbon Crawling on a cosmic dust എന്ന് എം. എൻ.റോയ്. ഈ നിസ്സാരത തന്നെയാണ് ജി.യും പങ്കിടുന്നത്. എന്നാൽ നിസ്സാരത നിരാശതയിലേക്ക് പോകുന്നില്ല. മഹാപ്രപഞ്ചം വളരുന്നത് ഏത് അനാദിചൈതന്യത്തിന്റെ ഇച്ഛയ്ക്കൊത്താണോ അത് നാനാ സിദ്ധിയായി മനുഷ്യരിലും ഉണ്ട് എന്നാണ് കവിത ബോധിപ്പിക്കുന്നത്. ഇത് ഒരു വിശ്വദർശനം മാത്രമാണ് എന്ന് കരുതുകയാണെങ്കിൽ ഇതൊരു നിർദ്ദോഷ കവനമായിത്തീരും. ആർക്കും എതിരുപറയാനില്ലാത്ത ഒന്ന്. അനുകൂലികൾക്കും ഏറെയൊന്നും പറയാനില്ലാത്ത ഒന്ന്. എന്നാൽ സ്ഥിരതയാർന്ന അധികാരരൂപവും അതിനോട് പോരടിക്കേണ്ടതായിട്ടില്ലാത്ത മനുഷ്യരും എന്നൊരു ഘടന 'വിശ്വദർശനം' അവതരിപ്പിക്കുന്നുവെന്നതാണ് നേർ. 1959 ലാണ് ഈ കവിത വരുന്നത്. നെഹ്റുവിയൻ ദർശനത്തിന്റെ വൈരുധ്യങ്ങൾ മുഴുവനായും തെളിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇനിയുമതിന് ചൈതന്യമുണ്ട് എന്നും അത് വികസനമാണ് എന്നും പറയാനുള്ള ത്വര ഈ കവിതയിൽ ഉണ്ടോ? ഇതിലെ സ്ഥലം നെഹ്റുവിസത്തിന്റെ അനന്തസാധ്യതകളും, ആ അധികാരത്തോട് ഏകാത്മകമായി പൊരുത്തപ്പെടുകയാണ് നല്ലത് എന്ന വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രചരണവും ചേർന്നുള്ള ഒന്നാണോ?

മനുഷ്യാദ്ധാനം വേണ്ട- എല്ലാം പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ആത്മലീലയെന്ന പോലെ സ്വയം നടന്നുകൊള്ളും എന്ന വിശ്വാസം പ്രസരിപ്പിക്കുന്നുണ്ടോ ഈ കവിത ? അടങ്ങിനിൽക്കുക എന്ന നിശ്ശബ്ദമായ നിർദ്ദേശമാണോ ഇത് ? പൊതുസമൂഹത്തിന്റെ 'നാട്യം' തൊട്ട് 'ഗർവ്വം' വരെയുള്ള ദോഷങ്ങളെല്ലാം ഉണ്ടാവുന്നത് അത് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനാലാണ്. അത് ചലനാത്മകമായതിനാലാണ്. ഈ ദോഷങ്ങൾ മാത്രമല്ല മനുഷ്യചരിത്രമെങ്കിലും അവയും ചരിത്രത്തിലെ സ്വാഭാവികാംശങ്ങളാണ്. ഈ ദുർഗുണങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കി, ഒരു നിർമ്മലസമുദായം സൃഷ്ടിക്കുവാനാണ് കവിത മഹാപ്രപഞ്ചബോധത്തെ വാഴ്ത്തുന്നത്. ഇത് ഒരു ഭക്തിയുടെ ഭാവം എന്നതിലുപരി വല്ല മുല്യമുള്ളതുമാണോ? ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട് - ചരിത്രനിർമ്മൂക്തതയുടെ പ്രത്യയശാസ്ത്രമാണ് ഇത് പ്രക്ഷേപിക്കുന്നത്. ഇതിൽ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ചില പതിവുസങ്കല്പങ്ങളല്ലാതെ, ജീവിതത്തിന്റെ ചെത്തവും ചുരുമില്ല. യോഗാത്മകകവിതകളിൽ നല്ലൊരുപങ്കിനും ഇതില്ല. അവയിൽ വൈവിധ്യം നന്നേ കുറയും. ഇതൊരു പ്രതിസന്ധിയാണ്. കേരളം പോലെ ആധുനികതയ്ക്ക് ഇടം കിട്ടിയ ഒരു സ്ഥലത്ത് പ്രത്യേകിച്ചും. ഒരു പൊതുജീവിതം കവി ജീവിക്കുവെങ്കിലും അദ്ദേഹം നടത്തുന്ന വിശ്വദർശനത്തിൽ ജീവിതത്തിന്റെ ചിട്ടപ്പെടുത്താത്ത നേരുകളും സന്ദിഗ്ദ്ധതകളുമല്ല ഉള്ളത്. ഇങ്ങനെയൊരു കവിയെ കടന്നും കവി

തയ്ക്കും സമൂഹത്തിനും പോകാതിരിക്കാനാവില്ല. ജി.യ്ക്ക് ഇന്ന് പുതിയ വായനകൾ ഉണ്ടാവുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനു കാരണവും മറ്റൊന്നല്ല. വൈലോപ്പിള്ളിയുടെ രണ്ടു വാക്യങ്ങൾ എം.ലീലാവതി ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്; “പ്രകൃതിയിൽ വിശ്വഹൃദയത്തിന്റെ മിടിപ്പും പരമാത്മാവിന്റെ മുഖവും കാണുന്ന പ്രകൃത്യുപാസകരായ കവികളുണ്ട്. എനിക്ക് ആ ദർശനം നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു”. ഇതൊരു രാഷ്ട്രീയ പ്രസ്താവനയാണ്. ആധുനികത പ്രശ്നവൽക്കരിച്ച ജീവിതത്തോടുള്ള ശ്രദ്ധയാണിതിൽ തെളിയുന്നത്. ജീവിതത്തിന്റെ രൂപഭേദങ്ങളിലേക്കും സമരങ്ങളിലേക്കും ചിട്ടപ്പെടുത്താത്ത വേവലാതികളിലേക്കുമുള്ള മാനകീകരിക്കപ്പെടാത്ത (Unconditioned) നോട്ടത്തിനുള്ള കവിയുടെ സന്നദ്ധതയാണത്. മിസ്സിസിസത്തിലെ ചിട്ടപ്പെടുത്തലിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നത് എന്ത്? മനുഷ്യജീവിതം ഇത്രയേയുള്ളൂ എന്ന് വലിയ ഊക്കോടെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതുകൊണ്ട് ഭൂമിയിലെ വാസത്തിൽ ഏത് അധിയാധികാരവ്യവസ്ഥയെയാണ് ന്യായീകരിക്കുന്നത്? തുടങ്ങിയ ചോദ്യങ്ങൾ ഉയർത്തുന്ന വാക്യവുമാണത്.

മിസ്സിസിസത്തിലെ ദൈവം സമൂഹത്തിലെ സമഗ്രാധികാരകേന്ദ്രങ്ങളെ ന്യായീകരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥയിലുണ്ട് - മറിച്ചും സംഭവിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും. ‘വിശ്വദർശന’ത്തിന്റെ മുലക്കല്ലായ അപാരതാദർശനത്തിന് തന്നെ ദാർശനികമായി രണ്ടുവശങ്ങളുമുണ്ട്. It proceeds from the recognition of the inexhaustibility and heterogeneity of the material world and of the existence of countless numbers of qualitatively different levels in the structural organisation of matter of the eternal self- development and qualitative change of matter and the forms of its motion. പ്രധാന പദങ്ങൾ അക്ഷീണത, വിഭിന്നതകളുടെ കലർപ്പ്, അനന്തമായ സ്വയം വികാസം, പദാർത്ഥത്തിന്റെയും അതിന്റെ ചലനരൂപങ്ങളുടെയും മാറ്റം എന്നിവയാണ്. രണ്ടാമത്തെ കാഴ്ചപ്പാട് ഈ സംവർഗ്ഗങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നു. അതൊരു അതിഭൗതികസങ്കല്പമാണ്. It is based on the assumption of a Monotonous, Unceasing repetition of the same Specific Qualities, Processes and laws of motion on any scale of space and time. It recognises the unlimited divisibility of matter, each smaller particle possessing the same qualities and obeying the same Specific Laws of motion as the Macroscopic bodies. Applied to the Structure of the Universe, it assumes an infinite hierarchy of mechanical systems with identical qualities and laws of existence. Applied to the development of nature, it applies recognition of infinite cycles of matter constantly returning to the same starting points. പ്രധാന പദങ്ങൾ ഒരേഗുണങ്ങളുടെ തുടർച്ച ഒരേ ചലനനിയമങ്ങൾ, ഒരേ

യാന്ത്രികപദ്ധതികൾ പദാർത്ഥങ്ങൾ, പുറപ്പെട്ടിടത്തേക്ക് തന്നെ തിരിച്ചെത്തുന്ന ചാക്രികഗതി എന്നിവയാണ്. നവം, സർഗ്ഗം അനുകൂല ണവികസാരം എന്നീവാക്കുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും 'വിശ്വ ദർശന'ത്തിന്റെ ദർശനം സ്ഥിരതയിലും ഏകാത്മകതയിലുമാണ് ഉറപ്പു ന്നത്. ഈ കാഴ്ചപ്പാട് ഏത് രാഷ്ട്രീയപ്രത്യയശാസ്ത്രത്തെയാണ് സേവിക്കുക എന്നറിയാൻ ഇതേവാക്കുകൾ തന്നെ ആവർത്തിച്ചാൽ മതിയാകും - സ്ഥിരത, ഏകാത്മകത. ഇതൊരു കലാസങ്കല്പം കൂടി യാണ്. ടാഗോറിന്റെ കലാദർശനം ആശയവാദപരമാകുന്നത് എങ്ങനെ എന്നത് ഇങ്ങനെ വിശദീകരിക്കാറുണ്ട്. 'പ്രപഞ്ചത്തെ ഒരു സങ്കേന്ദ്രീക ഘടനയായി സങ്കല്പിക്കുക, ആ കേന്ദ്രമായി 'ബ്രഹ്മം', 'ആശയം', പര മസൗന്ദര്യം തുടങ്ങിയ അമൂർത്തകല്പനകളെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുക. ഘട നയുടെ ഓരോ അംശത്തിലും ഈ പൊരുൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതായി കരുതുക, പ്രത്യേകത്തെ സാമാന്യത്തിന്റെ പ്രതിഭാസം മാത്രമായിക്കാ ണ്ടുക, കാലത്തിലൂടെ തുടർന്നു വിടരുന്ന ഒരു സത്തയെ സങ്കല്പി ക്കുക- ഇങ്ങനെയാണ് ടാഗൂറിയൻ കലാസങ്കല്പം അതിന്റെ ആശയ വാദാടിസ്ഥാനം പ്രകടമാക്കുന്നത്. (സച്ചിദാനന്ദൻ - വായനയുടെ രാഷ്ട്രീയം) 'വിശ്വദർശ' നത്തെ മുൻനിർത്തിയും ഇതുതന്നെയാണ് പറയാനുള്ളത്. ആകാശം എന്ന കല്പന (Sky-Cult) തന്നെയും കേമിൽ പഗ്ലിയ തുടങ്ങിയവരുടെ ചിന്തയ്ക്ക് വിഷയമായിട്ടുണ്ട്. പിതാധികാ രത്തിന്റെ സ്ഥാപനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാണ് പഴയനിയമത്തിൽ ആകാ ശകല്പന വന്നതെന്നും പ്രകൃതിയെയും കർഷികാധ്വാനത്തെയും പ്രകീർത്തിക്കുന്ന ഭൂകല്പന (Earth-Cult)യ്ക്ക് വിരുദ്ധമാണിതെന്നും പഗ്ലിയ നിരീക്ഷിക്കുന്നു. ജി.യിലെ ആകാശം എന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ പ്രത്യയശാസ്ത്രധനികൾ നിർദ്ധാരണം ചെയ്യാൻ സഹായകമാണ് ഈ അറിവ്.

'ശിവതാണ്ഡവം' ഇതേഘടനവഹിക്കുന്ന കവിതയാകുന്നു. സ്ഥലത്തിന്റെയും കാലത്തിന്റെയും, ചലനത്തിന്റെയും സർഗ്ഗത്തി ന്റെയും മഹാഭാവനകൾ കൊണ്ട് പണിതതാണ് ഇതിന്റെ ആദ്യ ഖണ്ഡം. ഒരു ശുദ്ധമിസ്റ്റിക്ക് ഗീതത്തെപ്പോലെ അവിടെയത് തീരുന്നില്ല എന്നേയുള്ളൂ. മറ്റൊരു സ്ഥലം - മന്നിടം - അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.

അഹങ്കാരം, ജാതിമതവർഗ്ഗരാഷ്ട്രങ്ങൾ, സ്വകാര്യസ്വത്തുമത്സര ങ്ങൾ... ഇവയെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യാനുള്ള മഹാശക്തിയായിട്ടാണ് ശിവ താണ്ഡവത്തെ കവിത കാണുന്നത്. മനുഷ്യന്റെ അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഒരു സ്ഥലമാക്കി മാറ്റി, അതിനു മുകളിൽ നടനമാടാനാണ് സച്ചിന്ദയനായ സദാശിവനോട് കവിത ആവശ്യപ്പെടുന്നത്. സാധാരണമല്ലാത്ത വിശ്വ ദർശനം സാധിക്കുന്ന കവി തന്നെയാണ് (ഞാൻ) ഇവിടത്തെ ശിവദർശ

നത്താലും അനുഗ്രഹിക്കപ്പെടുന്നത്. ഇതിലെ ശിവദർശനവും ആചാരപരവും സാമ്പ്രദായികവുമാണ്. ഇതിന്റെ മന്ദതാള (വൃത്തം: നതോന്നത) അതിന് പോലും കാരണം ഈ സാമ്പ്രദായിക ദർശനമാണ്. Lord Shiva Travels in the Chariot of electrons എന്നോ മറ്റോ അരബിനോ എഴുതിയപ്പോഴും Nature and Nature's Laws lay hid in night. God said, "Let Newton be" and all was light. എന്ന് pope എഴുതിയപ്പോഴും കിട്ടുന്ന അറിവിനെക്കുറിക്കുന്ന, ശക്തിയെക്കുറിക്കുന്ന സ്ഥലദർശനം 'ശിവതാണ്ഡവ'ത്തിലില്ല. മുച്ചിലോട്ട് ഭഗവതിത്തോറ്റ മടക്കമുള്ള ചില തെയ്യത്തോറ്റങ്ങളിൽ ശിവതാണ്ഡവമുണ്ട്. അതിന്റെ ഫലമുണ്ട്- അത് ഭൂമിയുമായി-സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ ജീവിത സ്ഥലവുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന സവിശേഷമായ രീതിയുണ്ട്. മുൻകൂട്ടി തയ്യാറായ ഒരധികാര പ്രത്യയ ശാസ്ത്രത്താൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടിട്ടെന്നപോലെ ഇതിന്റെ ആഖ്യാതാവിന് അത്തരം പുതിയ കാഴ്ചകൾ അവതരിപ്പിക്കാൻ താല്പര്യമില്ല. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായി കരുതുന്ന ബ്രഹ്മത്തിന്റെ-ആശയത്തിന്റെ-പരമസൗന്ദര്യത്തിന്റെ ഉടലായിട്ടാണ് ശിവൻ വരുന്നത്- എല്ലാറ്റിനും ഉത്തരവാദിയായ മഹേശ്വരൻ. ചരിത്രത്തിന്റെ ഉല്പന്നമായ മനുഷ്യാഹങ്കാരത്തിന്റെ ഇല്ലായ്മയ്ക്കും ഈ അതീത സ്ഥാനത്തെ തന്നെയാണ് ഉപാസിക്കേണ്ടത്.

'പാടുന്ന കല്ലുകൾ' എന്ന കവിത നോക്കാം. ഇത് കേരളചരിത്രത്തെ സ്ഥലമാക്കിമാറ്റുന്ന രചനയാണ്. ഇന്നത്തെ തിരുവഞ്ചിക്കുളമായ മഹോദയപുരത്തെ തൃക്കുലശേഖരപുരക്ഷേത്രത്തിലുള്ള ദാനോദകപ്പൊയ്കയുടെ തടത്തിൽ വെച്ചാണ് ഒടുവിലത്തെ പെരുമാൾ കേരളം പകുത്തത് (12-ാം നൂറ്റാണ്ട്) എന്ന കഥയോർത്താണ് കവിത. ആ കുളവക്കിലുള്ള കല്ലുകളാണ് പാടുന്നകല്ലുകൾ. അവ പാടുന്നത് കേരളചരിത്രമാണ്. 'കേരളവ്യഥകളെപ്പാടുവാൻ നാവില്ലാതെ - കേവലം വലയുന്ന ദേശീയ കവികളാണ് ശിലകൾ എന്ന് ഒരിടത്ത് വായിക്കാം. മുൻപ് 'സ്വതന്ത്ര്യ'ത്തിൽ കഴിഞ്ഞ ഗ്രാമറിപ്പണ്ണിക്കായിരുന്ന (ഇന്ത്യയെ കണ്ടെത്തലിൽ നെഹ്റു 'ഗ്രാമറിപ്പണ്ണിക്കുകൾ' എന്നുതന്നെ എഴുതുന്നു). കേരളത്തെ നശിപ്പിച്ചത് പെരുമാക്കന്മാരാണ് എന്നാണ് കവിതയുടെ നിഗമനം. യഥാർത്ഥ സ്ഥലം - ഓർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലം എന്നിവയുടെ സംഘർഷമുണ്ടാക്കുന്ന വികാരമാണ് കവിതയിലുള്ളത്. എന്നാൽ അവിടെതീരുന്നില്ല. ഇതിനൊക്കെ അപ്പുറത്തെ, ഒരധിശ ശക്തിയായി താരാപൂർണ്ണവിശ്വത്തെ കവിത കാണിച്ചുതരുന്നുണ്ട്. അത് 'മഹോദയനാഥതാണ്ഡവത്താലേ ചാര്യദ്രാക്ഷാകീർണ്ണ ജട ചിനിയ പോലെ' യാണ്. എന്തിനാണ് ഈ മേലോപ്പ്? ഭൗതികചരിത്രത്തിന്റെ കഥയ്ക്കും ആത്മീയാധികാരത്തിനും ഒരലങ്കാരം പണിയുകയാണ് ഈ അതിസ്ഥലത്തിന്റെ വിന്യാസത്തിലൂടെ.

പ്രകൃതിയെ സമൃദ്ധമായും നിർണ്ണായകമായും ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു കവിതയിലേക്ക് തിരിയാമിനി. അത് മൂന്നരുവിയും ഒരു പുഴയുമാണ്. പ്രകൃതിയോടൊത്ത് നിൽക്കുന്ന കീഴാളജീവിതത്തിൽ പ്രകൃതി തന്നെ ദുരന്തവും വിതയ്ക്കുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ ഉല്ലാസം എന്ന മുഡിലാണ് കവിത തുടങ്ങുന്നത്. മനുഷ്യവത്കൃതമായ പ്രകൃതിചിത്രങ്ങൾ കുഞ്ഞിരാമൻനായരിൽ എപ്പോഴും കാണുന്ന മട്ടിലുള്ളവ) ഉിൽ ഈ ഭാവമാണ് തെളിയുന്നത്. അദ്ധ്യാനം, രതി, ഏകാന്തത, ഓർമ്മ, ദാവത്യം . മരണം, വർഗ്ഗപരമായ ശ്രേണീകരണം എന്നിവയ്ക്കൊക്കെ സ്ഥലം സൂചകമോ സൂചിതമോ ആയിത്തീരുന്നതായി പിന്നീട് നാം വായിക്കുന്നു. പയ്ക്കൻ എന്ന പുലയന്റെ ഉരുൾപൊട്ടലിൽ പെട്ടുള്ള മരണവും അതിൽ പുലക്കളളിയായ കാളിക്കുള്ള സങ്കടവും അവളുടെ ആത്മഹത്യയും അവരുടെ ജന്മിക്ക് ഇതിലൊന്നും ഒരു വേവലാതിയും ഇല്ലാതിരിക്കുന്നതിന്റെ ക്രൂര്യവുമാണ് കവിതയിലെ കഥാംശം. കറുമ്പൻ എന്ന പുലയന്റെ നന്മയും ഇതോട് ചേർന്നുവരുന്നു. സ്ഥലരൂപങ്ങളാണ് ഇതിന്റെ വികാസത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. സ്ഥലത്തോടുള്ള ഈ രതി ഒരു ഫ്യൂഡൽ മനോഭാവമാണ്. വിശദമായ ഭൂവർണ്ണന ഉൽപ്പാദനത്തിന് ഭൂമിയെ നേരിട്ടാശ്രയിച്ചിരുന്ന ഒരു ഉടമാവ്യവസ്ഥയേയും അവരുടെ തൊഴിലാളിക്കുട്ടത്തെയുമാണ് ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. മലയിലെ കാട് എന്ന സ്വച്ഛതയാർന്നതെന്ന് പൊതുബോധം കരുതുന്ന ഇടത്തെവരെ ഈ സ്വകാര്യസ്വത്തുബോധത്തിൽപ്പെടുത്തുകയാണ് കവിത. 'വാക്ക്' എന്ന അംശത്തെയും സ്ഥലമാക്കിക്കാണുന്ന മികച്ച ഭാവന ഇവിടെ കാണാം.

“കാളി വാക്കുകളുടെ നിഴലിൽക്കൂടിപ്പാളി -
 നോക്കിപ്പോയ് തനിച്ചങ്ങനെ കുറേ ദൂരം
 നിഴലും നിഴലിന്റെ നിഴലുമതിൽത്തൊടും
 നിഴലും - വളരുന്നു മേൽക്കുമേൽ വാക്കോരോന്നും”

ഫ്യൂഡൽ വ്യവസ്ഥയോട് ഇതിലെ കീഴാളർക്ക് വിരോധമുണ്ട്. പക്ഷേ അവർ മൂകരാണ്. കാളിയ്ക്ക് “പറയാൻ തോന്നിപ്പോ”കുന്നതേയുള്ളൂ. “പറഞ്ഞിലവൾ.. അവളുടെനാവരിവാളായിലാ...”. ഈ പ്രശ്നത്തെ വളർത്താതെ, പരിഹരിക്കാതെ, സ്നേഹം എന്ന കാല്പനികഗണത്തിനെ താലോലിക്കുകയാണ് കവിത. തീർത്ഥം എന്ന ആത്മീയ രൂപത്താൽ വിശുദ്ധമാക്കപ്പെടുന്ന സ്നേഹത്തിന്റെ ഒരു പരാമർശത്തിലാണ് കവിത തീരുന്നത്. സ്ഥലത്തിന്റെ പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തെ സ്ഥിരമെന്നും അചഞ്ചലമെന്നും തീരുമാനിച്ചു ഒഴിവാക്കുകയും, തുടർന്ന് സ്നേഹചർച്ചയാരംഭിക്കുകയുമാണ് കവിത എന്നർത്ഥം. ഈ

ചർച്ച 'പാടുന്ന കല്ലുകൾ'ലെ മഹോദയനാമതാണ്യം നടക്കുന്ന വിണ്ടലത്തിന്റെ ഉൾപ്പെടുത്തലിന് സമ്മതമാണ്. "എന്തുചെയ്തു നീ പെണ്ണാളിൽ മെയ്യിനെ?" എന്ന് അവസാനഭാഗത്ത് പെരിയാറിനോട് ചോദിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ ഭാഗം ശാന്തിയുടെ ഒരാട്ടമായിട്ടാണ്- സ്വസ്ഥതയുടെ ഗാനമായിട്ടാണ് നാം വായിക്കുക.

ഈ പ്രബന്ധത്തിലെ വാദങ്ങൾ സംക്ഷേപിക്കാം.

1. സ്ഥലത്തിന്റെ ആതിഭൃതികമായ വിവർത്തനങ്ങളിലാണ് ജി.താല്പര്യപ്പെടുന്നത്. ആദ്യ കവിത തൊട്ടിതുകാണാം.
2. ഈ സ്ഥലത്തിന് ഒരധികാരിയുണ്ട്- അതിനെത്തുപേർവിളിച്ചാലും.
3. അതിന് കീഴ്പ്പെടുകയാണ് കരണീയം. ഈ കീഴ്പ്പെടൽ വഴി മനുഷ്യർക്ക് തിന്മകളിൽ നിന്ന് മുക്തമാവാം. ഈയൊരു തോന്നൽ കവിതയിൽ അടിസ്ഥാനപരമായുണ്ട്.
4. ടാഗോറിന്റെ പ്രപഞ്ചദർശനം എന്ന ആശയവാദമാതൃകയാണ് ഏറെക്കുറെ അനുസരിക്കുന്നത്.
5. വിശ്വദർശനം, ശിവതാണ്ഡവം എന്നിവയിൽ ഈ ആത്മീയ പ്രത്യയശാസ്ത്രം സ്വാഭാവികമായേ തോന്നൂ. കേരളചരിത്ര സംബന്ധിയായ, "പാടുന്നകല്ലുകൾ", കീഴാളജീവിതത്തെക്കുറിക്കുന്ന "മൂന്നരുവിയും ഒരു പുഴയും" എന്നിവയിലും സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥിരതയെ, അതിലെ മാറ്റങ്ങൾപോലും ഒരു സ്ഥിരഘടനയുടെ ഭാഗങ്ങൾ മാത്രമാണെന്ന ധാരണയെ ബലപ്പെടുത്തുന്ന മനോഭാവം ഉണ്ട്. ജീവിതത്തിന്റെ ചരിത്രപരത, ചരിത്രനിർമ്മൂലമായ ആത്മീയ പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിനും അതിന്റെ അധികാരത്തിനും മുന്നിൽ നമസ്കരിക്കുന്ന കാഴ്ചയാണിത്. ആധുനികതാവിരുദ്ധമായ ഒരു നിലപടാണിത്. കുഞ്ഞിരാമൻനായർ, വൈലോപ്പിള്ളി, ഇടശ്ശേരി എന്നീ സമകാലികരിൽ നിന്ന് ജി.വ്യത്യസ്തനാകുന്നതിന്റെ പ്രധാന കാരണവും ഇതാണ്. ഈ ഘടനയ്ക്കെതിർ നിൽക്കുന്ന ഘടനകൾ മറ്റു ചില കവിതകൾ വെച്ച് ജി.യിൽ കണ്ടെത്താൻ പറ്റിയേക്കാം. എന്നാൽ ഈ ഘടനയെ അസാധുവാക്കാൻ അവയ്ക്കാവുകയില്ല.

മഹാലക്ഷ്മിദേവിതൻ കേളിപദ്മം

ഡോ. വി. സുകുമാരൻ

പന്തിരുകുലപ്പഴമയിൽ നിന്നുണ്ണുചീന്തി പുനർവായന നടത്തിയ കവികൾ പലരുണ്ട്. പച്ച മലയാളമാവണം, പദ്യഭാഷയെന്ന് ശാഠ്യം പിടിച്ച കുണ്ടൂർ കവിയുടെ 'പാക്കനാർ' മുതൽ ഗായക കവി മധുസൂദനൻ നായരുടെ 'നാനാണത്ത് ഭ്രാന്തൻ' വരെ ഈ പുരാണപുനഃസൃഷ്ടിയുടെ (Re-making of myth) ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായി വിരാജിക്കുന്നു. വരരുചി പെരുവഴിയിലെറിഞ്ഞുപോയ സന്തതികളെ മലയാള കല്പനയിലേക്കുവിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നത് ഒരു കോട്ടയത്തുകാരൻ പൂഷ്പോത്തുണ്ണി ആയിരുന്നു. 'ഐതിഹ്യമാല' എഴുതപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ അഗ്നിഹോത്രിയും, അകവുർചാത്തനും, പാണനാരും, പെരുന്തച്ചനും, അനന്തസാധുതയുള്ള കഥാബീജങ്ങളായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമായിരുന്നില്ല. നന്ദിയാരോടു ചൊല്ലേണ്ടു എന്നകാര്യത്തിൽ ഒരു സംശയവുംവേണ്ട: ഒരോലച്ചുട്ടു മിന്നിച്ച് 'മിത്ത്' അന്വേഷിച്ചുനടന്ന കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയോടുതന്നെ.

ജി.ശങ്കരക്കുറുപ്പ് രണ്ടാംവായനക്കെടുത്തത് ഒരാശാരികഥയാണ്. ഉളിയന്നൂർ പെരുന്തച്ചന്റെ കരുണമായകഥ. മകനെ വീതുളിയെറിഞ്ഞു കൊന്നുവെന്ന ദുഷ്പേരുള്ള ഈ മുത്താശാരി ഒരു വിസ്മയമായി, ഒരു നോവായി, ഒരതികായ സങ്കല്പമായി മലയാളിയുടെ മനസ്സിൽ നിലപുണ്ട്. വാസ്തുവിദ്യയിൽ, ശില്പസൃഷ്ടിയിൽ, വിവിധാത്മ്യതങ്ങൾ കാണിച്ച മറ്റൊരു വിശ്വകർമ്മാവ്; അവർണനൂണ്ടായിരുന്ന പരിമിതികളെ അറിവുകൊണ്ടു മറികടന്ന ജ്ഞാനി; ചെയ്തതോ ചെയ്യാത്തതോ ആയ ഒരു മഹാപാപത്തിന്റെ മാറാപ്പുമായി എങ്ങും തണൽകിട്ടാതലയുന്ന അശ്വത്ഥമാവ്. ഈ ആലുവക്കാരൻ ആശാരിയുടെ പുനരധിവാസം (Rehabilitation) ഇന്നുവരെ നടന്നിട്ടില്ല. അയാളെ കുറ്റവിമുക്തനായി പ്രഖ്യാപിക്കാൻ അടുത്ത നാട്ടുകാരനായ മഹാകവി പോലും തയ്യാറാകുന്നില്ല.

ഈ പെരുംതച്ചന്റെ വെയിലാറിയ വൈകുന്നേരങ്ങളിലെ വ്യാകുലസ്മരണകളിലൂടെയുള്ള മടക്കയാത്രയാണ് ജി. നൂറ്റിനാല്പത്തിനാലുവരികളിൽ വർണ്ണിക്കുന്നത്. നാറേറ്റർ (ആഖ്യാതാവ്) നായകൻതന്നെ. കവി ഒരു റെക്കോർഡർ (രേഖപ്പെടുത്തുന്നയാൾ) മാത്രം. ആയതിനാൽ 'പെരുന്തച്ച'ന് ഒരു നാടകീയസ്വഗതാഖ്യാനത്തിന്റെ സ്വഭാവം കൈവരുന്നു. ആഖ്യാതാവിന്റെ വിവരണങ്ങളിൽ നിന്നും സൂചനകളിൽനിന്നുമാണ് മറ്റുകഥാപാത്രങ്ങൾ (ഭാര്യ,മകൻ, തമ്പുരാൻ, ഊരായ്മക്കാർ) തെളിയുന്നത്.

വൃദ്ധാവസ്ഥയുടെ വിവശതകളിലാണ് ആഖ്യാനം ആരംഭിക്കുന്നത്. തന്റെ പൊത്തിൽ ഒരുവിഷജന്തുവെപ്പോലെ ചുരുണ്ടു കൂടിയ തച്ചൻ ഇത്തിരിസുഖം തോന്നുന്നതുകൊണ്ട് ഉമ്മറക്കോലയിലേക്കു പ്രയാസപ്പെട്ടുവരുന്നു. ഞെരമ്പിലെ മജജയൊക്കയും കാർന്നു തിന്ന വാതം അയാളെ ശ്വസിക്കുന്ന ജഡമാക്കി. മരങ്ങൾ പുത്തും കായ്ചും നിൽക്കുന്ന മീനക്കാലം. തച്ചന്റെ മനസ്സും കണ്ണും പൂവിലും കായിലുമല്ല, മരത്തിന്റെ തടിയിലാണ്. ഒത്തൊരുവരിക്കപ്പാവു കാണുമ്പോൾ അതിൽ ഉളിയോട്ടി പൊന്നുമിന്നിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചെ ആശാരിക്കു ചിന്തിക്കാനാവു. ചേലേറുന്ന തേന്മാവ് ആയാളിലുണർത്തുന്നത് അതുകൊണ്ടൊരു കളിവഞ്ചിതീർക്കാനുള്ള താരയത്രെ. അമ്പലമുറ്റത്തെ ചെമ്പകം വെട്ടിയാൽ നാട്ടിലെപ്പുരക്കെല്ലാമുള്ള മോന്തായം മാറ്റാമെന്നാണ് തച്ചന്റെ മനോരാജ്യം. എല്ലാബിംബങ്ങളും വാങ്ങ്മയങ്ങളും തച്ചന്റെ ക്രാഹ്മട്ടുമായി കണ്ണിചേരുന്നു. മുറിക്കുക, കൊത്തുക, ചെത്തുക എന്നീ ക്രിയാപദങ്ങളാകട്ടെ, ആശാരിയുടെ 'Killing Instinct' (കൊല്ലാനുള്ള സഹജവാസന) പ്രകടമാക്കുന്നു. വീതുള്ളികൊണ്ടു മരം ചെത്താം; കഴുത്തും, മുറിക്കാം.

സൃഷ്ടി പെരുന്തച്ചന് ഒരുൻമാദമായിരുന്നു. കയ്യും കണക്കും പിഴക്കാത്ത മുത്താശാരി മനുഷ്യനും ദേവനും ആലയങ്ങൾ പണിതു. ധജസ്തംഭങ്ങളും മേഘത്തെ മുത്തുന്ന ഗോപുരങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു. തന്റെ സർഗ്ഗസിദ്ധികളിൽ ഒട്ടൊന്നഹങ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇടക്കെപ്പൊഴോനൂറുകൂട്ടം തിരക്കിനിടയിൽ ഒരുണ്ണി പിറന്നപ്പോൾ തച്ചൻ സന്തോഷിച്ചു. തന്റെ ഉളിപിടിക്കാൻ ചോര തുടിക്കുന്ന ഒരു കയ്യ്. വാർദ്ധക്യത്തിന് ഒരുന്നുവടി; തന്നിൽ നിന്നു തെളിയുന്ന മറ്റൊരു തിരി. മകൻ കരവിരുതിൽ,പെരുമയിൽ തന്തയെ കവിഞ്ഞു നിന്നപ്പോൾ പെരുംതച്ചനൊന്നു ചുളി. അച്ഛൻ പുതിയ പാലത്തിനറ്റത്ത് ഒരു കുസൃതിയൊപ്പിച്ചു. ആരാനും പാലത്തിലെത്തിയാൽ ഒരു കവിൾവെള്ളം മുഖത്തു തുപ്പുന്ന യന്ത്രപ്പാവ. കുറച്ചുനാൾക്കകം മകന്റെ മറുപടിവന്നു. തുപ്പാൻ പൊങ്ങുന്ന പാവയുടെ ചെകിട്ടത്തടിക്കുന്ന മറ്റൊരു പാവ.

“വാതുറക്കുമ്പോഴേക്കും ചെകിടത്തടിവീഴും വാശിയാലടിയെനിക്കേറ്റതുപോലെ തോന്നി”

എന്നിട്ടും 'ചന്ദനത്തയ്യൊണെങ്കിലുരഞ്ഞാൽ മണം പൊങ്ങു മെന്ന്യ' പെരുംതച്ചൻ സമാധാനിച്ചു. കണക്കും, കോപ്പും, മുത്താശാരിക്കു കൂടുമെങ്കിലും ശില്പഗുണം ചെക്കനാണ് കൂടുതൽ എന്നു നാട്ടുകാർ പറയുമ്പോൾ ഉള്ളിൽ പൊട്ടുന്നവികാരത്തിനു പേരിടാനറിയാതെ ആ അച്ഛൻ കുഴങ്ങുന്നു. അവഗണന പെരുകുന്നു. ആനപ്പന്തലിന്റെ പണി മകനോടാലോചിച്ചിട്ടുമതിയെന്നാണ് തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞത്. ഇതിനിടെ കുടിവിട്ടിറങ്ങിപ്പോയ മകനെ തിരിച്ചുവിളിച്ചു കൂടെ കുട്ടിയായലേ പണികിട്ടു എന്നായി സ്ഥിതി. അച്ഛൻ മോന്തായം കേറ്റിക്കോളൂ, കൊത്തുപണിയൊക്കെ ഞാനാവാം എന്നു മകൻ പറഞ്ഞപ്പോഴും തച്ചന്റെ അഹന്തയ്ക്ക് അടിയേറ്റു. മോളിൽ മോന്തായത്തിനുവാൾത്തല പോലെ മിന്നുന്ന വീതളികൊണ്ട് ആണിചെത്തുന്ന പെരുന്തച്ചന്റെ കൈപ്പിടി ആദ്യമായി വഴുതുന്നു. താഴെ ചന്ദനപ്പലകയിൽ മഹാലക്ഷ്മിയുടെ കേളിപദ്മം കൊത്തുന്ന പുത്രന്റെ കോമളമേനി കഴുത്തറ്റുപിടയുന്നു. അതൊരു കൈപ്പിഴയായിക്കൂടെ? 'മർത്തുനുകൈപ്പിഴ ജന്മസിദ്ധ'മെന്നല്ലേ പണ്ടൊരു മഹാകവി പറഞ്ഞത്? ആവാം. അതോ ഉപബോധത്തിന്റെ മാളത്തിൽ നിന്നിഴഞ്ഞുവന്ന 'പ്രെഫഷണൽ ജലസി' എന്ന എട്ടടിമൂർഖനാണോ ഇവിടെ വില്ലൻ ? തീർപ്പുകൽപ്പിക്കുക എന്നത് ഒരിക്കലും കവിതയുടെ ജോലിയല്ല, കവിയുടേതും.

അത് നല്ലവണ്ണമറിയാവുന്ന ജി, പെരുന്തച്ഛൻ പുത്രഘാതകനോ എന്ന ചോദ്യത്തെ വീണ്ടും വീണ്ടും വലംവെക്കുന്നു. അതേഎന്നോ അല്ല എന്നോ പറയാൻ അദ്ദേഹം വിസമ്മതിക്കുന്നു. 'ഞാൻ മാവിലായിക്കാരനാണേ' എന്നതാണ് കവിയുടെ സമർത്ഥമായ നിലപാട്.

"ആരുവിശ്വസിക്കും കൈപ്പിഴയല്ലാ, തെന്നെത്ര നേരൂരച്ചാലും ? തന്തയിതു ചെയ്യുമോ, നാനി"

എന്നാണ് പെരുന്തച്ഛൻ ചോദിക്കുന്നത്. ഈ ഭീമമാമപമൃത്യു 'പിണയാതിരുനെങ്കിൽ' എല്ലാം തികഞ്ഞ മകൻ തനിക്കൊരുന്നുവടിയൊകുമായിരുന്നു എന്ന് അദ്ദേഹം നെടുവീർപ്പിടുന്നപ്പോൾ 'പിണയ്ക്കാതിരുനെങ്കിൽ' എന്നൊരു തിരുത്ത് അന്തഃകരണം നടത്തുന്നുണ്ട്. ഭർത്താവിന്റെ കണ്ണിൽ വെള്ളം പൊടിയുന്നതു കണ്ടു ചതകല്ലിൽ മുറുക്കാനിടിക്കുന്ന നാനി ചോദിക്കുന്ന ചോദ്യമാണ് ക്രൂരാൽ ക്രൂരതരം ക്രൂരം.

"പൊടിയോ മറ്റോവീണോ കണ്ണി-ലിന്നെന്താവെള്ളം. പൊടയാൻ ?....."

ഏതോ കൂരാണിയിളക്കുവാൻ തന്റെ നെഞ്ചിലാരോ കൊട്ടുവടി കൊണ്ടടിക്കുന്നതിന്റെ നോവിനെക്കാൾ നൂറുമടങ്ങു നീറ്റലാണ് നാനിയുടെ പരിഹാസം പെരുന്തച്ചനു നൽകുന്നത്. കണവനെ കുറ്റവിമുക്ത

നാക്കാൻ ആ അമ്മയ്ക്കും കഴിയുന്നില്ല എന്നു ചുരുക്കം. അവൾ ചത കല്ലിൽ വെച്ചിടിക്കുന്നത് വെറ്റിലയല്ല, തച്ചന്റെ മനസ്സാണ്.

കവിയുടെ സഹതാപം അരോടാണെന്ന കാര്യത്തിൽ ഒരു സന്ദേഹവും ഈ കവിത അവശേഷിപ്പിക്കുന്നില്ല. കഥാനായകനോടുതന്നെ, ചിരിച്ചാർത്തുനിൽക്കുന്ന പ്ലാവുമാവും കാണുമ്പോൾ, ഉളിനടത്താനാവാത്തവിധം പുതലിച്ചുപോയ തന്റെ തടിയെക്കുറിച്ചു പരിതപിക്കുന്ന പെരുന്തച്ചനോടുതന്നെ സൃഷ്ട്യന്മാദത്തിന്റെ (Frenzy of creation) മുർത്തഭാവമായ മുത്താശാരിയിൽ ഈ മഹാകവി തന്റെ ബിബം അവ്യക്തമായെങ്കിലും കാണുന്നുണ്ടാവണം. മുഖ്യകഥാപാത്രത്തോട് സൃഷ്ടാവിനുള്ളത് വെറും അനുതാപമല്ല, തന്മയീഭാവം (Empathy) മാണ്.

താരുണ്യത്തിന്റേയും വാർധക്യത്തിന്റേയും വ്യതിരേക (Contrast)ത്തിലൂടെ പ്രകൃതി-പുരുഷ സമസ്യകളിലേക്ക് 'പെരുന്തച്ചൻ' വിരൽ ചൂണ്ടുന്നുണ്ട്. ഭൂമി ഊഷരമാവുന്നതും പ്രജാപതിക്കു ധ്വജഭംഗം സംഭവിക്കുന്നതും മേഘം വന്ധ്യമാവുന്നതും നദിയുടെ സ്വർണം നഷ്ടമാവുന്നതും ഗോത്രഗാഥകളിലെ ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്ന പ്രമേയങ്ങളാകുന്നു. ടി.എസ്.എലിയറ്റ് ഊഷര - ഊർവ്വര ദ്വന്ദ്വങ്ങളേയും മുൻ ചൊന്ന പ്രതീകങ്ങളേയും 'ദി വേസ്റ്റ് ലാൻഡിൽ അതിവിദഗ്ധമായി ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'പെരുന്തച്ചനിലും' ഈ പ്രമേയത്തിന്റെ നിഴലാട്ടം കാണാം. രത്ന ഗർഭയായ പ്രകൃതിയത്രെ.

.....“പുത്തചെമ്പകത്തെ പോൽ
നിവർന്നും കടഞ്ഞെടുത്തതുപോലുടലാർന്നും.
ചിരിച്ചും മൂന്നും കുട്ടിപ്പുത്തവെള്ളിലപോലെ”.

നിന്ന നാനി. ഫുല്ലകുസുമിത ദ്രുമദലശോഭിനിയായ വിശ്വപ്രകൃതി. വൃദ്ധാവസ്ഥ വരൾച്ചയാണ്, പ്രകൃതിയുടെ ആർത്തവവിരാമമാണ്; പ്രസവശേഷിയുടെ പിൻവാങ്ങലാണ്.

“കരിവെറ്റിലത്തുണ്ടും കൊട്ടടക്കയും നൂറിൻ -
തരിയും, പുകയിലത്തെട്ടിയും തപ്പിത്തപ്പി”.

വെടിവെച്ചാലും കുടിക്കേൾക്കാതെ, പടിയിൽ കുനിക്കുടിയിരിക്കുന്ന നാനി ശൂഷ്കപ്രകൃതിയുടെ ചിത്രമാവുന്നു! 'വയർ ചുങ്ങി' എന്ന പ്രയോഗം കാണാതെ പോകരുത്. തരിശായ ഗർഭപാത്രം വറ്റിവരണ്ട ഭൂമിയുടെ സമവാക്യമാകുന്നു.

നാനി പ്രകൃതിയെങ്കിൽ പെരുന്തച്ചൻ പുരുഷനാണ്. നിർമ്മിക്കുന്നവൻ, വിത്തേറിയുന്നവൻ, രജസ്വലയായ ഭൂമിയെ രാഗവിവശയാക്കുന്നവൻ. വാർധക്യം അവനെ അസ്തവീര്യനാക്കിച്ചെയ്യുന്നു. മത്സ്യരാജാവിന്റെ (Fisher King) ധ്വജക്ഷതം അവനും ഏറ്റുവാങ്ങുന്നു. ഉളിനടത്താൻ പറ്റാത്തവിധം അവന്റെ തടിപുതലിക്കുന്നു.

ക്ഷേത്രഗോപുരം പോലെ, താഴികക്കൂടംപോലെ, ദാരുശില്പം പോലെ, ദേവവിഗ്രഹം പോലെ, മകനും പെരുന്തച്ചന്റെ മികവുറ്റ നിർമ്മിതിതന്നെ. ലക്ഷണയുക്തമായ ഒരു കലാസൃഷ്ടിയിൽ തച്ചൻ (Maker) ആപ്താദിക്കുകയും അഭിമാനിക്കുകയും മാത്രമല്ല അഹങ്കരിക്കുക കൂടി ചെയ്യുന്നു. തന്നിൽ നിന്നു കൊളുത്തിയെടുത്ത പന്തമാണ് തന്റെ മകൻ എന്നും അവന്റെ കല്പനയും കരവിരുതും പൈതൃകമാണെന്നും തച്ചൻ ഊറ്റം കൊള്ളുന്നുണ്ട്.

“ആ മകൻ ഗ്രഹിച്ചതുമഭ്യസിച്ചതുമെത്ര -
കേമനായാലും തന്റെയച്ഛനിൽ നിന്നാണല്ലോ”.

ഇത് ഒരുതരം പ്രതിബിംബിത മഹത്തായോധമായി (Reflected glory) ആയാളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതോടൊപ്പം പ്രാകൃതമായ ഒരു സ്പർദ്ധയും മുളപൊട്ടുന്നു. അതിനെ മുടിവെക്കാനുള്ള തീവ്രമായ ശ്രമവും പെരുന്തച്ചൻ നടത്തുന്നുണ്ട്. അഭിമാനവും അസൂയയും തമ്മിൽ മേൽക്കോയ്മക്കുള്ള മത്സരം. ആശാരിയുടെ മനസ്സിൽ തുടരുന്നു. ജനഹിതം മാനിച്ചു രാജകുമാരനു സിംഹാസനം ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കേണ്ടി വരുന്ന മഹാരാജാവിന്റെ മുഖമാണ് പെരുന്തച്ചൻ.

‘തച്ചന്റെ മക’നെ ചേർത്തു വായിക്കാതെ ‘പെരുന്തച്ചൻ’ പാഠം പൂർണ്ണമാവുന്നില്ല. ഈ ‘സീക്വൽ’ (Sequel), അനുബന്ധം, എഴുതാൻ വൈലോപ്പിള്ളിയെ പ്രേരിപ്പിച്ച (അതോ പ്രകോപിപ്പിച്ചതോ) കാരണങ്ങളെക്കുറിച്ചു സാഹിത്യബാഹ്യമായ ഒരുപാട് പ്രതികരണങ്ങൾ അക്കാലത്തുണ്ടായി. ഗുരുവിന്റെ കാവ്യപ്രസ്താവത്തിനു ശിഷ്യൻ കപടവിനയത്തോടെ, അവതരിപ്പിച്ച മറുപക്ഷം എന്നു ‘തച്ചന്റെ മക’നെ മർമ്മമറിയുന്ന ഒരു വലിയ നിരൂപകൻ വെടിവട്ടത്തിനിടക്കു വിശേഷിപ്പിച്ചത് ഞാനോർക്കുന്നു. മകന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ഒരുവാങ്മൂലമായി വൈലോപ്പിള്ളിക്കവിതയെ വായിക്കുമ്പോൾ ആചാര്യനും അരുമശിഷ്യനും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ശീതസമരത്തിന്റെ ഞാണൊലി നിപുണശ്രോത്രങ്ങൾക്കു കേൾക്കാം. പരസ്പരപുരകമായ രണ്ടു കാവ്യങ്ങളാണ്. ‘പെരുന്തച്ചനും’ തച്ചന്റെ ‘മകനും’ എന്നു തറപ്പിച്ചുപറയാം. ഇതു സഹ്യദയനു ബോധ്യപ്പെട്ടതാണ്.

മുത്താശാരിയുടെ സ്വഭാവചിത്രം കൂടുതൽ ചന്തമായി വരച്ചത് വൈലോപ്പിള്ളി തന്നെ.

“കുറ്റമോതുകിൽ നീറും നെരുപ്പോടുപോൽ സ്തുതി - ”
ചൊറ്റവാക്കിനു പട്ടാണെന്തൊരു യശോലാഭം! ”

ഈ വരികളിൽ ദേശികന്റെ ചരയകൂടി കവി പകർത്തുന്നില്ലേ? വൈലോപ്പിള്ളി വരച്ചിട്ട നാനിയും സീനിയർ കവിയുടെ തച്ചത്തിയെ അതിശയിക്കുന്നു:

“കൈനിലവിളക്കാർന്നും ദീനദർശനകുനി -
കുനിയെൻ പെറ്റമ്മയുണ്ടുമ്മറത്തണയുന്നു”.

(തച്ചന്റെ മകൻ അശരീരിയാണ്) ജി. മുദ്രയുള്ള ‘ദീനദർശന’ എന്ന പദം എത്ര ചതുരമായാണ് ഇവിടെ പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നത്? വെറ്റിലച്ചീത്തും. കൊട്ടടക്കയും തപ്പുന്ന തള്ളയുടെ സ്ഥാനത്ത് കൈനിലവിളക്കാർന്നു വെളിച്ചം തുവുന്ന അമ്മയെ വൈലോപ്പിള്ളി അവതരിപ്പിക്കുന്നു.

കഴുത്തറ്റു പിടയുന്ന കൊച്ചന്റെ വർണ്ണന ‘പെരുന്തച്ച’നിൽ നാം കണ്ടു. നമ്മുടെ കണ്ണ് ഈറനാവുകയും ചെയ്തു. വൈലോപ്പിള്ളി ഇതേ ദൃശ്യം എങ്ങനെ ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്നു എന്നു നോക്കുക:

“കോണിയിൽക്കാൽ വെച്ചാന -
പ്പന്തലിൻ മോന്തായത്തി -
ന്നാണി ചീകുമ്പോൾ പിതാ -
വിന്റെ മുഷ്ടിയിൽ നിന്നു
വീണിതു നിശാതമാം
വീതുളി മുഖപ്പിന്റെ
കോണിലല്ലിത്താർ കൊത്തു
മെൻകഴുത്തരിഞ്ഞു പോയ്”

അച്ഛൻ ഉളിയെറിഞ്ഞു കൊന്നു എന്ന് വൈലോപ്പിള്ളിയുടെ കൊച്ചു തച്ചൻ ആവലാതിപ്പെടുന്നില്ല. “പറയാമവർക്കെന്തും എന്നെ ഞാനാക്കിത്തീർത്ത പെരുതാം വാത്സല്യത്തെയാരറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു!” എന്നാണ് മകൻ ചോദിക്കുന്നത്.

ഒരേ ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ തീക്ഷ്ണമായ അവതരണങ്ങളെന്നനിലയിൽ ഈ രണ്ടു കാവ്യങ്ങളെ കോർത്തു വായിക്കുന്നത് സ്മരണീയമായ ഒരനുഭവമാകുന്നു. ഭാഷാപരവും ബിംബപരവുമായ വ്യത്യസ്തതകളും ഇടക്കുകാണുന്ന സാദൃശ്യങ്ങളും ഈ അനുഭവത്തിന്റെ രസതലങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ‘ചന്ദനപ്പലകമേൽ സുന്ദരം മഹാലക്ഷ്മീ ദേവിതൻ കേളീപദ്മം’ കൊത്തിയ കയ്യാണോ ‘അല്ലിത്താർ’ കൊത്തിയ കയ്യാണോ കേമമെന്ന ചോദ്യം തൽക്കാലം ഒഴിവാക്കുന്നതാണുചിതം.

‘പെരുന്തച്ചൻ’ പല നിലക്കും ശങ്കരക്കുറുപ്പിന്റെ പദ്യസാഹിത്യത്തിൽ വേറിട്ടുനിൽക്കുന്ന തുരുത്താണ്. കാവ്യ മുഹൂർത്തവുമായി ഏതാണ് പൂർണ്ണമായ വിലയനം കവി സാധിക്കുന്നു. ഇവിടെ വിഷയവും (Theme) ഭാഷയും (Language) തമ്മിലുള്ള വേഴ്ചക്ക് ജിയുടെ പല കവിതകളിലും കാണാത്ത ആർദ്രതയുണ്ട്, സ്വാഭാവികതയുണ്ട്. ക്ലിഷ്ടമായ ഒരു കൃത്രിമകാവ്യഭാഷയാണ് ഉദാത്ത കാവ്യഭാഷ എന്ന കടുംപിടുത്തത്തിൽ നിന്നു താത്കാലികമായെങ്കിലും അദ്ദേഹം വിട്ടുനിൽക്കുന്നു.

ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരി

കെ. എം. നരേന്ദ്രൻ

(മഹാകവി ജി.യുടെ “അനാഘാത” യെ ഉണർത്താനുള്ള ഒരദ്വൈത ശ്രമം)

പഴയ പല നാടോടിക്കഥകളിലും ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിയെ കാണാം. ഒരു കഥ ഇതാണ്. ഏറെ കാത്തിരിപ്പിനുശേഷം രാജാവിന് കൂട്ടി ജനിക്കുന്നു. സുന്ദരിയായ പെൺകുട്ടി. പെൺകുട്ടിയുടെ പേരിടൽ കർമ്മം ആർഭാടമായി നടത്താൻ രാജാവ് തീരുമാനിച്ചു. ചടങ്ങിനെത്താൻ ദേവതകളെയും രാജാവ് ക്ഷണിച്ചു. ആ ശുഭദിനത്തിൽ അവരെല്ലാം എത്തി. അവരോരോരുത്തരായി രാജകുമാരിക്ക് സൗന്ദര്യവും ഐശ്വര്യവും മംഗല്യഭാഗ്യവുമൊക്കെ വരമായി കൊടുക്കുന്നു. പെട്ടെന്ന് കൊട്ടാരത്തിലേക്ക് ഒരു ദുർദ്ദേവത ക്രൂദ്ധയായി പ്രവേശിക്കുന്നു. അവരെ രാജാവ് ചടങ്ങിനെത്താൻ ക്ഷണിച്ചിരുന്നില്ല. അതാണ് ദേഷ്യത്തിന് കാരണം. അവർ രാജകുമാരിയെ ശപിക്കുന്നു. എന്തെങ്കിലും വസ്ത്രം നെയ്യുന്ന തറിയിൽകൊണ്ട് കൈമുറിഞ്ഞാൽ മരിക്കും എന്നതാണ് ശാപം. ഭാഗ്യത്തിന് ഒരു ദേവത രാജകുമാരിക്ക് വരമൊന്നും കൊടുത്തിരുന്നില്ല. അവർ രാജകുമാരിക്ക് വരത്തിന് പകരം ശാപമോക്ഷം കൊടുക്കുന്നു. തറി തൊട്ട് കൈമുറിഞ്ഞാൽ മരിക്കില്ല, ദീർഘനിദ്രയിൽ പ്രവേശിക്കുകയേ ഉള്ളൂ. പിന്നീട് അവളെ പ്രണയിക്കുന്ന രാജകുമാരൻ അവളെ ചുംബിക്കുന്നതോടെ അവൾ ഉറക്കം വിട്ട് ഉണരുകയും ചെയ്യും. ചടങ്ങിനുശേഷം രാജാവ് രാജ്യത്തെ തിരികളെല്ലാം നശിപ്പിക്കാൻ കല്പനകൊടുത്തു. നാട്ടിലിനി ആരും വസ്ത്രം നെയ്യരുത്. നാട്ടുകാർ ഇറക്കുമതിചെയ്ത വസ്ത്രങ്ങൾ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചാൽ മതി എന്നും കല്പനയുടെ രണ്ടാംഖണ്ഡികയിൽ ഉണ്ടാകാം. ഏതായാലും നാട്ടിലെ തിരികളൊക്കെ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. രാജകുമാരി നിർബ്ബാധം വളരുകയും ചെയ്തു. ഭീകരപ്രവർത്തനത്തെയും ശാപത്തെയും ഒരു സർക്കാരിനും പൂർണ്ണമായി നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലല്ലോ. ഇവിടെയും അത് സംഭവിച്ചു. കൊട്ടാരത്തിന്റെ തട്ടിൻപുറത്ത് ആരും കാണാതെ പഴയൊരു തറി കിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ബാലികയായ രാജകുമാരി ഒരു ദിവസം തട്ടിൻപുറത്ത് വലിഞ്ഞുകയറി ആ പഴയ തറിയിൽ കയറി പിടിച്ചു. തറിയുടെ തുരുമ്പെടുത്ത ആണിയിൽ രാജകുമാരിയുടെ കൈകൊണ്ടതും അവൾ ഉറങ്ങിപ്പോകാനും ഒരുമിച്ചായിരുന്നു. അവൾ ഉറങ്ങിയതോടെ കൊട്ടാരവും രാജ്യവും ഉറങ്ങിപ്പോയി. വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ഏതോ ദേശത്തെ രാജകുമാരൻ കുതിരയോടിച്ചു വന്ന് ആ ഉറങ്ങുന്ന കൊട്ടാരത്തിൽ കയറിയത്രെ. ഉറങ്ങുന്ന രാജകുമാരിയെ കണ്ടമാത്രയിൽ രാജകുമാരന് പ്രണയം തോന്നുന്നു. ആ മുഗ്ദ്ധസൗന്ദര്യത്തെ അയാൾ ചുംബിച്ചു. അതോടെ രാജകുമാരിയും ആ കൊട്ടാരം

രവും രാജ്യവും ഉറക്കംവിട്ടുണർന്നു. രാജകുമാരനും രാജകുമാരിയു മൊത്തുള്ള കല്ലുമാണ ഫോട്ടോയിൽ കഥ അവസാനിക്കുന്നു.

‘സ്നോവൈറ്റി’ന്റെ കഥയിലുമുണ്ട് ഇതുപോലൊരു ഉറക്കം. ‘സ്നോവൈറ്റി’ന്റെ ദീർഘനിദ്രവസാനിപ്പിക്കാനും രാജകുമാരന്റെ ചുംബനം വേണ്ടി വന്നു. അഹല്യയുടെ കഥയും നമുക്കിവിടെ ഓർക്കാം. ഇവിടെയൊക്കെ സ്ത്രീസൗന്ദര്യത്തെപ്പറ്റി ഒരു പ്രത്യേകതരം വീക്ഷണം ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. സ്ത്രീസൗന്ദര്യം അതിന്റെ പര കോടിയിൽ എത്തുന്നത് അവൾ ഏറ്റവും അനുസരണയോടെയും വിധേ യത്നത്തോടെയും നിലകൊള്ളുമ്പോഴാണ് എന്നതാണ് ആ വീക്ഷണം. വിധേയത്വത്തിന്റെ രൂപകവും പരമമായ അവസ്ഥയുമാണ് ഉറക്കം.

മലയാളകാല്പനിക കവിതയിലുമുണ്ട് ധാരാളം ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിമാർ. ആശാന്റെ നളിനി ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിയാണ്. ദിവാകരനെ കാത്തു കാത്ത് പ്രണയികളാണ് നളിനിയുടെ ഏകജോലി. പ്രണയിക്കുന്ന നളിനി നിദ്രയിലെന്നപോലെ നിഷ്ക്രിയയും വിധേയയുമാണ്. ദിവാ കരനാകട്ടെ വലിയ തിരക്കുള്ള ആളാണല്ലോ. അയാൾക്ക് തപസ്സ്, തീർത്ഥാടനം, യാത്ര തുടങ്ങി പലകാര്യങ്ങളും ചെയ്യാനുണ്ട്. അവ സാനം, ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിയുടെ കഥയിലെന്നപോലെ, ദിവാകരൻ നളി നിയുടെ സമീപമെത്തുന്നു. പക്ഷേ, യതിയായ ദിവാകരൻ നളിനിയെ വിവാഹം കഴിക്കാനാവില്ല. അതിനാൽ ഉറക്കമുണർന്ന് എഴുന്നേറ്റു നളിനി കല്യാണഫോട്ടോയിലേക്ക് വീഴാതെ മരിച്ച് വീഴുന്നു. ആശാന്റെ ‘ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകി’ എന്ന കവിതയിലുമുണ്ട് ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരി. അവൾ നായകന്റെ വരവിനായി കാത്തുനിൽക്കുകയല്ല, നായകനെത്തേടി നിദ്രാ ടനം ചെയ്യുകയാണ് എന്ന വ്യത്യാസം മാത്രം. എന്നാൽ ‘ചിന്താവി ഷ്ടയായ സീത’യിലെ സീത ഉറങ്ങുകയല്ല. ഉണർന്നിരുന്ന് മുറുമുറു ക്കുകയാണ്. ആ മുറുമുറുപ്പിന്റെ മുർച്ച ഇന്നും പുരുഷന്റെ അഹന്തയെ മുറിച്ചു തള്ളുന്നു.

‘അനാഘാത’ എന്ന കവിതയിലാണ് ജി.ശങ്കരക്കുറുപ്പിന്റെ ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിയെ നാം കാണുന്നത്. എങ്കിലും വളരെ പ്രസക്തമാ യൊരു വ്യത്യാസവുമുണ്ട്. ‘അനാഘാത’യിലെ സുന്ദരി ഉറങ്ങുകയാ നെന്നത് നായകന്റെ വിശ്വാസം മാത്രമാണ്. കവിതയുടെ ആഖ്യാനം നായകനോടൊപ്പം നിന്ന് ആ വിശ്വാസത്തെ വളർത്തുന്നുമുണ്ട്. എന്നാൽ ആഖ്യാനത്തിലെ ചില വിടവുകളിലൂടെ നാം ഉള്ളിലേക്ക് നോക്കിയാൽ നായകന്റെ ത് മുഖ്യവിശ്വാസം മാത്രമാണെന്നറിയിക്കുന്ന ചില തെളിവുകളും കിട്ടുന്നു.

കവിതയിലെ നായകൻ ചിത്രകാരനാണ്. ദരിദ്രവർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രതിനിധി. പക്ഷേ, കാമിക്കുന്നത് സ്വന്തം കൂട്ടത്തിൽനിന്നൊരു പെൺകുട്ടിയെല്ലെ, പ്രഭുകുമാരിയെത്തന്നെയാണ്. കവിതയുടെ തുട ക്കത്തിൽ ദുഃഖവും ഗൗരവവും പുണ്ടിരിക്കുന്ന ചിത്രകാരനെ വായന ക്കാർ കണ്ടെത്തുന്നു.

“തെരുവിനുവേണ്ടേക്കു
കണ്ണടച്ചിരിക്കയാ -
ണൊരു വീടതാ, സ്വപ്ന -
ത്തികളെങ്ങോധം പോലെ
തുലികാഗ്രത്തിൽ ബ്ലാവ -
ദ്യുഷ്ടി ബന്ധിക്കും യോഗ -
ശാലിയാമേതോ ചിത്ര -
കാരനാണതിനുള്ളിൽ”.

താൻ വരച്ച പ്രഭുകുമാരിയുടെ ചിത്രം നോക്കിയിരിക്കുകയാണയാൾ. വെറുതെനോക്കിയിരിക്കുന്നതോടൊപ്പം ചിത്രത്തിലെ സുന്ദരിയെപ്പറ്റി ഓരോന്ന് ഭാവന ചെയ്യുന്നുമുണ്ട്:

“ഇമചിമ്മുന്നില്ലല്ലീ തന്റെ ‘ലിപ്പി’?” ഹാ! പരിഭ്രമവും വിഷാദവും ഹർഷവുമുണ്ടാക്കണ്ണിൽ.

“ചുടുചോരതൻ വേഗ -
മേറിയിട്ടുണ്ടാക്കവിൾ -
ത്തുടുപ്പു നോക്കൂ! പെട്ടെ -
ന്നുള്ള കാണലുമല്ലേ ?
ഇമ്മട്ടിലാവും വീണ്ടും
ദർശനമെന്നോർത്തില്ലാ
നമ്മൾ; നിൻ തുടുത്ത കൈ -
വിരലു വിറയ്ക്കുന്നോ?”

ഇങ്ങനെപോകുന്നു ഭാവനകൾ. ഈ ഭാവന തീർത്തും ഏകപക്ഷീയമാണ്. കലാകാരന്റെ മനോവിചാരങ്ങൾ ശരിയല്ലെന്ന് പറയാൻ ചിത്രത്തിലെ പ്രഭുകുമാരിക്കാവില്ല. അതിനാൽ തന്റെ മാത്രം വിചാരത്തിന്റെ വഴികളിലൂടെ, ആ വഴികൾ തെറ്റാവാമെന്ന് തെല്ലിട സംശയിക്കാതെ, അയാൾ മുന്നോട്ടുപോകുന്നു - ജീവനില്ലാത്ത ചിത്രത്തെ സാക്ഷിനിർത്തി.

പതുകെ ആ ചിത്രകാരൻ തന്റെ പ്രണയകഥ പറയുന്നു. സ്വർണ്ണപ്പണിക്കാരന്റെ മകനായിരുന്നു അയാൾ. ഒരു ദിവസം അച്ഛൻ ആ യുവാവിന്റെ കൈയിൽ പച്ചക്കല്ലു വെച്ച ഒരു സ്വർണ്ണമോതിരം കൊടുത്തിട്ട് അത് പ്രഭുവിന് കൊടുക്കാൻ പറഞ്ഞു. പ്രഭുകുമാരിയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രഭുപണിയിപ്പിച്ച മോതിരമായിരുന്നു അത്. പ്രഭുമന്ദിരത്തിലെത്തിയ ആ യുവാവ് പ്രഭുകുമാരിയെ കണ്ടു. മറ്റ് പല കാല്പനികനായകന്മാരെയും പോലെ അയാൾക്കും തുടങ്ങി ആദ്യദർശനത്തിലെ അനുരാഗം. എന്നാൽ പ്രഭുകുമാരിക്ക് ആ യുവാവിനോട് അനുരാഗം തോന്നിയോ? അങ്ങനെ തോന്നിയെന്നതിന് കവിതയിൽ യാതൊരു തെളിവുമില്ല. പ്രഭുകുമാരി മോതിരം വാങ്ങുമ്പോൾ അയാളോട് ഒരക്ഷരം ഉരിയാടിയിട്ടില്ല.

സ്വർണ്ണപ്പണിക്കാരന്റെ മകൻ പിന്നീട് കലാകാരനായി. ഒരിക്കൽ പ്രഭുകുമാരിയെ മനസ്സിൽ നിനച്ച് അയാളൊരു ചിത്രം വരച്ചതാണ് അതിന് നിമിത്തമായത്. കന്യാമറിയത്തിന്റെ രൂപത്തിലാണ് അയാൾ ആ സുന്ദരിയെ വരച്ചത്. പള്ളിയിലെ കർദ്ദിനാളിന് 'കന്യാമറിയ'ത്തെ കണ്ട് രസം മുത്തു. അദ്ദേഹം ആ ചിത്രം വാങ്ങി. മാത്രമല്ല, ചിത്രകാരനെ അയാൾ വാനോളം പുകഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു. അതോടെ സ്വർണ്ണപ്പണിക്കാരന്റെ മകൻ കലാകാരനായി പേരെടുക്കാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോളാണ് പ്രഭു മറ്റൊരാവശ്യവുമായി സ്വർണ്ണപ്പണിക്കാരന്റെ വീട്ടിലെത്തുന്നത്. തന്റെ മകളുടെ ചിത്രം യുവചിത്രകാരനെക്കൊണ്ട് വരപ്പിക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹം. കുമാരിയുടെ നിർബന്ധത്തിനു വഴങ്ങിയിട്ടായിരിക്കണം പ്രഭു തന്നെ ക്ഷണിച്ചതെന്ന് യുവചിത്രകാരൻ കരുതുന്നു:

“നീയത്ര നിർബന്ധിച്ചി -
ട്ടായിരിക്കണമെണ്ണ -
ച്ചായത്തിൽ സ്വചിത്രമൊ -
ന്നെഴുതാൻ തവ താതൻ
വിളിപ്പിച്ചതന്നെന്നെ ; -
പ്പൊന്നരിപ്പിറാവിനെ -
ക്കളിപ്പിച്ചെടുത്തുമ്മ -
വെയ്ക്കയായിരുന്നു നീ.”

തന്റെ അച്ഛന് ചിത്രകാരന്റെ ചിത്രങ്ങൾ ഏറെ ഇഷ്ടമായതിനാലാണ് ചിത്രം വരയ്ക്കാൻ അയാളെ ക്ഷണിച്ചതെന്ന് അവൾ പറഞ്ഞു. പക്ഷേ അയാൾ അത് വിശ്വസിക്കുന്നില്ല:

“കമ്പമാണുപോലെന്റെ ചിത്രത്തിൽ നിനച്ചുനും,
ഇമ്പമാണസത്യവും നിൻ ചുണ്ടിൽ നിന്നാവുമ്പോൾ”.

പിന്നീട് വല്ലപ്പോഴും ചിത്രകാരന്റെ വീടിനു സമീപത്തുകൂടെ കുതിരവണ്ടിയിൽപ്പോകുമ്പോൾ പ്രഭുകുമാരി വണ്ടി നിർത്തി ചിത്രകാരനോട് സംസാരിക്കാറുണ്ട്. എന്തിനായിരുന്നു അവൾ അങ്ങനെ ചെയ്തത്? കലാകാരൻ ഇങ്ങനെ നിരൂപിക്കുന്നു:

“വായിച്ചു ഞാനാക്കണ്ണിൽ
നിൻ ചിത്തം; വ്യാഖ്യാനിക്കാ -
നായില്ലാ വിശ്വാസത്തിൻ
ഭാഷയിൽ ബ്ഭാവാര്ത്ഥങ്ങൾ”

പിന്നീട്, ആ കലാകാരൻ കേട്ടത് പ്രഭുകുമാരി അവളുടെ അച്ഛൻ കൊണ്ടുവന്ന വിവാഹാലോചനകൾ നിരസിച്ചുവെന്നും അവൾ ഒരു കോൺവെന്റിൽ ചേർന്ന് കന്യാസ്ത്രീയായെന്നുമാണ്. ദുഃഖിതനായ ചിത്രകാരൻ പ്രഭുകുമാരിയെ കാണാൻ കോൺവെന്റിൽ എത്തുന്നു. പക്ഷേ, കുമാരി അയാളെ കാണാൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല. എന്തുകൊണ്ടാണ്

അവൾ പുറത്തുവരാത്തത്, കലാകാരനോട് സംസാരിക്കാൻ കൂട്ടാക്കാത്തത്? അയാൾക്ക് അതിനും ഉത്തരമുണ്ട്:

“വിരുദ്ധാഭിലാഷങ്ങൾ,
പാറകൾ, മുഖം മുടു -
മരുവിക്കണ, കിട -
നെഞ്ചുപൊട്ടി വാർന്നാലോ!
നിന്നെ നീ ഭയപ്പെട്ടു”.

ഒരിക്കൽപ്പോലും ആ പ്രഭുകുമാരി തനിക്ക് യുവചിത്രകാരനെ ഇഷ്ടമാണെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടില്ല. അങ്ങനെ പറയണമെന്ന് ചിത്രകാരന് തോന്നിയിട്ടുമില്ല. കാരണം അയാൾ പ്രണയിക്കുന്നത് ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിയെയാണ്. ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിക്ക് ഉറങ്ങലും സുന്ദരിയായി നിലനില്ക്കലുമാണ് രണ്ടേ രണ്ട് ജോലികൾ. പ്രതികരണങ്ങൾ ആരും അവളിൽനിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ല. അവൾ അവളല്ല, അവളെക്കുറിച്ചുള്ള പുരുഷാഭിപ്രായങ്ങളുടെ ആകെത്തുകയാണ്.

പ്രഭുകുമാരി നിർബ്ബന്ധിച്ചിട്ടാകണം പ്രഭു തന്നെ ചിത്രകാരനായി തെരഞ്ഞെടുത്തതും സ്വമന്ദിരത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചതും എന്ന് ചിത്രകാരൻ ചിന്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ ചിന്തയ്ക്ക് വാസ്തവത്തിൽ ഒരടിസ്ഥാനവുമില്ല. കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ എണ്ണച്ചായച്ചിത്രങ്ങൾ വരപ്പിച്ച് സൂക്ഷിച്ചുവെക്കൽ യൂറോപ്പിലെ പ്രഭുക്കന്മാരുടെ സർവ്വസാധാരണമായ ശീലമായിരുന്നു. കുതിരസ്സവാരിക്കിടയിൽ പ്രഭുകുമാരി ചിത്രകാരന്റെ വീട്ടിനുമുന്നിൽ വണ്ടി നിർത്തി ചിത്രകാരനോട് കൃഗലം പറയുന്നതും പ്രേമലക്ഷണമായി വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ട കാര്യമില്ല. അച്ഛൻ കൊണ്ടുവന്ന വിവാഹാലോചനകൾ പ്രഭുകുമാരി നിരസിച്ചതിനും കന്യാസ്ത്രീയാവാൻ തീരുമാനിച്ചതിനും പിറകിൽ വേറെ കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടാകാം. ചിത്രകാരൻ പ്രഭുകുമാരിയുടെ ചേഷ്ടകളെ സമാഹരിച്ച് തന്റെ ഇച്ഛയ്ക്കനുസരിച്ച് വ്യാഖ്യാനിച്ചത് മനസ്സിലാക്കാം; കാരണം, അയാൾ പ്രണയാന്ധനാണ്. എന്നാൽ 1964 ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ‘അനാഘ്രാത’യെക്കുറിച്ച് ആ കവിത ധാരാളമായി വായിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ആദ്യകാലത്തും പിൻക്കാലത്തും ഇത്തരം ചോദ്യങ്ങൾ വിമർശകരോ വായനക്കാരോ ചോദിക്കാഞ്ഞതെന്തേ? കാരണം ഇതാവാം. നമ്മുടെ കാല്പനികസങ്കല്പങ്ങളിലെ നായിക ഇന്നും ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരിയാണ്. ഉണർന്നിരിക്കുകയും മൂറുമൂറുകുകയും ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് ഒരു സംവരണമണ്ഡലം കൊടുത്ത് അവരെയും ആദരിക്കാൻ നാം തയ്യാറാവുന്നുണ്ടാകാം. പക്ഷേ, സ്ത്രീവാദം ഉച്ചത്തിൽ കേൾക്കുന്ന ഇക്കാലത്തും നാം ഉള്ളിന്റെ ഉള്ളിൽ കാമിക്കുന്നത് സ്വാഭിപ്രായമില്ലാത്ത നിശ്ശബ്ദസുന്ദരികളെയാണ്.

‘അനാഘ്രാത’ യിൽ ഉറങ്ങുന്ന സുന്ദരി ഒന്നല്ല, രണ്ടുണ്ട്. ഒന്നാമത്തേത് യുവചിത്രകാരന്റെ ഭാവനയിൽ മാത്രം ജീവിച്ച പ്രഭുകുമാരി.

രണ്ടാമത്തെ സുന്ദരിയെ കവിതയുടെ തുടക്കത്തിൽ കാണാം. കവി യുടെ തോളിൽത്തന്നെ:

“മണ്ണു മുടിയ ശതാബ്ദങ്ങളിൽക്കുഴിച്ചിട്ടാൽ
കണ്ണുനീരിനും വരും മധുരം, പുളിപോയി.

മറവിതുറ, നാവി
പൊങ്ങുമോർമ്മതൻ പാത്രം
നിറഞ്ഞു നൂരഞ്ഞിടും
വ്യഥതൻ രൂചി നോക്കൂ!
ഇന്നതിൻ ലഹരിയാൽ
സുഖദുഃഖസീമയിൽ -
നിന്നു മുർച്ഛിച്ചെൻ മാറിൽ -
ച്ചായുമാർദ്ദയാം ഭാഷ!”

തന്റെ ഭാഷയെ മാറിൽച്ചാഞ്ഞുകിടന്നുറങ്ങുന്ന സുന്ദരിയായി കവി വിഭാവനചെയ്യുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ യുവചിത്രകാരൻ പ്രഭുകുമാരി യെക്കുറിച്ചുണ്ടായിരുന്നതുപോലൊരു മുഖധാരണയാണ് ഇവിടെ കവിയും വെച്ചു പുലർത്തുന്നത്. തന്റെ കൈപ്പിടിയിൽ പൂർണ്ണമായി ഒതുങ്ങുന്ന അനുസരണയുള്ള ഭാഷയെ ആണ് കവി കാമിക്കുന്നത്. എന്നാൽ, ഒരു കർത്താവിന്റെയും വിചാരപരിധിയിൽ തളയ്ക്കാൻ കഴി യാത്തതാണ് ഭാഷയുടെ ബഹുസ്വരതയും ധനിസാധ്യതകളുമെന്ന് നമുക്കിന്നറിയാം. ഭാഷയുടെ മാറിൽ ഉറങ്ങുന്ന കർത്താവിനെ സങ്കല്പിക്കലാണ് ഇക്കാലത്ത് കൂടുതൽ എളുപ്പം.

‘അനാഘാത’യുടെ ഇതിവൃത്തം വളരെപ്പഴയൊരു ഇറ്റാലിയൻ കഥയാണെങ്കിലും ആ പഴമയോട് നീതി പുലർത്താത്ത കുറേ പുതുമ കൾ ഇതിലുണ്ട്. “ഇളാനടുക്കടൽ കാൽവിരൽത്തുമ്പാലനക്കിയിരി ക്കയാണിറ്റലി താരൂണ്യത്തിൽ” എന്ന അലങ്കാരകല്പനയിൽപ്പോലു മുണ്ട് ആ പുതുമ. ഭൂപടത്തിലെ ഇറ്റലിയുടെ രൂപമാണ് (ഷുസിട്ട കാൽപോലെ) ഇവിടെ അലങ്കാര കല്പനയ്ക്കടിസ്ഥാനം. ഇറ്റലിയിൽ അക്കാലത്ത് ജീവിച്ചിരുന്ന യുവചിത്രകാരനോ പ്രഭുവിനോ പ്രഭുകു മാരിക്കോ ഭൂപടത്തിലെ ഇറ്റലിയുടെ രൂപം പ്രസക്തിയുള്ളതല്ല. ഭൂപട ത്തിലൂടെ ഇറ്റലിയെ കാണുകയും പുസ്തകങ്ങളിലൂടെ ഇറ്റാലിയൻ ജീവിതം അറിയുകയും ചെയ്യുന്ന 20ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ‘വിദേശി’യായ മലയാളകവിയ്ക്കുമാത്രമാണ് ആ അലങ്കാരകല്പന പ്രസക്തമാകു ന്നത്. “പച്ചയാം വിരിപ്പിട്ട സഹൃനിൽത്തലചായ്ച്ചും” എന്നു തുടങ്ങുന്ന കേരളത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രസിദ്ധമായ കവിവർണ്ണനയും ഭൂപടത്തെ അടി സ്ഥാനമാക്കുന്ന ഇറ്റലിയെക്കുറിച്ചുള്ള വർണ്ണനയും അടിസ്ഥാനപര മായിത്തന്നെ വിഭിന്നങ്ങളാണ്. സമൂഹത്തിൽനിന്നകന്നുനില്ക്കുന്ന, ഗൗരവക്കാരനും ദുഃഖിതനുമായ കലാകാരൻ എന്നൊരുസങ്കല്പവും

ഈ കവിതയിൽ കാണാൻ കഴിയും. 'റൊമാന്റിക് ഔട്ട്സൈഡർ' എന്ന ആധുനികസങ്കല്പം ഈ പാത്രസൃഷ്ടിയിലുണ്ട്. നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കുമുമ്പ് ഇറ്റലിയിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന നാടൻ സ്വർണ്ണപ്പണിക്കാരന്റെ മകൻ അവി ചാരിതമായി പടം വരയ്ക്കാൻ തുടങ്ങിയ ആളാണ്. അയാൾ വാൻഗോ ഗിനെപ്പോലെ മുറിയിലടച്ചിരുന്ന് ധ്യാനിക്കേണ്ട കാര്യമില്ല. കലാകാരനെ സംബന്ധിച്ച ഈ കവിതയിലെ സങ്കല്പം അതുകൊണ്ടുതന്നെ അത്ര പഴയതല്ല. അറിയാതെ കൈവന്ന പ്രസിദ്ധി ചിത്രകാരനിലുണ്ടാക്കിയ പ്രതികരണങ്ങളും ഇതുപോലെ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടേണ്ടതാണ്.

“ഒരു കർദ്ദിനാൾ കന്യാമേരിതൻ ചിത്രം വാങ്ങി -
ചൊരുപാടെന്നെസ്തുതിച്ചെൻ ശ്വാസം മുട്ടിച്ചില്ലേ?

.....കലാ
വല്ലഭനായ് ഞാനന്നു -
തൊട്ട്, പൊങ്ങിയെൻപേരും”

പ്രശസ്തിയും പണവും കിട്ടുന്നതിൽ ആ നാടൻ യുവാവിന് ആത്മാർത്ഥമായി ആപ്ലോദിക്കാം. അതിലൊരു കുഴപ്പവുമില്ല. എന്നാൽ പിന്നീടുവരുന്ന വരികൾ നോക്കൂ:

“ആരു വിശ്വസിക്കുന്നു കീർത്തിയെ - അഹന്തതൻ
വാരുറ്റ വെട്ടം തട്ടിത്തിളങ്ങും തുമഞ്ഞിനെ ?

താനതിന്നുപരിയാ -
കുഞ്ചാഴേ സർഗ്ഗത്തിന്റെ -
യാനന്ദം പ്രകാശിക്കൂ;
സത്യദർശനമാവൂ”.

ഇതുപറയുന്നത് ആ നാടൻ ചിത്രകാരനല്ല. താൻ ചെയ്യുന്നത് സർഗ്ഗ സൃഷ്ടിയാണെന്നും കീർത്തി തലയ്ക്കുപിടിച്ചാൽ അത് തന്റെ പിന്നീടുള്ള സർഗ്ഗാത്മകതയെ നശിപ്പിക്കുമെന്നും കരിയർ അതുമൂലം അപകടത്തിലാകുമെന്നും കരുതുന്ന, ക്വറേക്കുടി ആധുനികനായ ചിത്രകാരനാണ് ഇവിടെ സംസാരിക്കുന്നത്. ഭൂതകാലാവ്യാനങ്ങൾ ഒരിക്കലും നേരാവ്യാനങ്ങളാവില്ലെന്നും സമകാലികവ്യാവ്യാനങ്ങളാവാണേ അവയ്ക്ക് കഴിയൂ എന്നും ഈ കവിതയും നമ്മെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

വാൽക്കഷണം: “മലതൻ തടത്തിലെപ്പൊയ്കതൻ മരതകഫലകത്തിന്മേൽച്ചായം ചാലിക്കയല്ലീ സന്ധ്യ?” എന്നൊരു വർണ്ണന ഇതിലുണ്ട്. സാധാരണ, വെളുത്തഫലകത്തിലാണ് ചായം ചാലിക്കാറ്. മരതകഫലകത്തിൽ ചായം ചാലിച്ചാൽ നിറങ്ങൾ തെറ്റിപ്പോവില്ലേ?

സ്ത്രീപക്ഷവായനയും ജീകവിതയും

ഡോ. എം. ഡി. രാധിക

'ചെറിയവയുടെ തമ്പുരാൻ' എന്ന് ജീയെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. നിസ്സാരമായി കരുതപ്പെടുന്നവയുടെ പക്ഷം പിടിച്ചു വലിയതിനോട് സംവദിക്കുന്ന ഒരു സ്വഭാവം ജീയുടെ മിക്ക കവിതകൾക്കുമുണ്ട്. അതൊരു കുഞ്ഞുനക്ഷത്രമാവാം ചെറുപുവാവാം, പൂൽക്കൊടിയാവാം. കേന്ദ്രത്തോടുള്ള പ്രാന്തവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുടെ ഭാഷണമായി ജൂലിയ ക്രിസ്റ്റേവ പെണ്ണെഴുത്തിനെ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'നിസ്സാരത' കളെ അവഗണിക്കാത്ത ഒരാളായതു കൊണ്ടാണ് സ്ത്രീയേയും സഹാനുഭൂതിയോടെ തിരിച്ചറിയാൻ ജീയ്ക്കു കഴിഞ്ഞത്. ആധിപത്യചിന്തയാൽ ഊതിവീർപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു പുരുഷമനസ്സല്ല ജീയുടെ കവിമനസ്സ്. അത് Negative Capability എന്ന് കീറ്റ്സ് വിശേഷിപ്പിച്ച ഗുണത്തോടുകൂടിയ, സ്വയം മറന്ന് മറ്റൊന്നിൽ മുഴുകാൻ സദാ സന്നദ്ധമായ ഒന്നാണ്. അതിന് ഒരുനിമിഷം 'സോമലേഖയിൽക്കൂടി കടലിനെ കാമിക്കാനും' മറുനിമിഷം 'കടലായ് സോമലേഖയെത്തന്നെ മുകരാനും' ഒട്ടും യത്നിക്കേണ്ടിവരുന്നില്ല.

ലോകവ്യവഹാരത്തിന്റെ ഭാഷ, പുരുഷാധിപത്യത്തിന്റെ ഭാഷ, the Symbolic എന്ന് ലകാൻ വിശേഷിപ്പിച്ചത്, സ്വായത്തമാക്കുന്നതിലുള്ള വൈമുഖ്യം ജീയിലുണ്ട്. 'ക്രൂരതാരൂണ്യം വന്നതെന്തിനെൻ ബാല്യത്തിന്റെ / ദുരദർശിനി തട്ടിപ്പറിക്കാനസുയാലു!' എന്ന വരി ഇതിനു തെളിവാണ്. അറിവിന്റെ കൊടുംവെളിച്ചം സൗന്ദര്യത്തെ കാണുന്ന കണ്ണിനെ തകർത്തു എന്നും, മനുഷ്യന്റെ ഭാഷയഭ്യസിച്ച തോടെ വിശ്വസുന്ദരമായ മറ്റൊരു ഭാഷ തനിക്കു കൈമോശം വന്നു വെന്നും ജീ തന്റെ ഗീതകങ്ങളിൽ പരാതി പറയുന്നുണ്ട്.

മദമാസര്യങ്ങളാൽ കാലുഷ്യമാർന്ന പുരുഷസംസ്കൃതിയുടെ, ഹെലൻ സിസുവിനെപ്പോലെയുള്ള റാഡിക്കൽ സ്ത്രീവാദികൾ ഏറെ വിമർശിച്ചിട്ടുള്ള, അസുന്ദരമുഖം കാണിച്ചുതരുന്നു. 'പെരുന്തച്ചനും' 'ചന്ദനക്കട്ടിലു'മൊക്കെ. സ്ഥിതപ്രജ്ഞതയെക്കുറിച്ച് ഏറ്റവുമധികം സംസാരിച്ചിട്ടുള്ള കൃഷ്ണനെ ഏറ്റവും ഉൽക്കണ്ഠാകുലനും പരിഭ്രാന്തനുമായി വരച്ചിടുന്നു 'ഓടക്കുഴൽ തേടി' എന്ന കവിത. സുദർശനവും പാഞ്ചജന്യവും വലിച്ചെറിഞ്ഞ്, ആലിൻമുകളിലെ പൊത്തിൽ എന്നോ വെച്ചിട്ടുപോയ ആത്മസംഗീതത്തിന്റെ മുരളി തേടുകയാണദ്ദേഹം. കുരു ക്ഷേത്രം പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന തെറ്റായ മൂല്യങ്ങളുടെ ഒരു വലിയ വിമർശനം തന്നെയാകുന്നു ഈ ചെറിയ, അപൂർവ്വതയുള്ള കവിത.

ജീയുടെ സ്ത്രീകൾ പൊതുവേ അഭിമാനനികളും ആത്മബോധമുള്ളവരുമാണ്. അത്തരത്തിലുള്ള പുരുഷന്മാരെയാണ് താനും അവർ പ്രണയിക്കുന്നതും - കാമുകനായി ആര്യമാവിനെത്തന്നെ തെരഞ്ഞെടുത്ത സുര്യകാന്തിയെപ്പോലെ. സമൂഹം വരച്ച കള്ളികളിലൊതുങ്ങാതെ തുളുമ്പിത്തുവുന്ന സ്ത്രീയുടെ പ്രണയമാണ് 'ശ്വസിക്കുന്ന പട്ടടയിൽ നാം വായിക്കുന്നത്'. കാട്ടിലെ ചിറകുള്ള അമ്മ പോറ്റിയ പൊന്മകൾ, നാടുവാഴിയുടെ മണിമാളികയിൽ സ്വർണ്ണപഞ്ജരത്തിലെ കിളിയായിത്തീരുമ്പോൾ അവൾക്കു സംഭവിക്കുന്ന സ്വത്വനഷ്ടം 'ചന്ദനക്കട്ടിൽ' അനുഭവിപ്പിക്കുന്നു.

'യശോധര' എന്ന കവിതയിലാവട്ടെ, ബോധിവൃക്ഷച്ചുവട്ടിലിരിക്കാതെത്തന്നെ സിദ്ധാർത്ഥന്റെ സഹധർമ്മിണിക്കു കൈവരുന്ന ബോധോദയമാണ് വിഷയം. പുരുഷാധിപത്യവ്യവസ്ഥയുടെ സ്ത്രീസങ്കല്പത്തിനൊത്ത് സ്വയം ചെത്തിമിനുക്കിയെടുത്ത യശോധര, ഭർത്താവും പുത്രനും നഷ്ടപ്പെട്ട് തീർത്തും തനിച്ചാകുമ്പോൾ, തനിക്കും ഒരാത്മാവുണ്ടെന്നറിയുന്നു. ആ സത്യം തിരിച്ചറിയാതെ തന്നെ ക്ഷുദ്ര വികാരയായി കരുതിയതിന് അവർ ബുദ്ധനെ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നു. യശോധരയിലെ സ്ത്രീവാദിയുടെ ഉണർച്ചയെത്തന്നെയാണ് ബോധോദയമായി ജീ ചിത്രീകരിക്കുന്നതെന്നുകാണാം.

ഇങ്ങനെ ചികഞ്ഞുനോക്കുമ്പോൾ പുരുഷാധിപത്യസംസ്കാരത്തിന് എതിർ നിൽക്കുന്ന ഒരു പ്രതിസംസ്കാരത്തിന്റെ ഒട്ടനവധി ചിഹ്നങ്ങൾ ജീയുടെ കവിതകളിൽ ഒരു സ്ത്രീപക്ഷവായനക്ക് കണ്ടെത്താനാവും.

ജീവിതം കാവ്യം

ഡോ. എൻ. പി. വിജയകൃഷ്ണൻ

അവനവനെ അടയാളപ്പെടുത്തുക എന്നതാണ് ആത്മകഥയുടെ ധർമ്മം. കഥ എന്നൊരുപദം ഒപ്പമുള്ളതുകൊണ്ട് കഥനവൈഭവമാണ് ആത്മകഥയെ പാരായണക്ഷമമാക്കുന്നത്. നോവലിന്റെ വലിപ്പമുള്ളതും നോവൽ പോലെ വായിച്ചു പോകാവുന്നതുമായ ആത്മകഥകളും മലയാളത്തിലുണ്ട്. ആത്മനോവൽ തന്നെ. തന്റെ ജീവിതം വിപുലമാണെന്ന സ്വയംധാരണയിൽ നിന്നാണ് രണ്ടു ഭാഗങ്ങളുള്ള ബൃഹത്തായ ആത്മകഥകൾ പിറവിയെടുക്കുന്നത്. ജീവിതം വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ആത്മകഥകൾ നീണ്ടകഥയുടെ ഘടനയ്ക്കുള്ളിലേക്ക് ലഘു കരിക്കുന്ന പ്രവണതയാണ് ഇപ്പോൾ കണ്ടുവരുന്നത്. ആത്മകഥയിലെ കഥയെ ലംഘിച്ച് കഥയിലെ ഗദ്യത്തെ കവിതയാക്കി എഴുതി ആത്മകഥാകവിതയ്ക്ക് രൂപംകൊടുത്തത് പി.കുഞ്ഞിരാമൻ നായരാണ്. ഗദ്യവും കവിതയിലേ വരു എന്നൊരു കാവ്യശാപം കുഞ്ഞിരാമൻ നായർക്കുണ്ട്. പി.യെ പിന്തടരുന്ന ആത്മകവിതകൾ മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായില്ല. എങ്കിലും ജീവിതത്തിന്റെ പകർത്തിയെഴുത്ത് കവിതയിലായിരിയ്ക്കണം എന്നു മോഹിച്ച കവിയായിരുന്നു ഒളപ്പമണ്ണ. അദ്ദേഹം തന്റെ ബാല്യാനുഭവങ്ങളിലേയ്ക്കുള്ള പിന്തടക്കം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഓർമ്മയായി. ഒളപ്പമണ്ണയ്ക്ക് വിവിധ മേഖലകളിൽ വിഭിന്നവ്യക്തിത്വങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒളപ്പമണ്ണയുടെ സഹോദരൻ ഡോ. ഒ.എം.അനുജനാവട്ടെ,ഒളപ്പമണ്ണയുടെ അനുഭവങ്ങൾക്കു സമാന്തരമായി വേറിട്ടൊരു ജീവിതാനുഭവമുണ്ട്. കവി, ഗവേഷകൻ, അദ്ധ്യാപകൻ,പ്രാസംഗികൻ എന്നിങ്ങനെ കേരളത്തിലും മദിരാശിയിലും ഡൽഹിയിലും അദ്ദേഹത്തിന് മേൽവിലാസമുണ്ട്. കേരളത്തിലെ ക്ലാസിക്കൽ കലാസംസ്കാരത്തിന്റെ നെല്ലറയായിരുന്ന വെള്ളിനേഴിയും അതിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാനവും സ്ഥാപനവുമായിരുന്ന ഒളപ്പമണ്ണ മനയുമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന്മഭൂമിയും ജന്മഗേഹവും. നമ്പൂതിരി നവോത്ഥാനകാലത്തെ യോദ്ധാക്കളായ യുവകവികളിൽ ഒ.എം.അനുജനും അഗ്രിമസ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു.ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസം നേടുകയും തുടർന്ന് അക്കഡമിക് വിദ്യാഭ്യാസമേഖലയിൽ വ്യാപൃതനാവുകയുമാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തത്. ഇതിനാൽ മലയാളകവിതയുടെ പരീക്ഷണോന്മുഖമായ മുഖ്യധാരയിൽ സജീവമായി നിലനിൽക്കാൻ അദ്ദേഹം മനസ്സുവെച്ചില്ല. കൃത്യമായ കാവ്യബോധമുള്ള മനസ്സാണ് ഒ.എം.അനുജന്റെതെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നതും മലയാളകവിതാസാഹിത്യത്തിലും ആത്മകഥാസാഹിത്യത്തിലും ഒന്നാമത്തേത് എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമായ ഒരു കാവ്യപുസ്തകം അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ജീവിതം കാവ്യം എന്ന് പേര്. (ജീവിതം കാവ്യം : ഡി.സി.ബുക്സ്

കോട്ടയം വില 35.00) മലയാളത്തിലെ ആദ്യത്തെ ആത്മകവിതാഗ്രന്ഥമാണ് ഇത്. ജീവിതത്തിന്റെ ചുരുക്കെഴുത്തിനെക്കുറിച്ചുള്ള പാപുസ്തകം കൂടിയായി ഈ കൃതിയെ വായിക്കുകയും വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്യാം. സ്വന്തം ജീവിതത്തോടുള്ള പ്രതികരണം എന്ന ഛായയിലാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ രചന. ആറുപർവ്വങ്ങളായി വിഭജിച്ച് ജീവിതത്തിന്റെ വ്യത്യസ്തഘട്ടങ്ങളിലെ അനുഭവങ്ങളുമായി കവി സംവദിക്കുന്നു.

ഒളപ്പമണ്ണമന കേന്ദ്രമാക്കിയുള്ള മഹാപാരമ്പര്യത്തിന്റെ ഒടുക്കത്തെ കണ്ണിയായി ജനിച്ചതിന്റെ പശ്ചാത്തലമാണ് സംഭവപർവ്വത്തിൽ വിവരിക്കുന്നത്. 1971 ലാണ് ഇതിന്റെ രചന. വിശ്വാമിത്രഗോത്രക്കാരനായ കവിയുടെ കുട്ടിക്കാലം 'പുരത്തറയുടെ മാഹാത്മ്യമുദ്ഘോഷിക്കു / മത്സ്യതകഥകൾതൻ മധുവുണ്ടുറങ്ങു'ന്നതായിരുന്നു. കേരളോല്പത്തിയുടെ വിവരണങ്ങളിലൂടെ പരശുരാമകഥയും ആര്യാധിനിവേശത്തിന്റെ ചരിത്രവും വിവരിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. കേരള സംസ്കാരം എഴുത്തിലൂടെ പരിപോഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടതിന്റെയും അതിന്റെ തുടർച്ചയുടെയും വിവരണം ഈ പുസ്തകത്തിലുണ്ട്.

മഹാഭാരതത്തിലെ വിഭജനത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ പർവ്വങ്ങളായിട്ടാണ് ജീവിതത്തോടുള്ള പ്രതികരണമെന്നനിലയിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഈ കാവ്യത്തിന്റെ വിഭജനം. അച്ഛന്റെ മരണവും ഇല്ലത്തുനിന്നുള്ള യാത്രയും അത് ജീവിതയാത്രയുടെ നാന്ദിയായതിന്റെ വിവരണങ്ങളുമാണ് ശാലീനമായ ഭാഷയിൽ കവി കുറിക്കുന്നത്. ഒളപ്പമണ്ണ മനയ്ക്കലെ പരദേവതയായ തിരുമാന്ധാം കുന്നിലമ്മയോടുള്ള ഭക്തി ഈ പ്രകരണത്തിൽ വരുന്നുണ്ട്. മനയുടെ പാരമ്പര്യം കവിയെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്ത ജീവിതക്രമം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടിവരുമ്പോഴും പുരത്തറയിലുറങ്ങുന്ന സംസ്കാരത്തെ സംരക്ഷിക്കാൻ 'മുറ്റത്തെ വംശവൃക്ഷത്തി / ലൊടുക്കം വായ്ച്ച ശാഖയായ' കവി സദാ സന്നദ്ധനാവുന്നു. പ്രഭുത്വത്തിന്റെ മധുരാനുഭവങ്ങളിൽ ആസക്തനായില്ല എന്നത് തന്റെ ജീവിത വിജയമായി കവി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു.

പൊയ്ക്കാലിലെന്നെ നിർത്തുന്നു
പ്രഭുത്വം, ജാതിമേന്മയും
ബന്ധുരം കാഞ്ചനക്കൂടു -
തകർക്കാതില്ല മേ ഗതി.

ഈ വിശ്വാസമാണ് കവിയെ ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസ ചിന്തയിലേയ്ക്ക് നയിച്ചത്. പാരമ്പര്യത്തിന്റെ അടിത്തറയിലൂന്നി പുതുമനുഷ്യാനാവുക എന്ന മാനവികതാബോധം കവി മുന്പേ നേടിയിരുന്നു. അച്ഛന്റെ മരണശേഷം തറവാട്ടിലുണ്ടായ അസ്വാസ്ഥ്യത്തെ വേദനയാർന്ന സ്മരണയിലൂടെ കവി ആവിഷ്കരിക്കുന്നു.

‘കാറുവന്നു; കേറിയാലു -
മമ്മയും നാലു മക്കളും
പിറകോട്ടൊഴുകീപെറ്റ
തറവാ, ടമ്പലം, കുളം .

കാർ നീങ്ങുമ്പോൾ പിറകോട്ട് ‘ഒഴുകുന്ന’ മഹത്തായൊരു പാരമ്പര്യത്തെയും സംസ്കാരത്തെയും പറ്റി കവി അലസമായി കുറിച്ചിടുന്ന വരികളല്ല ഇത്. ആ നോട്ടത്തിൽ വിങ്ങുന്ന വേദനയുണ്ട്. ഇതൊരു സ്വാർത്ഥ വേദനയല്ല. കവി ആർജ്ജിച്ച സംസ്കാരബോധത്തിന്റെ അസ്ഥിവാരത്തോടു വിട പറയുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന മാനസികമായ നീറ്റലാണ് ഇവിടെ അനുഭവപ്പെടുക.

അന്തരാളപർവ്വത്തിൽ പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ താഴ്വരയിലെ ഉപനയനം മുതൽ സമാവർത്തനം വരെയുള്ള കാലവും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ മധ്യഘട്ടകാലവും വരുന്നു. കല്ലടിക്കോടൻ മലയുടെ താഴ്വരയിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്തെ പ്രകൃതി ഒ.എം. അനുജനിലെ കവിയെ ഉദ്ദീപിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘പരിഷ്കാരം അലറിത്തീര നീക്കിയിരുദംശ്രുവും കാട്ടിപ്പേടിപ്പിക്കാത്ത’ ആ മലയെ കവി നിരീക്ഷിക്കുന്നതു നോക്കുക.

ജടയിൽ ചന്ദ്രക്കല
ചൂടി നിൽക്കുന്നു ധ്യാന -
രതനായ്നെറ്റിക്കണ്ണിൽ
തീയൂറങ്ങീടും മല.
ചാമ്പൽപൂശുന്നു മാറിൽ
മേഘങ്ങൾ,മിന്നൽപ്പിണർ -
പ്പാമ്പുകൾ തോളിൽചുറ്റി -
യിഴഞ്ഞു നടക്കുന്നു.
അരികിലൊറ്റക്കൊമ്പ -
നുണ്ണിയോ മഴ പെയ്തു
ചെരിവിൽ വെള്ളചാലു
കീറിയ പാറക്കെട്ടോ.

കവിതയുടെ പാരായണ ക്ഷമത പരാവർത്തനത്തിനു വഴങ്ങാത്ത വേളകളിൽ അവ നേരിട്ട് എടുത്തൊഴുതുകയാണ് ഉചിതം എന്ന വിശ്വാസം ഈ ലേഖനത്തിൽ പലയിടത്തും ആവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമത്തിന് അഭയമായി, കിഴക്കോട്ടു മുഖമുള്ള ശിവക്ഷേത്രം. ശിവമാർഗ്ഗ പ്രണേതാവിനെ, ശ്ലീവകരനെ, ശിവാത്മാവെ സദാപ്രണമിക്കുന്ന തന്റെ ബാല്യവും കവി ഓർമ്മിക്കുന്നു.

ഒാനിച്ചുണ്ണിയായി കാടുകാട്ടി നടക്കുന്നകാലത്ത് സംരക്ഷകനില്ലാതെ വലഞ്ഞതിന്റെ വിഷാദം ഈ പർവ്വത്തിൽ വിരിയുന്നുണ്ട്. ചെന്നൈയുടെ കീഴിൽ സംഗീതം പഠിക്കുന്ന ജ്യേഷ്ഠന്റെ ചിത്രവും ഈ ഭാഗത്തെ സമ്പന്നമാക്കുന്നു. 'വാണിതൻ പുരുഷാവതാരം' എന്നാണ് കവി വൈദ്യനാഥഭാഗവതരെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. എഴുത്തുകാർക്കപ്പുറം ഒരു ഗായകൻ വാണിയുടെ വിശേഷം കൊടുക്കുന്നത് ആദ്യത്തെ വായനാനുഭവമാകുന്നു.

ഒറ്റപ്പാലത്തെ സ്കൂൾ ജീവിതത്തിനുശേഷം പാലക്കാട് കലാശാലയിൽ പഠിക്കുമ്പോൾ കവിതയെഴുത്തിലേയ്ക്ക് തിരിഞ്ഞ മനസ്സിനെക്കുറിച്ചും ജീവിതകാവ്യത്തിൽ ഓർമ്മിയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

നിത്യവും കവിതക -
ഉഴുതീടുന്നു; വീട്ടി -
ലെത്തിയാലെല്ലാവരും
കേൾക്കണം, പുകഴ്ത്തണം.

എന്നതായിരുന്നു ആ മനോഭാവം. 'പദ്യം കെട്ടൽ പഥ്യമാം വിനോദമായ' ജ്യേഷ്ഠൻ ഉള്ളപ്പമണ്ണയും ഈ ഭാഗത്ത് കടന്നുവരുന്നുണ്ട്. ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പിന്റെ അവതരികയോടുകൂടി പ്രഥമകവിതാപുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിന്റെ (ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പിൻ കൈയാലവതാരീതം കാവ്യഗ്രന്ഥം) ചാരിതാർത്ഥ്യവും ഇവിടെ അനാവൃതമാകുന്നു.

ബിരുദപഠനത്തിനു മദിരാശിക്കു പോയതോടെ ദീർഘമായ അന്യദേശവാസത്തിനു തുടക്കമിട്ട വർത്തമാനങ്ങളാണ് ദശാന്തരപർവ്വത്തിൽ ഉള്ളത്. ആത്മകഥ ഒരു തരത്തിലുള്ള സംവാദമാണല്ലോ. സംവാദത്തിന്റെ ഗൗരവസ്വഭാവമല്ല വർത്തമാനത്തിലെ സൗഹൃദദീക്ഷയാണ് ഒ.എം. അനുജൻ പാലിച്ചിരിക്കുന്നത്. വള്ളുവനാടിന്റെ വിശുദ്ധിയുമായി മഹാനഗരത്തിലെത്തിയ കവിയുടെ വിഹ്വലതകൾ ഈ പർവ്വത്തിൽ അനാവരണം ചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. തീവണ്ടിയാത്രയിലെ മോഷണവും, പാതയിലെ തിരക്കും, ഇലക്ട്രിക് ട്രെയിനിന്റെ വേഗവും പട്ടണത്തിന്റെ ജാഗ്രതയുമെല്ലാം കവിയിലുളവാക്കിയ പ്രതികരണം ഈ ഭാഗത്തെ സജീവതയാണ്. 'ചവച്ചിനിമയേറ്റുന്ന / ചവർപ്പാകുന്നു ജീവിതം' എന്ന തെളിച്ചം കവി അറിഞ്ഞത് മഹാനഗരപശ്ചാത്തലത്തിലാണ്.

തിരുവനന്തപുരത്തെ വിദ്യാഭ്യാസകാലവും മദിരാശിയിലെ അധ്യാപനകാലവുമാണ് അന്വേഷണ പർവ്വത്തിലെ ഉള്ളടക്കം. ഇവിടെ കവി ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു പ്രവേശിച്ചതിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ പകർത്തുന്നു.

‘ഇങ്ങോട്ടു പോരു; ഭാഷ
പഠിക്കാം; സാഹിത്യവും’

എന്ന് എസ്.ഗുപ്തൻ നായരുടെ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ച് അനന്തപുരിയിലെത്തിയ കവി അറിവിന്റെ പുതിയ സ്ഥലികൾ അന്വേഷിച്ചിറങ്ങി, ശിലാലിഖിതങ്ങളിലും ചെപ്പേടുകളിലും ഓലകളിലും വ്യാപരിച്ച മനസ്സ്. സാഹിത്യസമ്മേളനസന്ധ്യകൾ, ഡോ. ഗോദവർമ്മയുടെ സാന്നിധ്യം, അങ്ങനെ വിപുലമായ ജീവിതാനുഭവങ്ങൾ കവിക്ക് പുതുലോകത്തിലേക്കുള്ള കിളിവാതിലാവുന്നു.

മുങ്ങാതെ മറു കരപിടിക്കെ, കൈവന്നതു
ഭംഗിയേറിയ മുത്തോ, രത്നമോ കടൽമീനോ?
മീനേങ്കിൽ, മേൽപ്പുത്തുരെപ്പട്ടേരിയുടെ വഴി
മാനിച്ചു മത്സ്യം കൂട്ടി തുടങ്ങാമിനി മേലിൽ

എന്നായിരുന്നു കവിയുടെ സിദ്ധാന്തം. ‘മഴവിൽ കുലച്ചെത്തു പുമഴ ചൊരിയുന്നൊരിടവപ്പകലൊന്നിൽ’ വിവാഹിതനായതിന്റെ - വേളിയുടെ - വർണ്ണനയും ഈ ഭാഗത്തെ കാവ്യസമ്പന്നമാക്കുന്നു.

മൂന്നു ദശാബ്ദം ഇന്ദ്രപുരിയിൽ ഉദ്യോഗം വഹിച്ച് നാട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങും വരെയുള്ള ജീവിതകാലമാണ് ഉത്തരായണ പർവ്വത്തിലുള്ളത്. മലയാളത്തിന്മേ പകർന്നുകൊണ്ട് നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഔദ്യോഗിക ജീവിതസാഹചര്യവും ഇവിടെ അനാവൃതമാകുന്നു. ഡൽഹിയിലെ സൗന്ദര്യശാസ്ത്രങ്ങളിലേയ്ക്കും കവി കണ്ണയയ്ക്കുന്നു. ‘സങ്കരസംസ്കാരത്തിൽ ഉയിർത്ത മലയാളം കൈയാളും കൊടിക്കൂറ്’ ഉയിർത്തിപ്പിടിച്ചതിന്റെ അഭിമാനവും കവിക്കുണ്ട്. വിദേശയാത്ര, ഡൽഹിയിലെ കേരളീയാഘോഷങ്ങൾ, തീർത്ഥാടനം, മുപ്പതാണ്ടിലെ ജീവിതത്തിനു ശേഷമുള്ള മടക്കം എന്നിവയുടെ സമൃദ്ധമായ വിവരണങ്ങളിൽ നാം കവിയോടൊപ്പം സഞ്ചരിക്കുന്നു.

ഡോ. ഒ.എം. അനുജന്റെ കവിതയിൽ പലപ്പോഴും കാല്പനികത തിരന്നോക്കുന്നുണ്ട്. അത് പ്രകൃതിയോടുള്ള ആഭിമുഖ്യത്തിൽനിന്നു വരുന്നതുമാണ്. ആത്മകഥയിലെ ആവർത്തനമായ പ്രഥമപുരുഷൻ ഈ കാവ്യത്തിൽ അലോസരമായി അനുഭവപ്പെടുന്നില്ല എന്നത് “ജീവിതം കാവ്യം”ത്തെ പാരായണോന്മുഖമാക്കുന്നു. കവിനേരിട്ട് ഒന്നും പകർന്നുതരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം നമ്മെ നയിക്കുകയാണ്. ആ ഇടങ്ങളിലേക്ക് നമ്മെ നടത്തിക്കുന്ന സംവിധാനമാണ് ആഖ്യാനത്തിൽ ദീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. ജീവിതത്തെ പിന്തുടർന്നു എന്ന വിനീതത്വമാണ് ഈ കൃതിയുടെ ആന്തരികധാര. ജീവിതത്തെ കീഴടക്കിയെന്ന് അഹങ്കരിച്ചയാളപ്പെടുത്തുന്ന ആത്മകഥകളുടെ ഒപ്പം ഈ കൃതി സൂക്ഷിക്കരുത്.

‘രാവുണ്ണി’ മരിക്കുന്നില്ല

ഉണ്ണി ആമപ്പറയ്ക്കൽ

“ഞാനീ മണ്ണിനെ വിശ്വസിക്കുന്നു. വെന്ത് വെന്ത് ഒരിക്കലീമണ്ണ് പുതുമുളയ്ക്ക് പാകമാവും. പണിയാളന്റെ കനവുകൾ പുലരും”. ഈ വാക്കുകൾ പി.എം.താജിന്റേതാണ്. ‘കനലാട്ടം’ എന്ന നാടകത്തിൽ പുലയൻ എന്ന കഥാപാത്രം പറയുന്നതാണിത്. ഭൗതികയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുകയും നെടുനാളായി കാണുന്ന കിനാവുകൾ പുലരുമെന്ന് കരുതുകയും ചെയ്ത ഒരു മനസ്സിന്റെ പ്രതീക്ഷാനിർഭരതയാണ് ഈ വാക്കുകളിലുള്ളത്.

താജ് അന്തരിച്ചിട്ട് ഒരു വ്യാഴവട്ടം പിന്നിടുകയാണ്. അനതി ദീർഘമായ ജീവിതംകൊണ്ട് വളരെയേറെ കാര്യങ്ങൾ പറയുകയും, അശാന്തിയുടെ തീരങ്ങളിലൂടെ നമ്മെ നടത്തിക്കുകയും, പ്രകോപനങ്ങളുടെ പെരുമ്പറ മുഴക്കിക്കൊണ്ട് നമുക്കിടയിലൂടെ നടന്നു നീങ്ങുകയും ചെയ്ത ഈ മനുഷ്യൻ ഇവിടെ ജീവിച്ചു എന്നതിന്റെ പൊരുളും പ്രസക്തിയും നാം തിരിച്ചറിയുന്നത് പിന്നീടെപ്പോഴോ ആണ്. ജീവിതം പൊറുതിമുട്ടിയവന്റെ അവസാനത്തെ അഭയം കാടാണെന്നും, നാട്ടിൽ ഗതികെട്ടവർക്കൊക്കെത്തന്നെ കാടിനെ അഭയം പ്രാപിക്കേണ്ടിവരുമെന്നും, കാട് നാടിനുനേരെ നീങ്ങുമെന്നും നാടിനെ കീഴടക്കുമെന്നും പറഞ്ഞവൻ താജാണ്, താജ് മാത്രമാണ്.

1956-ൽ ജനിക്കുകയും 1990-ൽ മരിക്കുകയും ചെയ്ത താജ് കോഴിക്കോടിന്റെ തെരുവിലിരുന്നു കൊണ്ട് 'വിശക്കുന്നവന്റെ വേദാന്ത'മെഴുതുകയും വിശപ്പാണ് മനുഷ്യന്റെ അടിസ്ഥാനപ്രശ്നമെന്ന് വിളിച്ചുപറയുകയും ചെയ്തു. "കുട്ടികള് വളരുന്നതൊരു കഷ്ടമാണല്ലോ? വലുതായാ പിന്നെ മൊലപ്പാല് കൊടുക്കാനാവോ?" എന്ന് ഒരമ്മയെക്കൊണ്ട് ചോദിപ്പിച്ചു. 'ഈ നാടിന്റെ മുഴുവൻ വിശപ്പ് മാറ്റുന്ന കുടുക്ക്' തേടലായിരുന്നു താജിന്റെ ജീവിതം. അധ്വാനത്തിന്റേയും അധ്വാനിക്കുന്നവന്റേയും മഹത്ത്വം ഉദ്ഘോഷിക്കലായിരുന്നു താജിന്റെ കർത്തവ്യം.

വരും വരായ്കകളെ തിരിച്ചറിയുക എന്നത് മനീഷികൾക്കു മാത്രം സാധ്യമായതാണ്. എങ്കിൽ താജ് ഒരു മനീഷിയായിരുന്നു. പണയംവെക്കപ്പെടുന്ന ജനതയുടെ, പലിശ അടയ്ക്കാൻ വിധിക്കപ്പെടുന്ന ജനതയുടെ, പിറന്നുവീഴുമ്പോഴേ കടക്കണിയിലകപ്പെടുന്ന ജനതയുടെ വിധിവൈപരീത്യങ്ങളെ വളരെ മുമ്പേ പ്രവചിച്ചു, താജ്. "എനിക്ക് രാജാവായാകേണ്ട. മനുഷ്യനായി ജീവിക്കാൻ എന്നെ നിങ്ങൾ അനുവദിച്ചാൽ മതി" എന്നു പറയാനുള്ള ചങ്കുറ്റം താജ് എന്നും പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദൃശ്യവും അദൃശ്യവുമായ മർദ്ദകന്റെ പീഡനങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്ന മഹാഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ അവസ്ഥയെ തുറന്നുകാണിച്ചു കൊണ്ട് മൂന്നാം ലോകരാജ്യത്ത് നിവസിക്കുന്ന ഏതൊരുവന്റേയും ഗതികേടാണ് താജ് അനാവരണം ചെയ്തത്. സംഘബോധത്തിന്റേയും വർഗ്ഗബോധത്തിന്റേയും അപ്രതിരോധശക്തികുമുന്നിൽ അധികാരങ്ങളുടെ നെടും കോട്ടകൾ തകരുമെന്നും താജ് ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. "ഈ ലോകത്തിലെ പെൺകുട്ടികൾ മുഴുവൻ ഒരേ ചുവടുമായി ഒരൊറ്റ കളിത്തട്ടിൽ കളിയാടുന്നതാണ് എന്റെ ഇഷ്ടം" എന്ന് താജിന്റെ ഒരു കഥാപാത്രം പറയുന്നുണ്ട്. അത് താജ് കണ്ട സ്വപ്നമാണ്. നമുക്കുവേണ്ടി താജ് കണ്ട സ്വപ്നം. രാജ്യത്തിനുവേണ്ടി രാജാവിനെതിരെ ഉണർന്നവന്റെ സ്വപ്നം. മനുഷ്യന്റെ ശബ്ദത്തിന് സംഗീതത്തിന്റെ സുഖമുണ്ടാവുന്ന 'പാവത്താൻ നാട്' താജിന്റെ പുലരാത്ത കിനാവായിരുന്നു. കുളം കൃഷിക്കുന്നവൻ കുടിനീരിനക്കാൻ ഒരിറ്റുവെള്ളം കിട്ടാതെ വെന്തു മരിക്കുന്നതും, നെല്ലു വിളയിക്കുന്നവൻ പട്ടിണികിടന്നു പിടഞ്ഞു ചാവുന്നതും കണ്ട താജിന്റെ കിനാവ്. "നിങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നതെന്തോ അത് നിങ്ങളുടേത്" എന്നു വിളിച്ചു പറയാനുള്ള ത്രാണിയാണ് താജ് പ്രകടിപ്പിച്ചത്. ആത്മവിശ്വാസത്താൽ ആർജ്ജിച്ചെടുത്ത കരുത്താർന്ന മനസ്സിൽനിന്നേ ഇത്തരം വാക്കുകൾ അടർന്നു വീഴുകയുള്ളൂ.

"ഒരു കൊലപാതകത്തിലൂടെയോ ആത്മഹത്യയിലൂടെയോ അല്ലാതെ നമുക്ക് സ്നേഹിക്കാനാവില്ലെന്നായിരിക്കുന്നു" എന്ന് പ്രവചിച്ച താജ് ഭവത്ക്കാല യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ മുമ്പേ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ചുഷണത്തിന്റെ കൊടും യാതനകളെ മറന്നീക്കി പുറത്തുകാണിക്കുകയും, അതിനുള്ള പ്രതിവിധി സമത്യാധിഷ്ഠിതമായ ഒരു സാമൂഹ്യാവസ്ഥയാണെന്ന് പറയുകയും ചെയ്യാൻ താജിന് അധികമൊന്നും ആലോചിക്കേണ്ടി വന്നില്ല. "സുഹൃത്തേ, നമ്മളോരോരുത്തരും നാമറിയാത്ത ഏതോ വിദേശരാജ്യത്തിന് പണയപ്പെട്ടവരാണ്" എന്ന കണ്ടെത്തൽ ഇന്നിന്റെ അനുഭവപാഠങ്ങളാണ്. ചോദ്യം ചെയ്തവനെ കൊല്ലുകയും, കൊല്ലപ്പെട്ടവനെ ദൈവമാക്കി മാറ്റുകയും, ദൈവമായവന്റെ പേരിൽ ചുഷണം പൂർവ്വാധികം ശക്തിയിൽ തുടരുകയുമാണ് അധികാരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ ക്രൂരന്ത്രം. ദൈവമായും രാജാവായും വാഴ്ത്തപ്പെടുമ്പോഴും മനുഷ്യന്റെ അടിസ്ഥാനപ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കപ്പെടുന്നില്ല. വറുതികളും കെടുതികളും നിലനിർത്തുന്നിടത്താണ് ചുഷകന്റെ നിലനില്പ്. വിശപ്പും ഇല്ലായ്മയും പെരുകുന്നിടത്താണ് ദൈവസങ്കല്പവും സ്വർഗ്ഗസങ്കല്പവും നിലനില്ക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഭൂമിയിൽ സ്വർഗ്ഗം പണിയുന്നിടത്തെല്ലാം അതു നശിപ്പിക്കാൻ ദൈവം വേഷപ്രച്ഛന്നനായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ഭൂമിയിലെ കെടുതികളിലാണ് ആകാശത്തിലെ ദൈവം തന്റെ സിംഹാസനം ഉറപ്പിക്കുന്നത്. ദുരിതങ്ങളുടെ പാരമ്യം കണ്ടവനേ ആകാശത്തേക്ക് കൈകളുയർത്തി പ്രാർത്ഥിക്കുകയുള്ളൂ. ഇവിടെ ദുരന്തങ്ങളുടെ വിത്തുവിതയ്ക്കേണ്ടതും വിളയേണ്ടതും മറ്റാരുടെയോ ആവശ്യമാണ്. താജ് ആവിഷ്കരിച്ച ലോകങ്ങളുടെ പരിച്ഛേദമാണ് (Cross-Section) മുകളിൽ വിസ്തരിച്ചത്.

മനുഷ്യൻ എല്ലായിടത്തും ഒരുപോലെയാണെന്നും, ഏതു ദേശത്തും കാലത്തും അവൻ ചുഷണത്തിനു വിധേയനായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നും തന്റെ സാഹിത്യസാധനയിലൂടെ താജ് തെളിയിച്ചു. സ്നേഹനൈർമല്യങ്ങളോട് വെല്ലുവിളി ഉയർത്തിക്കൊണ്ട്, ക്രൂര്യത്തിന്റെ കരാളഹസ്തങ്ങൾ ഏതു പാർശ്വഭിത്തിയിൽനിന്നും നീണ്ടുവരാവുന്ന പേടിസ്വപ്നങ്ങൾക്കിടയിലാണ് ഇന്നു നാം ജീവിക്കുന്നത്. ഇത്തരം ദുരന്തസാന്നിദ്ധ്യത്തിലേക്ക് ഞെട്ടിച്ചുണർത്താൻ നമുക്കിടയിൽ താജ് ജീവിച്ചു എന്നത് ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. ദുരന്തങ്ങളുടെ നെറുകയിൽനിന്ന് ഈ മനുഷ്യൻ ഇത്രപെട്ടെന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോകും എന്നു നാം കരുതിയതല്ല. എങ്കിലും അയാൾ ഉണർത്തിവിട്ട കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ അലകൾ നമ്മെ ഇപ്പോഴും പ്രകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. താജിന്റെ ശബ്ദം ഒരിക്കലും ഒടുങ്ങുന്നില്ല. അതു വീണ്ടും വീണ്ടും മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കും 'രാവുണ്ണി' മരിക്കുന്നില്ല; ജീവിക്കുകയാണ്.

പേരിടൽ

ശ്രീകുമാർ മുഖത്തല

ഓർമ്മകൾക്കു നദികടക്കാനത്രെ-
കാലതാമസം; ഭൂതകാലത്തിന്റെ
ശീതസൈകതം തേടുന്നയാത്രയിൽ
നാശവഴികൾ മറന്നു വർഷങ്ങളും.

വർണ്ണമെല്ലാമടങ്ങി, ഭൂഭിത്തിമേൽ
വന്നിരിക്കും കിളിക്കും, കിനാവിനും
പേരു ചൊല്ലാൻ മറന്നതാം പൂവിനും
നീയുപേക്ഷിക്കുമെന്തേയീ വാഴ്വിനും
ഒക്കെയിപ്പോളൊരേ നിറം, വാക്കിന്റെ
തൂക്കമേതുമേ പാകമാവും വിധം
എന്തു പേരിട്ടു നീ വിളിക്കും സഖേ
എന്റെ പേരോ? നിനക്കുറ്റ ഭൂമിയിൽ
തീ വളർത്തുമെന്നീരടി ചേലിലെ
ചുടൊരിക്കലും പ്രത്യക്ഷമാവാത്ത
പേരിതെന്തു ഹിമാന്ധസങ്കീർണ്ണത?
പേരിനെ പേർ വിളിക്കാതിരിക്കുക.

പുത്രധർമ്മം

പി. എം. പള്ളിപ്പാട്

അമ്മയ്ക്ക് പ്രായാധിക്യം കാരണമുറക്കമി -
 ല്ലുണിന് രുചിയില്ല മേലാകെക്കെച്ചിലും.
 പുത്രധർമ്മത്തിന്നൊത്തുനല്കുവാനെന്നിക്കല്പ -
 മാത്രമേയാവുന്നുള്ളു സമ്പത്തിനഭാവത്താൽ.
 ആവതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നുമാവശ്യപ്പെടാറുമി -
 ല്ലാഗ്രഹങ്ങളെ സ്വയം നിയന്ത്രിക്കുന്നു പാവം.
 ഒരുനാൾ പുറത്തേയ്ക്ക്ഞാനിറങ്ങുമ്പോൾ അമ്മ
 പറഞ്ഞാൾ “എനിക്കൊരു ലധുതിന്നുവാൻ മോഹം”
 “ശരി ഞാൻ മടക്കത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നീടാം തീർച്ച”
 പറഞ്ഞുപുറപ്പെട്ടേൻ ഒറ്റപ്പാലത്തേക്കെന്നാൾ
 കവിസംഗമം കഴിഞ്ഞിറങ്ങീടവെ. കിട്ടി
 മടങ്ങിപോരാനുള്ള ലാസ്റ്റ് ബ, സ്ലൂട്ടുമൂലം
 കടയിൽ കേറാൻപറ്റീലെന്നാലും പട്ടാമ്പിയിൽ
 ലധുകിട്ടുന്നേടമു, ണ്ടിറങ്ങി വാങ്ങിപ്പോകാം.
 എത്തവെ പട്ടാമ്പിയിൽ ചൊല്ലിത്താൻ കണ്ടുകുറോ -
 ടിക്കാര്യം, “സ്റ്റോപ്പിംഗിവിടെ” നായിരുന്നൂ ധർഷ്യം.
 അമ്മയോടെത്തോതും ഞാൻ? ഓർത്താകെത്തളരുമ്പോൾ
 സുപ്പർഫാസ്റ്റേക്സ്പ്രസ്സേന്തേ സൈഡാക്കിനിർത്തീടുന്നു.
 പട്ടാമ്പിനേർച്ചയ്ക്കൊമ്പതാനകളത്രേ; മുൻപിൽ
 വണ്ടി പോവാനുണ്ടിനിത്താമസം അറിവായി.
 നന്ദിയോതിനേൻനേർച്ചക്കാരോടായിരംവട്ടം
 പിന്നെ ചെന്നുഞാൻ വാങ്ങീപുത്തനാം പാർസൽ ലധു.
 വീടിന്റെ പടിക്കൽചെന്നെത്തവെ, യെന്നെക്കാത്തു
 കിടക്കും മാതാവിന്റെ ശബ്ദം ഞാനുച്ചംകേട്ടു.
 “കിട്ടീലേലധു” നിന്റെ വരവും പ്രതീക്ഷിച്ചു
 കട്ടിലിലുറങ്ങാതെ കിടന്നേനിതേവരെ.
 അമ്മ നീട്ടിയകൈയിൽ അർപ്പിക്കാൻ സാധിച്ചല്ലോ
 അന്ത്യാഭിലാഷം. കൃത കൃത്യനായ് ഇവൻ നിന്നു.
 വാഹനംതടഞ്ഞെന്നെ ഇത്രയും ചരിതാർഥ -
 നാക്കിയ സർവ്വേശനെ മനസ്സിൽ സ്മരിച്ചുഞാൻ.
 വെറുംകൈയുമായെത്തിച്ചേർന്നതെങ്കിലീജന്മം
 മുഴുവൻ കിരിയാത്തതിന്നേണ്ടിവന്നേനേഞാൻ

ശിവരാത്രി - എന്റെ അമ്മയുടെ ശോഭദിനമാണ്

ജാലകം

അശോക് കുമാർ, പെരുവ

ഉണ്ടെൻ മുറിക്കുമിന്നൊരു കൊച്ചു ജാലകം;
കാലം ജരാനരകൾ പോൽ വിരൽപ്പാടുകൾ-
ഏല്പിച്ച മൺഭിത്തിയിൽ, നിർന്നിമേഷം-
തുറന്നിട്ട കണ്ണുപോലൊരു കൊച്ചു ജാലകം,
രാവു പകലും തുറന്നേ കിടപ്പു...
അറിയുന്നുഞാ,നെന്റെ ജാലകപ്പാളിയിൽ
ആടിമാസം കണ്ണുനീരായ് പൊഴിഞ്ഞതും,
ശാരദാകാശം തളിർത്തു പുവിട്ടതും,
മേലങ്ങളിൽ സ്വപ്നജാലങ്ങൾ പുകുളായ്
മധുവസന്തങ്ങൾ ചമച്ചതും, മൗനദ്യഃ-
ഖങ്ങളെത്തൊരാട്ടു പാടുവാൻ കർക്കിട-
ക്കാറ്റുപോൽ നിശ്വാസ മീറനാകുന്നതും;
നിനവിന്റെ കുന്നിൻ പുറങ്ങളിൽ പൂർവ്വ-
സ്ഥിതികൾപോൽ പയ്യുകൾ മേഞ്ഞുപോകുന്നതും;
ജംഭാഗിയെരിയുന്ന ചിതകളിലനാഥമാം
ബാല്യകൗമാരങ്ങൾ ഹോമിച്ചെറിഞ്ഞതും
ഇടനെഞ്ചിലെരിയുന്ന കനലുമായൊരുവളെ-
ന്നാകാശനീലിമയിലെങ്ങോ പൊലിഞ്ഞതും,
രാപ്പകൽപക്ഷികൾ ചാക്കാലപാടി-
പനങ്കാവുതോറും ചിറകടിക്കുന്നതും
ഉണ്മയുടെ നിറദീപനാളം കവർന്നൊരു
കരിംകാക്ക തെക്കോട്ടു പാറിപ്പറപ്പതും
മൃതിയുടെ നദിപ്പടവിലാത്താക്ക, ഉളരിയുന്ന
മൺ ചെരാതുകൾ കാറ്റിലിളകിനിൽക്കുന്നതും
എൻ ജാലകപ്പഴുതിലൂടെ ഞാൻ കാണും-
നിരന്തമാം നീറ്റുന്നദൃശ്യങ്ങളെങ്കിലും;
ഒരു പുതിയ പുലരിതൻ ചെങ്കതിർതേടി-
ത്തുറന്നേയിരിപ്പു നിതാന്തമെൻ ജാലകം!
ഉൾത്താപമേറ്റുതകർന്നുപോയിടിലാം
ചില്ലുക,ഉളങ്കിലു മാച്ചില്ലിനിപ്പുറം
കാലം തുറന്നിട്ടകണ്ണുപോൽ, നിർന്നിദ്ര-
മായ് കാത്തിരിക്കുമെൻ ദീപം ജ്വലിക്കുന്നു...

ചരതപൂച്ച

ചിറയിൽ ശ്രീധരൻ

കെട്ടിക്കിടക്കും കുളത്തിലാരോ
 ചത്തൊരു പുച്ചയെ കൊണ്ടുതള്ളി
 ആരതു ചെയ്ത, തറിയുകില്ല;
 കുരമ്പിനൊക്കും കടുത്ത നാറ്റം!
 കാറ്റു കിഴക്കോട്ടു വീശിടുമ്പോൾ
 നാറ്റം സഹിക്കാഞ്ഞു മൂക്കു പൊത്തും
 തെക്കോട്ടു കാറ്റു പരന്നിടുമ്പോൾ
 തെറ്റെന്നു വീർപ്പു മുട്ടുന്ന പോലെ
 കാറ്റു വടക്കോട്ടു വീശിടുമ്പോൾ
 വീട്ടിലുള്ളാൾക്കാർ പരപറക്കും.
 കാലത്തുണർന്നു ഞാൻ നോക്കിടുമ്പോൾ
 കോപിഷ്ട, രാജുകളങ്കണത്തിൽ,
 കാരണമെ, തൊരു വാക്കിനാലും
 പോറലേല്പിച്ചില്ലൊരുത്തനേയും.
 ഉണ്ട് ദുർഗ്ഗന്ധം വരുന്ന കാറ്റിൽ
 ഉണ്ടത് ചൂർദ്ദിക്കാൻ തോന്നുമപ്പോൾ
 വേണ്ടിതിലിന്നൊരമ്പേഷണം; നാം
 വേണ്ടതു സ്വന്തമായ് ചെയ്കനല്ല
 നാലുനാൾ പോയില്ലതിന്നു മുൻപായ്
 നാട്ടുകാർ കാര്യം മണത്തറിഞ്ഞു.
 മിണ്ടിയില്ലാരുമാ നേരു പക്ഷേ
 എന്തിനാണ് 'പ്ലൂലിവാലു' കൂടി.
 ഉറ്റൊരാളെത്തും വിരുന്നുകാരൻ
 കുപ്പികൾ വാങ്ങി സൂക്ഷിച്ചൊരുത്തൻ
 നെയ്യിൽ പൊരിച്ചുള്ളൊരാട്ടു മാംസം
 നന്നെ പുതുമണം വീശിടുമ്പോൾ
 ആരാണടക്കളയിങ്കലെന്നു
 ആരാഞ്ഞു ശ്രീഘ്രമണത്തിടുമ്പോൾ
 പുച്ച, താളത്തിൽ സാപ്പിട്ടിടുന്നു
 സ്വച്ഛമായ് കൈവന്ന ഭാഗധേയം.
 രോഷം മുഴുത്തൊരു വീരനപ്പോൾ
 പുച്ചയ്ക്കുനേരെയുലയ്ക്ക വീശി.
 കെട്ടിക്കിടക്കും കുളത്തിലാരോ
 ചത്തൊരു പുച്ചയെ കൊണ്ടുതള്ളി
 കണ്ടതില്ലാരതു ചെയ്തു? നാറ്റം
 കൊണ്ടു പൊറുതിമുട്ടീ ജനങ്ങൾ.

സഹയാത്രികർ

ആശാ ജി.കിടങ്ങൂർ

വഴിയാത്രയിലെനും
ഏകയായിരുന്നു ഞാൻ
വനയാത്രയിലെന്റെ
കൂടെ നീയെത്തും വരെ
നിഴലും നിലാവിന്റെ
അഴലുമറിഞ്ഞൊരൻ
ഹൃദയമരണ്യത്തിൻ
ഇരുളിലുഴലുമ്പോൾ
നീ വന്നുവല്ലോ; ഞാനി -
ന്നറിവു സ്നേഹത്തിന്റെ
നിറവും സുഗന്ധവും
പൊരുളും മധുരവും
അറിയുംതോറും തോഴാ
അർത്ഥപൂർണ്ണമീ യാത്ര
അരുകിൽ നിൻസാന്മാനം
അരുളുന്നല്ലോ; സുഖം.
പിരിയും വരേയ്ക്കുമീ
യാത്രയിലുടനീളം
പകരാം സഖേനമു -
ക്കിതിന്റെയാസ്വാദ്യത!

നേർക്കാഴ്ചകൾ

രാം മോഹൻ

ചതുരപ്പെട്ടിളക്കുകളിൽ ചലിക്കും
നാനാവർണ്ണ -
ഗതിവേഗത്തിൽക്കൺനട്ടലസ -
മിരിക്കുമ്പോൾ
യുദ്ധത്തിൻ നേർക്കാഴ്ചതൻ ദൃശ്യങ്ങൾ
മുന്നിൽക്കാൺകെ,
ബ്ബദ്ധ ഗൗരവത്തോടെൻ
കൊച്ചുമോൾ ചോദിക്കയായ്
“ആരാണു ജയിച്ചതി -
നാച്ഛരാ ഇക്കളി തന്നിൽ
ആരു തോറ്റുപോയ് ? എത്ര
സ്കോറെന്നും പറയുക” -
എന്തു ഞാൻ മറുപടി
ചൊല്ലേണ്ടതെൻ കുഞ്ഞിനോ -
ടെന്തു ഞാൻ പറഞ്ഞാലു -
ണ്ടവൾക്കു ബോധിക്കുന്നു.
എന്നാലും പറഞ്ഞു ഞാൻ
“മകളേ നീ കാണുന്ന -
തിന്നലെക്കഴിഞ്ഞൊരു
യുദ്ധത്തിൻ മായാ ദൃശ്യം”.
ആരുമേ ജയിക്കുന്നി
ല്ലിവിടെ - അതാൽക്കുന്നതോ
ആരുമില്ലാത്തൊർ, സ്വന്തം
മണ്ണിനെ സ്നേഹിച്ചവർ.

അമ്മയെ വേറിട്ടൊരു പൈതലിൻ
 വിളികേൾക്കെ
 അമ്മതൻ മറുവിളി പാതിയിൽ
 മുറിയുന്നു.
 കണ്ണിനു വിരുന്നാകുമീ ദൃശ്യം
 കഷ്ണം മായും
 മണ്ണിലപ്പോഴും കേൾക്കാം
 ജീവന്റെ നിലവിളി
 ഇതു സംഗരം ധർമ്മാധർമ്മങ്ങൾ
 പിച്ഛിച്ചീന്തും
 പുതുകാലത്തിൻ നീതിശാസ്ത്രത്തിൻ
 മുന്നേറ്റങ്ങൾ
 ജയിക്കുന്നതേ ലക്ഷ്യമതിനായ്
 ചെയ്യും കർമ്മം
 ജയിക്കുന്നവരുടെ നീതിയായ്
 ലോകംകാണും
 എത്ര ഖാണഡവം ദഹിച്ചീടിലു -
 മൊടുങ്ങാത്ത
 പുത്ര ദുഃഖത്താലമ്മ ഗാന്ധാരി
 കരഞ്ഞാലും
 ഉത്തരായണം കാഞ്ഞൻ മുത്തച്ഛൻ
 വീണ്ടും മണ്ണിൽ
 ഉത്തരം കിട്ടാത്തൊരു ചോദ്യമായ് -
 ക്കിടന്നാലും
 പകതൻ പകിടകളുരുളും
 വീണ്ടും മണ്ണിൽ,
 പുകയായ്പടർന്നീടുമന്യന്റെ
 കാപട്യങ്ങൾ”
 പറഞ്ഞു നിർത്തി ഞാനും ബോധിച്ചോ
 മകൾക്കെന്ന -
 തോരുവാൻ നിൽക്കാതിന്നു
 വീണ്ടുമീ ദൃശ്യങ്ങളിൽ,
 തലപുഴ്ത്തവേ ഒന്നുമറിയാ -
 തിരിക്കലാ -
 ണ്ണുലകിൽ, ജീവിക്കുവാൻ വഴിയെ -
 നനിവു ഞാൻ.

സൂഫിയും, കിളിയും, ഒളിവാളും

പി.ടി. അബ്ദുറഹിമാൻ

സൂഫിമുഖിപ്പക്ഷിയുടെ
 കീർത്തനത്തിൽ മുഴുകിയ
 സൂഫിവര്യനിടയ്ക്കിടെ
 പുഞ്ചിരിക്കുന്നു.
 മറ്റു ചിലനേരങ്ങളിൽ
 വ്യഥിതനീരദമായി
 അശ്രുവൃഷ്ടിപൊഴിച്ചുകൊ-
 ണ്ടിടറിടുന്നു!
 പിന്നെ നിർവ്വീകാരനായി
 നിശ്ചലനായ്, നിസ്സംഗനായ്
 തന്നിൽത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു
 വീർപ്പയ്ക്കുന്നു.
 'ഖുദാ ഹാഫിസെ' ന്നു പെട്ടെ-
 ന്നുരുവിട്ടു വിനീതനായ്
 നമ്ര ശിരസ്കനായ് വീണ്ടും
 ചുണ്ടനക്കുന്നു!
 കവിഹൃദന്തവുമായി-
 ട്വരികിൽ ഞാനിരിക്കുമ്പോൾ
 കനിവിന്റെ കടാക്ഷത്താൽ
 വരം തരുന്നു
 എഴുത്തിന്റെ കരുത്തുമായ്
 അശാന്തതയ്ക്കരുതിനി
 വരുത്തുകെന്നാശീർവ്വദി-
 ചെഴുന്നേല്ക്കുന്നു!
 ദുരത്തുള്ള കോട്ടയുടെ-
 യുരുക്കുവാതിലിൻ നേർക്കു
 വിരൽ ചൂണ്ടി, വചസ്സോതാ-
 നാജ്ഞനൽകുന്നു.
 തുറക്കപ്പെട്ടീടുമപ്പോൾ
 കവാടമെന്നുരയ്ക്കുന്നു.
 തുറുകണ്ണിന്നൊളിവാളു-
 മെനിക്കേകുന്നു!

ഹാനിപുരണം

കെ. രാമകൃഷ്ണവാരീയർ

ഗൃഹോപകരണഘൃത്യം
സന്തതക്ഷതിപുരണം
നവീനയുഗമർത്യസ്യ
നിത്യദ്യഃഖസ്യ കാരണം

പ്രഭാതേ ഗൃഹകാര്യം
മധ്യേ മത്പ്രിയഗേഹിനീ
അവദത് "ജലനാളസ്യ
ക്ഷതിരസ്തീതി ഭാസതേ".

വൃത്താന്തപത്രികാം നീചൈ
സ്ഥാപയിതാ ജവാദഹം
പാകശാലാം ഗതോ ഗൃഹ്ണൻ
നാനാ യന്ത്രാണി ഹസ്തയോഃ

നാളേന സഹ സംഗ്രാമോ
യാവച്ഛക്തം കൃതോ മയാ;
ഗത്യന്തരം വിനാ ശീഘ്രം
പ്രത്യുവർത്തിതവാനഹം.

തത് പശ്യാജ്ജീർണ്ണവസ്ത്രസ്യ
ഖണ്ഡനാഹമപുരയം
ക്ഷതനാളമുഖം യേന
വാഗ്ധാരാ സ്തംഭിതാ ക്ഷണാത്.

ഹാനിപുരണകാര്യർത്ഥം
വിദഗധം കശ്ചിദാഹായം;
തം പ്രതീക്ഷ്യ ചിരായാഹം
ശുക്ലകേശോഭവം ക്രമാത്.

"ദോഷോ മിശ്രണയന്ത്രസ്യ
കശ്ചിദസ്തീതി ഭാസതേ"
ഏവമന്യദിനേ പത്ന്യാ
പ്രത്യുഷേ പരിദേവിതം.

മഹാനഗരഗേഹേന്ദ്രീസ്ഥിൻ
പേഷണായ ശിലാ കൃതഃ
വിനാ മിശ്രണയന്ത്രേണ
പചനം നിഷ്പഫലശ്രമഃ

സ്വസ്ഥീകർത്തുമിദം യന്ത്രം
കസ്തൈശ്ചിദ്രീയതേ യദി
മമ ജീവനകാലേസ്യ
പ്രതിലാഭോ ന സംഭവേത്.

“ശീതീകരണയന്ത്രേണ
സ്വ കർത്തവ്യം ന പാല്യതേ;
അന്തഃസ്ഥാപിതവസ്തുനി
ദൃഷിതാനി ഭവന്തിച”.

ഇത്യുക്തം പുനരന്വേഷ്യഃ
സശങ്കം മമ ഭാര്യയാ;
ഏത ച്ചിദ്രുത്യാ വിനഷ്ടം മേ
ചിത്തസ്യ സമതോലനം.

“ക്ഷേപ്സ്യാമീദൃശയന്ത്രാണി
സകലാനി വനാന്തരേ”,
ഏവം മയാ യദാക്രൂഷ്ടം,
ഗൃഹിണീ ശാന്തമബ്രവീത്

“പ്രതീക്ഷിതവ്യമ സ്ഥാഭിഃ
സഹസ്രാധികവത്സരാൻ
ക്ഷമാപൂർവ്വം കാനനസ്യ
ദർശനായ ധരാതലേ”.

നർമ്മോക്ത്യാ സഹധർമ്മിണ്യാഃ
സ്യാന്തം മേ ശീതളീകൃതം;
വാഗ്ധൃദ്ധമാവയോർമധ്യേ
നിശ്ചയേന നിരർത്ഥകം.

പ്രപഞ്ചേന സമസ്തേന
സ്വകീയം ഹാനിപുരണം
പ്രതീക്ഷ്യതേയദാ, ക്ഷുദ്ര -
യന്ത്രസ്യ വിഷയോ ലഘുഃ

അരണ്യമഖിലം കഷ്ടം
ന്യൂനീഭവതി സത്വരം;
ഫലതോ വക്രരീത്യൈവ
വർത്തന്തേ ഋതവഃ സദാ.

അതിവൃഷ്ടിരനാവൃഷ്ടി -
രത്യുഷ്ണമതിശീതതാ
വനാഭാവേന ജായന്തേ
ഇത്യേതാദ്യശദുർദ്ദശാ:

യദാ മർത്തേന കാന്താരം
സാർത്ഥലാഭായ നാശ്യതേ
സ്വസ്യൈവാസ്തിതാസംഹാരോ
ഭവതീതി ന ചിന്ത്യതേ.

വാഹനാനി തഥാ സ്ഥൂല -
യന്ത്രശാലാ:സഹസ്രശഃ
വിഷവാതമഹോ തീവ്ര -
മുദ്ഭവമന്തി നിരന്തരം.

അന്തരീക്ഷമനേനൈവ
സമ്പൂർണ്ണം കലുഷീകൃതം;
ശുദ്ധവായോരലാഭേന
ജീവജാലമശേഷത:

നശ്യേത് കിമചിരാദേവ,
കിമത്യുഷ്ണപ്രകോപനാത്
ദ്രവീഭവേദ് ഹിമം സർവ്വം,
സംഭവേത് പ്രളയശ്ച കിം ?

അശക്താ വേദനാം സോഽധു -
മന്ത്രതോ ധരണീ സ്വയം
നിജ താതസ്യ സൂര്യസ്യ
ഗൃഹം കിം പ്രതിയാസ്യതി?

കഥഞ്ചിത് പരിഹർത്തവ്യ -
മത്യാഹിതമിദം ദൃഢം;
തദർത്ഥം കരണീയം കിം
നരവർഗ്ഗേണ സമ്പ്രതി ?

നിജാന്ത: കരണസ്യാദൌ
തത് പശ്യാദ് ഭൂവനസ്യ ച
ഹാനി പുരണമസ്മാഭി :
സമാരബ്ധവ്യമഞ്ജസാ.

-
- ഹാനി(ക്ഷതി)പുരണം = റിപ്പെയർ
  - ജലനാള:, നാള: = പൈപ്പ് (ടാപ്പ്)
  - മിശ്രണയന്ത്രം = മിക്സി
  - ശീതീകരണയന്ത്രം = ഫ്രിഡ്ജ്

കൊടാത്ത തീയ്

ചാക്കോ ശങ്കരത്തിൽ

ബോധം വീണപ്പോൾ ആശുപത്രിക്കിടക്കയിലായിരുന്നു.

അന്തരീക്ഷത്തിൽ മരുന്നിന്റെ രുക്ഷമായ ഗന്ധം. ആശുപത്രിയിൽ ഒരു തവണ അകപ്പെട്ടുപോയാൽ രോഗമില്ലാത്തവരും രോഗികളായിത്തീരും.

നെഴ്സ് വന്ന് ബി.പിയും സെമ്പറേച്ചറും നോക്കി. അതെല്ലാം ചാർട്ടിൽ കുറിച്ചിട്ട് കടന്നുപോയി.

ആകെക്കൂടി മുഷിഞ്ഞ അന്തരീക്ഷം. ആദ്യമായാണ് ഇങ്ങനെ യൊരവസ്ഥയിൽ പെടുന്നത്.

ടി.വി.യിൽ കണ്ണുകൾ അറിയാതെ തറച്ചു. എല്ലാം ഒരേ ടൈപ്പ് കാര്യങ്ങൾ. വാർത്തകൾ കേൾക്കാമെന്നു വെച്ചാൽ കൊലപാതകം, സ്ത്രീപീഡനം, കൊള്ള തുടങ്ങിയവയായിരിക്കും അധികവും.

കണ്ണുകൾ അടച്ച് ഇരുട്ടാക്കി മനസ്സ് ഏകാന്തതയിലാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അല്ലെങ്കിലും എനിക്ക് ഇരുട്ടിനേയും ഏകാന്തതയേയും ഏറെ ഇഷ്ടമാണല്ലോ.

“ഹലോ”. ഒരു മധുരസ്വരം കേട്ട് കണ്ണുകൾ തുറന്നു.

“ഐ ആം ഡോ. കാമിനി. ഹൗ ആർ യു ടുഡേ?”

“മച്ച് ബറ്റർ”. പുഞ്ചിരിച്ചു നിൽക്കുന്ന അവളുടെ മുഖം. അകം തണുത്തു.

ഡോ. കാമിനി ചാർട്ടെടുത്ത് എന്തെല്ലാമോ പരിശോധിച്ചു. പിന്നീട് സ്റ്റേതസ്കോപ്പെടുത്ത് എന്റെ നെഞ്ചത്തുവച്ച് പരിശോധിച്ചു.

“ഡോക്ടറാണല്ലേ?” അവൾ ചോദിച്ചു.

“മലയാളി...?”

ഞാൻ മന്ദഹസിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് തിരിച്ചു ചോദിച്ചു.

“അതെ”.

“സമയത്തിന് ഇവിടെ എത്തിയതുകൊണ്ട് രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇതാ ദൂതെ അറ്റാക്കാണല്ലേ?” അവൾ തുടർന്നു.

ഡോ.കാമിനിയുടെ മുഖത്തു മിഴികളുണി ആ സംഭാഷണം ശ്രദ്ധിച്ചു കിടന്നു.

“എന്റെ പേരന്റ്സ് കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പ് ഇവിടായിരുന്നു”.

“അച്ഛന്റെ പേര്?”

“ജോൺ...”

‘അമ്മയുടെ പേര് മീരയെന്നല്ലേ’ യെന്നു ചോദിക്കാൻ നാവു വളഞ്ഞതാണ് പക്ഷേ, മൗനം പാലിച്ചതേയുള്ളൂ.

“ഞങ്ങൾ ഫ്ലോറിഡായിലായിരുന്നു. അവിടെയാണ് ഞാൻ മെഡിസിനു പഠിച്ചത്. ഡാഡിയുടെ വലിയ ആഗ്രഹമായിരുന്നു ഞാനൊരു ഡോക്ടറാകണമെന്ന്”.

അതേ ശബ്ദം..... അതേ മുഖം.....

“എന്തു ചെയ്യാം രണ്ടു വർഷം മുമ്പ് ഡാഡി, മമ്മിയേയും എന്നേയും തനിച്ചാക്കി....”

അവളിൽ നിന്നൊരു നീണ്ട നിശ്വാസം ഉതിർന്നു.

പാവം കൂട്ടി. ഡാഡിയെ ഓർത്തുള്ള അവളുടെ സങ്കടം എന്നെ ഉലച്ചു.

“മെഡിസിൻ കഴിഞ്ഞ് എനിക്കിവിടാണ് ഹൗസ് സർജൻസി കുള്ള അഡ്മിഷൻ കിട്ടിയത്. എന്റെ കൂടെ മമ്മിയും പോന്നു”.

“എന്റെ പേഴ്സണൽ കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞ് സാറിനെ ബോറടിപ്പിച്ചോ ഞാൻ”? അൽപ്പനേരത്തെ നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കുശേഷം, അവൾ ചോദിച്ചു.

“ഇല്ല, കാമിനി പറഞ്ഞോളൂ”. സത്യത്തിൽ അവളുടെ സംസാരം എന്നെ ആകർഷിച്ചു. എന്തോ അവാച്യമായ ഒരു ബന്ധം ഡോ.കാമിനിയോടുണ്ടെന്ന തോന്നൽ.

“ഓ... ഇവിടെ ഡാഡിക്കും മമ്മിക്കും വളരെ പരിചയമുള്ള ഒരു ഡോക്ടറുണ്ടായിരുന്നു. അവരെപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യം പറയും. ഒരുപക്ഷേ, സാർ അറിയുമായിരിക്കും”.

“കാമിനിയുടെ മമ്മിയുടെ പേര് എന്താണെന്നാണ് പറഞ്ഞത്”? സംശയം തീർക്കാനായി ചോദിച്ചു.

“മീര. സാററിയുമോ”?

അറിയാതെ ഒരു നീറ്റം ഉള്ളിൽ ഉരുണ്ടു കയറി. വിശ്വസിക്കാനാ വുന്നില്ല. മുമ്പിൽ നിൽക്കുന്നത് എന്റെ മകൾ തന്നെയോ? മകളെ എന്നു വിളിച്ച്...

“സാറെന്താ ഒന്നും മിണ്ടാത്തത്. സാറിന് എന്റെ മമ്മിയേയും ഡാഡിയേയും പരിചയമുണ്ടോ? എന്റെ മമ്മിക്ക് ആ ഡോക്ടറെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ ആയിരം നാവാണ്. പക്ഷേ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണെന്നറിയില്ല”.

പരിചയമുണ്ടെന്നും ഇല്ലെന്നും പറഞ്ഞില്ല.

പോകാൻ നേരത്ത് കാമിനി പറഞ്ഞു.

“നാളെ വരുമ്പോൾ ഞാൻ മമ്മിയേയും കൂട്ടിവരാം. ഒരുപക്ഷേ, സാറിന് ആ ഡോക്ടറെ കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ കഴിയുമായിരിക്കും”.

അല്ലെങ്കിലും നിങ്ങൾ തമ്മിൽ കണ്ടിരിക്കാൻ ഇടയുണ്ട്. ഡാഡിയും മമ്മിയും ഏറെക്കാലം ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്നതല്ലേ”.

“ബൈ....നാളെ കാണാം”.

ഡോ. കാമിനി നടന്നു.

അവൾ മുറി വിട്ടു പോയപ്പോൾ എന്തോ കൈമോശം വന്നതു പോലെ. കളഞ്ഞു കിട്ടിയ മുത്ത് ഒരു നിമിഷംകൊണ്ട് കളവു പോയതുപോലെ.

എഴുന്നേറ്റ് പിന്നാലെ ചെന്ന് മോളേ നീ പോകരുതെന്നു പറയണമെന്നു മനസ്സു വെമ്പി.

രണ്ടു വ്യാഴവട്ടത്തിനു പിന്നിലേക്ക് മനസ്സു പിടഞ്ഞു.

എന്നും മനസ്സിൽ വിലയേറിയ നിധിപോലെ സൂക്ഷിച്ചു, ഒരിക്കലും മറ്റാരും അറിയാതെന്നു കരുതിയ പരമരഹസ്യം.

ക്ലിനിക്കിൽ അധികം തെരക്കില്ലായിരുന്നു.

ഒരു പേഷ്യന്റ് ഉണ്ടെന്ന് സെക്രട്ടറി അറിയിച്ചു.

“വരാൻ പറയൂ.”

ഒരു പുരുഷനും സ്ത്രീയും കടന്നുവന്നു. ഒറ്റ നോട്ടത്തിൽ അവർ ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാരാണെന്നതിനു സംശയമില്ല. അവർക്ക് അപ്പോയിന്റ്മെന്റ് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

മേശപ്പുറത്തു വച്ചിരുന്ന കാലുകൾ വലിച്ചെടുത്ത് ശരിക്കിരുന്നിട്ട് ഞാൻ അവരോട് ഇരിക്കാൻ പറഞ്ഞു.

“ഉം....” ഞാൻ അവരുടെ മുഖത്തു നോക്കി.

യുവതിയുടെ മുഖം വാടിയ ചേമ്പിൻ തണ്ടു പോലെ കുനിഞ്ഞിരുന്നു.

“ഞങ്ങൾക്ക് ഇതുവരെയും കുഞ്ഞുങ്ങളുണ്ടായിട്ടില്ല.” അൽപ്പനേരത്തെ നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കുശേഷം പുരുഷൻ പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

“എത്ര നാളായി വിവാഹം കഴിഞ്ഞിട്ട്?”

“നാലു വർഷം.”

“അതൊരു നീണ്ട കാലമൊന്നുമല്ല. നിങ്ങൾക്ക് കുട്ടികളുണ്ടാവില്ലെന്നു തീർത്തു പറയാനുള്ള കാലമൊന്നുമായിട്ടില്ല.”

“അതല്ല, സർ, ഞങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ ദിവസം ഒരു ഡോക്ടറെ കണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹമാണ് രണ്ടു പേരും കൂടി ഒരു സെക്സോളജിസ്റ്റിനെ കാണണമെന്നു പറഞ്ഞത്.”

ഞാൻ അൽപ്പനേരം രണ്ടു പേരുടേയും മുഖത്ത് മാറി മാറി നോക്കി. രണ്ടു പേർക്കും നല്ല ആരോഗ്യം.

“ശരി എനിക്ക് രണ്ടു പേരോടും പ്രത്യേകം സംസാരിക്കണം. ഭാര്യ തന്നെയാകട്ടെ ആദ്യം.”

ഞാൻ സ്ത്രീയേയും കൂട്ടി എന്റെ കൺസൾട്ടിംഗ് മുറിയിലേക്കു നടന്നു.

മുറിയിൽ കയറി ഇരിക്കാൻ ഞാൻ അവരോട് പറഞ്ഞു.

“പേരെന്താ?” പേടിച്ചുരണ്ട മാറിനേപ്പോലെയിരുന്ന അവരോടു ചോദിച്ചു.

“മീര” മുഖമുയർത്താതെ മറുപടി പറഞ്ഞു.

“കഴിഞ്ഞ നാലു വർഷമായുള്ള നിങ്ങളുടെ ദാമ്പത്യജീവിതം സന്തോഷപൂർണ്ണമായിരുന്നോ?”

ചോദ്യം കേട്ടിട്ടും മീര നിശ്ശബ്ദയായി ഇരുന്നതേയുള്ളൂ.

“ഞാൻ ചോദിച്ചത് നിങ്ങളുടെ സെക്സ് ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചാണ്”.

“എനിക്കറിയില്ല സാർ”.

“ഞാൻ ചോദിച്ചതിന് ഉത്തരമായില്ല. മീരയ്ക്കറിയില്ലേ ഡോക്ടറുടെയടുത്തും വക്കീലിന്റെയടുത്തും കള്ളം പറയരുതെന്ന്. സത്യം പറഞ്ഞാലല്ലേ എനിക്ക് നിങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയൂ.”

“അദ്ദേഹത്തിന് ഒന്നിനും കഴിവില്ല”.

സാധാരണ ഒരു സ്ത്രീയുടെ നാവിൽ നിന്നു കേൾക്കാൻ കഴിയാത്തതാണ് മീര പറഞ്ഞത്.

“എന്നു പറഞ്ഞാൽ മീര കുറച്ചു കൂടി തെളിച്ചു പറയേണ്ടി വരും. നിങ്ങളുടെ ദാമ്പത്യ ജീവിതത്തിൽ ഇന്നുവരെയും നിങ്ങൾ തമ്മിൽ ശാരീരികമായി ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നാണോ പറഞ്ഞതിനർത്ഥം?”

“പലപ്പോഴും ബന്ധപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, അപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹം എന്തോ ഭയങ്കര വേദന അനുഭവിക്കുന്നതുപോലെ പുളയും. അതുകൊണ്ട് പിന്നെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ അതിനു പ്രേരിപ്പിക്കാറില്ല.”

“ആദ്യ നാളുകളിൽത്തന്നെ മീരയ്ക്ക് ഇതറിയാമായിരുന്നിട്ടും എന്താണ് ഒരു ഡോക്ടറെ കാണാൻ ഇത്ര വൈകിയത്?”

“എനിക്ക് പ്രയാസമായിരുന്നു. എന്റെ കഴുത്തിൽ മിന്നു കെട്ടിയ പുരുഷൻ ഇങ്ങനെയാണെന്ന് മറ്റുള്ളവരോട് പറയാൻ എനിക്കാവില്ലായിരുന്നു. തന്നെയുമല്ല, ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ ജീവനു തുല്യം സ്നേഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹമെന്നെയും.

“എനിക്ക് മീരയുടെ മാനസികാവസ്ഥ ശരിക്കും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും നോക്കട്ടെ എനിക്ക് നിങ്ങളെ രക്ഷിക്കാനാവുമോയെന്ന്.”

മീരയുടെ മുഖത്ത് കാർമ്മേഘങ്ങൾക്കിടയിൽ നിന്നു പുറത്തു വന്ന സൂര്യനെപ്പോലെ പ്രകാശം പരന്നു.

“കുറച്ചു സമയം മീര വെയിറ്റിംഗ് റൂമിൽ ഇരിക്കൂ. ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ഭർത്താവിനോടൊന്നു സംസാരിക്കട്ടെ.”

മീര പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഭർത്താവിനെ വിളിച്ചു.

“നിങ്ങളുടെ ഭാര്യ മീര എന്നോട് ചിലതെല്ലാം പറഞ്ഞു. എങ്കിലും അവർ തെളിച്ചൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. ജോണിനെന്താണു പറയാനുള്ളത്?”

“അത് ഡോക്ടർ.....വിവാഹം കഴിക്കുന്നതുവരെയും ഞാൻ ഒരു സ്ത്രീയുമായും ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അതൊരു നല്ല കാര്യമായിട്ടാണ് ഞാൻ കരുതിയത്. വിവാഹം കഴിഞ്ഞ് ആദ്യ രാത്രിയിൽ തന്നെ എനിക്ക് ഈ ലോകത്ത് ഒരു സ്ത്രീയേയും തൃപ്തിപ്പെടുത്താനാവില്ലെന്ന് മനസ്സിലായി.”

“അതറിഞ്ഞപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയുടെ പ്രതികരണം എന്തായിരുന്നു?”

“അന്നവൾ ഒരുപാടു കരഞ്ഞു. വിവാഹം വേർപെടുത്താമെന്ന് ഞാൻ അവളോട് വളരെ കെഞ്ചി. പക്ഷേ അതിനവൾ സമ്മതിച്ചില്ല. വാക്കുകൾ കൊണ്ട് ഞാനങ്ങനെ പറഞ്ഞെങ്കിലും അങ്ങനെ സംഭവിക്കില്ലേയെന്നായിരുന്നു എന്റെ പ്രാർത്ഥന. കാരണം, ഞാനവളെ അത്രമാത്രം ഇഷ്ടപ്പെട്ടു.”

“പിന്നെ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെയൊരു തീരുമാനത്തിനു കാരണം?”

“മീരയും ഒരു സ്ത്രീയല്ലേ. അവൾക്കുമില്ലേ ഒരു കുഞ്ഞിനെ പ്രസവിക്കാനും മൂലയുടാനുമുള്ള ആഗ്രഹം. അവളുടെ ദുഃഖം കണ്ടിട്ട് എനിക്ക് സഹിക്കാനാവുന്നില്ല.”

“തൽക്കാലം ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഒരു മരുന്നു തരാം. ഭാര്യയുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നതിന് ഒരു മണിക്കൂർ മുമ്പു കഴിക്കണം. ഒരാഴ്ച കഴിച്ചു നോക്കൂ. മദ്യം കഴിക്കരുത്. ഒരു ടാബലറ്റു മാത്രമെ ഒരു ദിവസം കഴിക്കാൻ പാടുള്ളൂ.”

“അല്ലെങ്കിലും ഞാൻ മദ്യം കഴിക്കാറില്ല”.

“നല്ലത്. ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞ് എന്നെ വന്നു കാണണം.”

ജോണും മീരയും പോയി.

ജോണിനു നൽകിയ മരുന്നു കൊണ്ട് അവർക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാവില്ലെന്നറിയാമായിരുന്നിട്ടും എന്തിനാണ് അതു കൊടുത്തതെന്ന് വീണ്ടും വീണ്ടും ആലോചിച്ചു. അവരുടെ മനസ്സിന്റെ തൃപ്തിക്കുവേണ്ടിയാണ് അങ്ങനെ ചെയ്തതെന്നോർത്ത് സമാധാനിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

ഒരാഴ്ചയ്ക്കു ശേഷം ജോണും മീരയും വന്നു. മരുന്നു കഴിച്ചിട്ടും പ്രയോജനമൊന്നും കാണുന്നില്ലെന്നു ജോൺ പറഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്ക് അതിശയമൊന്നും തോന്നിയില്ല. കാരണം ഞാനത് നേരത്തെ തന്നെ പ്രതീക്ഷിച്ചതായിരുന്നല്ലോ.

കിടപ്പറയിൽ വച്ച് സെക്സ് പരമായ പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കുകയും സാധിക്കുമെങ്കിൽ വിഡിയോകൾ കാണുകയും ചെയ്യണമെന്ന് പറഞ്ഞു വിട്ടു.

അവർ എല്ലാ ആഴ്ചയിലും മുടങ്ങാതെ ക്ലിനിക്കിൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

അന്നൊരു വെള്ളിയാഴ്ച. സെക്രട്ടറി അവധിയിലായിരുന്നു.

ഉച്ച കഴിഞ്ഞ സമയം. ഊണു കഴിഞ്ഞ് പതിവുപോലെ ഞാൻ അലസമായി കസേരയിൽ ചാരിക്കിടന്ന് വായിക്കുകയായിരുന്നു. പേഷ്യൻസിന്റെ അപ്പോയന്റ് മെന്റുകൾ ഒന്നും തന്നെയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഫോണിൽ വിളിക്കുക പോലും ചെയ്യാതെ മീര ക്ലിനിക്കിൽ കയറി വന്നു. മീര തനിച്ച് ആദ്യമായിട്ടാണ് വരുന്നത്.

അത് അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നു. അവർ വന്നു പോയിട്ട് രണ്ടു ദിവസമേ ആയിരുന്നുള്ളൂ.

“എന്താ മീരാ... വല്ല അത്യാവശ്യവും...?”

“എനിക്ക് ഡോക്ടറോട് രഹസ്യമായി അൽപ്പം സംസാരിക്കാനുണ്ട്”.

“ശരി. വരു. അകത്തിരുന്ന് സംസാരിക്കാം.”

മീരയേയും കൂട്ടി കൺസൾട്ടിംഗ് മുറിയിലെത്തി.

“ഇരിക്ക്”. മീരയോട് പറഞ്ഞു.

മടിച്ചു മടിച്ചു മീര ഇരുന്നു. മീരയുടെ അഭിമുഖമായി ഒരു കസേരയിൽ ഞാനും ഇരുന്നു.

“മീരയ്ക്ക് എന്തോ പറയാനുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞല്ലോ.”

മീര ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. തലയും കുമ്പിട്ടിരുന്നതേയുള്ളൂ.

ഞങ്ങളുടെ മധ്യേ മരവിച്ച നിമിഷങ്ങൾ. ഞാൻ അവളുടെ കുനിഞ്ഞ മുഖത്ത് ദൃഷ്ടികൾ ഊന്നിയിരുന്നു.

പൊടുന്നനെ മീര പൊട്ടിക്കരയാൻ തുടങ്ങി.

“എന്താണു മീരേ എന്തായിത്? നിങ്ങൾ തമ്മിൽ വല്ല വഴക്കും?”

മറുപടിയായി മീര എങ്ങലടിച്ചതല്ലാതെ ശബ്ദിച്ചില്ല.

“കാര്യമെന്താണെന്നു പറയാതെ ഇങ്ങനെ കരഞ്ഞാലെങ്ങനാ? എനിക്കു സഹായിക്കാൻ കഴിയുന്നതാണെങ്കിൽ തീർച്ചയായും സഹായിക്കാം.” ഞാനെഴുന്നേറ്റ് മീരയുടെ സമീപത്തേക്കു നടന്നു.

പൊടുന്നനെ മീര എഴുന്നേറ്റ് എന്നെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. എന്റെ തോളത്ത് മുഖമമർത്തി കരച്ചിൽ തുടർന്നു.

“മീരേ എന്തായിത് ആരെങ്കിലും വന്നാലെന്തു വിചാരിക്കും?” ഞാനവളെ പിടിച്ചു മാറ്റാനൊരു ശ്രമം നടത്തി.

“ഡോക്ടർ സാർ എന്നെ രക്ഷിക്കണം. എന്റെ ഭർത്താവിൽ നിന്ന് എനിക്ക് കുഞ്ഞുങ്ങളുണ്ടാവില്ലെന്ന് ഡോക്ടർക്ക് നന്നായി അറിയാം. ഈ മരുന്നുകൾകൊണ്ടൊന്നും ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു ഫലവും ഉണ്ടാവില്ലെന്ന് അങ്ങയ്ക്കും അറിയാമല്ലോ. പിന്നെ എന്തിനാണ് അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് അതാവർത്തിക്കുന്നത്? എനിക്കൊരമ്മയാകണം.”

“അതിന് എനിക്കെന്തു ചെയ്യാൻ സാധിക്കും?”

“ലോകത്ത് ഒരു ഭാര്യയും അനുഭവിക്കാത്ത തീവ്രദുഃഖമാണ് ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നത്. വിവാഹം കഴിഞ്ഞിട്ടും കന്യകയായി തുടരേണ്ടി വരുന്ന ഹതഭാഗ്യയാണ് ഞാൻ. എനിക്കൊരമ്മയാകണം സാറിനു മാത്രമേ എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയൂ. എന്നെ നിരാശപ്പെടുത്തരുത് ഞാൻ കാലു പിടിക്കാം.”

“മീര എന്തെല്ലാമാണീ പറയുന്നത്. നിങ്ങളുടെ ബോധം നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എങ്ങനെ നിങ്ങൾക്കിത് പറയുവാൻ കഴിയുന്നു?”

“സാർ.... ഞാൻ ആത്മഹത്യ ചെയ്യും. അതു മാത്രമാണ് എന്റെ മുമ്പിലുള്ള ഏക മാർഗ്ഗം.”

യൗവനത്തിന്റെ ചോരത്തുടിപ്പിൽ എന്റെ വിവേകം നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. ഞാനൊരു ഡോക്ടറും മീര എന്റെ രോഗിയുമാണെന്നു ഞാൻ മറന്നു.

ഒരു നിമിഷത്തെ വിവേകം. അനന്തരഫലങ്ങളെപ്പറ്റിയൊന്നും ചിന്തിക്കാനുള്ള മാനസികാവസ്ഥയിലല്ലായിരുന്നു ഞാൻ.

കിടക്കയിൽ തളർന്നു കിടന്ന മീരയ്ക്ക് യാതൊരു പശ്ചാത്താപവും ഇല്ലായിരുന്നു. അവളുടെ മുഖത്ത് നിറഞ്ഞു കണ്ട സംതൃപ്തി. അവൾ പിന്നീട് ക്ലിനിക്കിൽ വന്നിട്ടില്ല. എന്റെ ദൈനംദിന തെരക്കിൽ ഞാനും അലിഞ്ഞു ചേർന്നു.

രണ്ടു മൂന്നു മാസങ്ങൾക്കുശേഷം ഒരിക്കൽ ജോൺ ക്ലിനിക്കിൽ വന്നു. കൂടെ മീരയുണ്ടാവുമെന്നു കരുതി പക്ഷേ, എനിക്ക് നിരാശപ്പെടേണ്ടി വന്നു.

“ഞാൻ യാത്ര ചോദിക്കാൻ വന്നതാണ് ഞങ്ങൾ ഫ്ലോറിഡയിലേക്ക് താമസം മാറ്റുന്നു.”

മീരയുടെ കാര്യം ചോദിക്കണമെന്ന് മനസ്സു വെമ്പി. എന്തു കൊണ്ടോ ചോദിക്കാനായില്ല.

പോകാൻ നേരത്ത് ജോൺ മറ്റൊന്നുകൂടി പറഞ്ഞു.

“ഓ... പിന്നെ ഒരു സന്തോഷ വാർത്തകൂടി പറയാനുണ്ട്. ഞങ്ങൾക്കൊരു കുഞ്ഞുണ്ടാകാൻ പോകുന്നു. മീര ഗർഭിണിയാണ്. സാർ ചെയ്ത ഈ ഉപകാരം ഞങ്ങളൊരിക്കലും മറക്കില്ല.”

“എന്തുപകാരം?” എന്നു ചോദിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ നാവു ചലിച്ചില്ല.

എനിക്ക് മീരയെ കാണാൻ അതിയായ അഗ്രഹമുണ്ടായി. ആ കുഞ്ഞ് എന്റേതു തന്നെയല്ലേ? അതല്ലാതെയാകാൻ വഴിയില്ല. ജോണിന് ഈ ജന്മത്തിൽ കുട്ടികളുണ്ടാവാൻ കഴിയില്ല.

മനസ്സ് മരം ചാടുന്ന കുരങ്ങിനെപ്പോലെ ലക്ഷ്യമില്ലാതെ ചാടി. ഇരുന്നിട്ട് ഇരിപ്പുറയ്ക്കുന്നില്ല. അവസാനം രണ്ടും കൽപ്പിച്ച് മീരയ്ക്ക് ഫോൺ ചെയ്തു.

ഫോണെടുത്തത് മീര തന്നെയായിരുന്നു. എന്റെ ശബ്ദം കേട്ടതും അവൾ ഫോൺ ഡിസ്കണക്ട് ചെയ്തു. വീണ്ടും വീണ്ടും വിളിച്ചു. അപ്പോഴെല്ലാം അതു തന്നെയുണ്ടായി.

പിന്നീട് അവരെപ്പറ്റി യാതൊരു അറിവുമുണ്ടായില്ല.

ഫ്ളോറിഡയിലാണ് പോയതെന്നു മാത്രമറിയാം. മിയാമിയിലോ, താമ്പയിലോ, ജാക്സൺ വില്ലയിലോ അല്ലെങ്കിൽ ഒർലാന്റോയിലോ, എവിടെയാണ്?....

ഫ്ളോറിഡ പോലെയുള്ള വലിയൊരു സ്റ്റേറ്റിൽ എവിടെ ചെന്ന നേഷിക്കും. അല്ലെങ്കിലും എന്തു പറഞ്ഞു ചെല്ലും. മീരയുടെ വയറ്റിൽ വളരുന്നത എന്റെ കുഞ്ഞാണെന്നു പറയാനോ? തന്റെ സ്വന്തം കുഞ്ഞാണെന്നു കരുതി കഴിയുന്ന ജോണിന്റെ സമാധാനം കെടുത്തുന്നത് ഉചിതമാണോ.

വല്ലാത്ത മാനസികാവസ്ഥ. അവസാനം അവരെ അന്വേഷിച്ചു പോകുന്നതു വേണ്ടെന്നുവെച്ചു.

വിവാഹത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുമ്പോഴൊക്കെ എന്നെ രക്ഷിക്കു എന്ന് യാചിക്കുന്ന മീരയുടെ മുഖം മനസ്സിൽ തെളിയും. ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത എന്റെ കുഞ്ഞിന്റെ രൂപം മനസ്സിൽ ഓടിയെത്തും. നിർവചിക്കാനാവാത്ത ആ ഓർമ്മകൾ നീരാളിപോലെ എന്നെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു.

ഇല്ല. എനിക്കീ ഉമിത്തീയിൽ നിന്ന് ഒരിക്കലും രക്ഷനേടാനാവില്ല.

ഞാൻ വിവാഹം വേണ്ടെന്നു തീരുമാനിച്ചു.

വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം..... തന്റെ മകൾ... തന്റെ മാത്രം മകൾ കൺമുന്നിൽ നിന്നപ്പോൾ ഇത്രയും കാലം കാത്തിരുന്നതിനു പ്രതിഫലം കിട്ടിയ അനുഭൂതിയായിരുന്നു.

ഡോക്ടർ കാമിനി മമ്മിയേയും കുട്ടി വരും.....

മീര വരുമോ?

എന്റെ മീര.

“മോളേ ഇതാണ് നിൻ്റച്ഛൻ. ഇത്രയും നാൾ ഞാൻ നിങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒളിച്ചുവെച്ചിരുന്ന രഹസ്യമായിരുന്നു ഇത്”. എന്ന് മീര പറയുമോ.

ഒരിക്കലൈങ്കിലും എന്റെ മകൾ എന്നെ “അച്ഛാ” എന്നു വിളിക്കുമോ?

ഞാൻ അവളുടെ പേഷ്യന്റ്.....

കണ്ണടച്ച്, കാതോർത്തു, ഞാൻ കിടന്നു.

ആഗോളവത്കരണവും സംസ്കാരവും

(2001ലെ എൻ.വി. അനുസ്മരണ പ്രഭാഷണം)

ഡോ. സതീശ്ചന്ദ്രൻ

“ഒരു വശത്ത് സംസ്കൃതം, മറുവശത്ത് പാശ്ചാത്യശാസ്ത്രജ്ഞാനം, യുക്തി വിചാരം എന്നിവ രണ്ടും ചേർന്നത്. ഇവതമ്മിലുള്ള ഒരു അമ്മായിപ്പോർ, കൃഷ്ണവാരിയരിൽ എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് ശ്രീ എം.പി. ശങ്കുണ്ണിനായർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഈ അമ്മായിപ്പോരിലൂടെയാണ് അദ്ദേഹം കരുത്തുനേടിയത്, പുതിയ പുതിയ ആശയചക്രവാളങ്ങൾ നമുക്കു തുറന്നുതന്നത്. അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ച മണ്ഡലങ്ങളുടെ വൈവിധ്യം, നേടിയനേട്ടങ്ങളുടെ ഗുരുത്വം തുടങ്ങിയവ കണക്കിലെടുത്താൽ, ഇക്കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിൽ കേരളക്കരയിൽ ജീവിച്ച മഹാപ്രതിഭകളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിട്ടുള്ള വ്യക്തി, എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയർ ആയിരുന്നു എന്ന സംശയലേശം ഇല്ലാതെ പറയാം. ബുദ്ധി, അറിവ്, പാണ്ഡിത്യം, സർഗപ്രതിഭ, സേവനസന്നദ്ധത തുടങ്ങി എല്ലാം ഒത്തിണങ്ങിയ ഒരു വല്ലാത്ത പുരുഷജന്മമായിരുന്നു കൃഷ്ണവാരിയരുടേത്. ഇത്തരം അനുസ്മരണങ്ങളും പ്രഭാഷണങ്ങളും നമുക്ക് ഒരു തരത്തിൽ ആത്മശുദ്ധീകരണവും ശക്തിയും പകരും” എന്ന്, തികച്ചും കാര്യമാത്ര പ്രസക്തമായ തന്റെ അധ്യക്ഷഭാഷണത്തിൽ, ശ്രീ.എം. അച്യുതൻ സൂചിപ്പിച്ചു.

ഇത്തരമൊരു അനുസ്മരണ പ്രഭാഷണം തനിക്കാവില്ലാത്ത പണിയാണെന്ന് എടുത്തു പറഞ്ഞും, “ആവില്ലാത്ത പണിചെയ്യുന്നതിലുള്ള, ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നതിലുള്ള ആവലാതി” യോടുകൂടിയുമാണ് ഡോ. സതീശ്ചന്ദ്രൻ തന്റെ പ്രഭാഷണമാരംഭിച്ചത്.

- പത്രാധിപർ

ഇത് എനിക്ക് ആവാത്ത പണിയാണ്. ഞാൻ ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്. എനിക്ക് വളരെ കുറച്ച് കാര്യങ്ങളേ അറിവുള്ളൂ. ആ കാര്യങ്ങൾ വേറൊരു തരത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുകയാണ് എന്റെ സ്വഭാവം. ആവില്ലാ എന്നെനിക്കറിയാം. ആവില്ലാത്തത് ചെയ്യുകയാണല്ലോ ഇന്നത്തെ ഏറ്റവും വലിയ വിപ്ലവം. ആവാത്തതും പാടില്ലാത്തതും.

ഇവിടെ അനുസ്മരണത്തിൽ ഒരു വലിയ വിഷയമുണ്ട്. "ആഗോളവത്കരണവും സംസ്കാരവും". നാട്ടിൽ ഇന്ന് എല്ലാടത്തും കേൾക്കുന്ന ആഗോളവൽക്കരണചർച്ചകൾ- അത് എന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ അങ്ങനെയൊന്നും അല്ല. എന്റെത് ചില ഭ്രാന്തൻ കാഴ്ചപ്പാടുകളാണ്. സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് എന്റേതായ ചില നിർവചനങ്ങളുണ്ട്. അതും ഈ വേദിയിൽ ശരിയാണെന്ന് എനിക്ക് തോന്നുന്നില്ല. എന്തായിരുന്നാലും സാറ് അരുതെന്ന് പറഞ്ഞേടത്തു നിന്ന് തന്നെ ഞാൻ തുടങ്ങിക്കോട്ടെ, ഗുരുനിന്ദയല്ല. ഞാനും എൻ്റെ വിയും. ഞാൻ ഒരു കൊച്ചുകുട്ടിയായിരുന്നകാലത്ത്, പണ്ട്..... ഇവിടെ ആലുവായിൽ ചുർണിക്കര പഞ്ചായത്തില്, പെരിയാറിന്റെ തീരത്ത് ഒരു കൊച്ചുസ്കൂളിൽ പഠിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് അൻപതുകളുടെ അവസാനത്തിൽ, അറുപതുകളുടെ ആരംഭത്തിൽ വ്യാഴാഴ്ചയോ വെള്ളിയാഴ്ചയോ കാലത്ത് ഞാനും എന്റെ അനിയത്തിയും കൂടി ഒരു ഓട്ട മത്സരമുണ്ട്. അന്ന് കാലത്തെ പത്രത്തോടൊപ്പം മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പുണ്ടാകും. അതാണ് ആദ്യം എടുക്കുക എന്നുള്ളതാണ് മത്സരം. അത് മറച്ചുനോക്കാതെ സ്കൂളിൽ പോയാൽ തൃപ്തിയാവില്ല. പിന്നെ മത്സരം മനുഷ്യന്റെ സ്വഭാവമാണല്ലോ. ആദ്യം അനിയത്തിക്ക് കിട്ടിയാൽ അനിയത്തി ബാലപതി നോക്കിട്ടേ എനിക്ക് കിട്ടൂ. എനിക്ക് കിട്ടിയാൽ ഞാൻ എനിക്ക് വേണ്ടതൊക്കെ നോക്കിയിട്ടേ അനിയത്തിക്ക് കൊടുക്കൂ. അപ്പോൾ ഒരു ചെറിയ ആഭ്യന്തര കലഹം എന്റെ വീട്ടിൽ ഉണ്ടാവാറുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെ, മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിലൂടെയാണ്, കൃഷ്ണവാരിയരുടെ, നയാഗ്രകണ്ട വിവരണത്തിലൂടെയാണ് ഞാൻ ആദ്യമായി ലോകം കാണാൻ തുടങ്ങിയത്. അറുപതുകളുടെ തുടക്കത്തിൽ എനിക്ക്, കൃഷ്ണവാരിയർ സാറിന്റെ വ്യക്തിത്വത്തെ അറിയില്ലാ... വ്യക്തിയേയും അറിയില്ല. നീണ്ടവർഷങ്ങളിലെ ആരോ തീരുമാനിച്ച വഴികളിലൂടെ അറിയാത്ത ലക്ഷ്യത്തിലൂടെ സ്വയം കണ്ടെത്താനുള്ള യാത്രകളിലൂടെ എഴുപതുകളുടെ തുടക്കത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്ത് ഗവേഷണ വിദ്യാർത്ഥിയായിരിക്കുന്ന കാലം. കാര്യവട്ടം, കുട്ടികൾക്ക് പ്രകൃതി പരിചയപ്പെടുത്തൽ- എന്റെ ലക്ഷ്യം അതായിരുന്നു. കുട്ടികൾക്ക് പ്രകൃതി പരിചയപ്പെടുത്തുക- കുട്ടികളെ കാട് കയറ്റുക- ഞാൻ കുട്ടിക്കാലത്ത് കാടു കയറി നടന്ന ആളാണ്. ഒറ്റയ്ക്ക്. ഒറ്റയ്ക്കെന്നു

ഇളത് ധിക്കാരത്തിൽ പറഞ്ഞതല്ല. ഒറ്റയ്ക്ക് കാടുകയറിയ ഞാൻ മനുഷ്യരെ കാടുകയറ്റണമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. കുട്ടികളെ കാടുകയറ്റാൻ നടക്കുന്ന കാലത്താണ്, എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയർ സാർ, പക്ഷികളെ പറ്റി എന്നെയും ലോകത്തുള്ള എല്ലാവരെയും അറിയിച്ച നീലകണ്ഠൻ സാറിനെ എനിക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തുന്നത്. ഇന്ദുചൂഡൻ എന്ന പേരിൽ കെ.കെ. നീലകണ്ഠൻ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജിൽ അന്നത്തെ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രൊഫസറായിരുന്നു. പക്ഷികളെക്കുറിച്ച് അവഗാഹമായ അറിവുള്ള വ്യക്തി. അതിലുപരി, വല്ലാത്തൊരു മനുഷ്യൻ. ഞാൻ നീലകണ്ഠൻ സാറിനോട് എന്റെ ആഗ്രഹം പറഞ്ഞു. "സാർ, എനിക്ക് പക്ഷികളെക്കുറിച്ച് കുറച്ചൊക്കെ അറിയാം. പക്ഷേ, നമുക്ക് കുട്ടികളെ ഒന്ന് കാട്ടിൽ കയറ്റണം".

അതിനുവേണ്ടി ഒരു നിർദ്ദേശം വെച്ചു. അങ്ങനെയാണ് എഴുപതുകളുടെ തുടക്കത്തിൽ കേരള നാച്ചുറൽ ഹിസ്റ്ററി സൊസൈറ്റി എന്ന പേരിൽ തിരുവനന്തപുരത്ത് മ്യൂസിയം ഓഡിറ്റോറിയത്തിൽ ഒരു ചെറിയ കുടിച്ചേരൽ. അതിൽ ആരുവേണം എന്ന കാര്യത്തെക്കുറിച്ചൊക്കെ സംസാരിച്ചപ്പോൾ... നീലകണ്ഠൻ സാർ പറഞ്ഞു നമുക്ക് എൻ.വി. സാറിനെപ്പോയി കാണാം എന്ന്. ഞാനും കെ.കെ.നീലകണ്ഠൻ സാറും കുടി, ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽ ചെന്ന് കൃഷ്ണവാരിയർ സാറിനെ കണ്ടു.

ഞാൻ ആഗോളവൽക്കരണത്തെക്കുറിച്ചൊക്കെ പഠിക്കുന്ന ഒരാളാണ്. അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക, സാമ്പത്തിക, രാഷ്ട്രീയതലങ്ങളെക്കുറിച്ചൊക്കെ മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ആളാണ്. എനിക്ക് ആകെ ഒരു ഉത്തരമേയുള്ളൂ. ആഗോളവൽക്കരണത്തിന്.. അതിന്റെ പേരിൽ നടക്കുന്ന എല്ലാതെറ്റുകൾക്കും ഞാൻ കാണുന്ന ഒരു ഉത്തരമേയുള്ളൂ. അത്, ഒരുതരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ എന്റെ മനസ്സിലുള്ള എൻ.വിയുടെ വ്യക്തിത്വമാണ്.

ആഗോളവൽക്കരണത്തിന് ഉത്തരം - സംസ്കാരമെന്നാലെന്ന് പ്രവർത്തന ശൈലിയെന്നാലെന്ന്? ലോകത്തെന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് വളരെ അവിഷ്കതമായ രീതിയിൽ ഞാൻ കാണുന്ന ഉത്തരം - എൻ.വി.കൃഷ്ണവാരിയർ സാറിന്റേതാണ്.

ആഗോളവൽക്കരണത്തേയും പരിസ്ഥിതിയേയും കുറിച്ച് സംസാരിക്കാതിരിക്കാൻ പറ്റില്ലല്ലോ ഈ വേദിയിൽ. എന്തൊക്കെ തെറ്റുനടക്കുന്നെന്നറിഞ്ഞിട്ട് തിരുത്താൻ തെറ്റിന്റെ വഴിതന്നെ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ - അതുശരിയാവില്ല. ഇതല്ലവഴിയെന്ന് എനിക്കു പണ്ടേതോന്നിയിരുന്നു. ജന്തുശാസ്ത്ര ഗവേഷണമൊക്കെ കഴിഞ്ഞിട്ട് 1976-77ൽ

Post doctoral ഗവേഷണം ഉപേക്ഷിച്ചിട്ട് 175 രൂപ യൂനിവേർസിറ്റി ഫെലോഷിപ്പിന്റെ വരുമാനവും എന്റെ ഭാര്യയുടെ അമ്മയിൽ നിന്നു കടംവാങ്ങിയ 500 രൂപകൊണ്ടു വാങ്ങിയ Transperancy ഫിലിമുകളു മായിട്ട് സൈലന്റ് വാലിയുടെ പടങ്ങളെടുത്ത് പ്രസംഗിക്കാൻ തുടങ്ങിയ കാലത്ത് ഞാനാവഴി ഉപേക്ഷിച്ചു. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ, ഗവേഷണത്തിന്റെ ആ രീതിയിലുള്ള എന്റെ രഥയാത്ര ഞാനുപേക്ഷിച്ചു. രസമാണ്, തിരിഞ്ഞു നോക്കുമ്പോൾ രസമാണ്. ആകെ 50 രൂപ കൈമുതലുള്ളപ്പോൾ ഒരു ലക്ഷം രൂപയുടെ പര്യാവരൺ അവാർഡ് നിരസിക്കാൻ ഒരു സുഖമുണ്ട്. ആ 50 രൂപ നീക്കിയിരിപ്പുള്ളതിൽ 49 രൂപ എനിക്കുവേണ്ട എന്ന് ടെലഗ്രാം അടിച്ചിട്ട് ബാക്കി ഒരു രൂപ പോക്കറ്റിലിടുമ്പോൾ സ്വാതന്ത്ര്യം എന്തെന്നറിയാൻ കഴിയും. പരിസ്ഥിതിവകുപ്പിന്റെ (1980 കളിലോ 81ലോ) ഒരു ഡയറക്ടർഷിപ്പ് എന്നാൽ ഇപ്പോൾ അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ പരിസ്ഥിതിവകുപ്പോ, സെക്രട്ടറി പരിസ്ഥിതിവകുപ്പോ ഒക്കെ ആകുമായിരുന്നു. അതുപേക്ഷിച്ചിട്ട് തൊഴിലില്ലാതെ തിരുവനന്തപുരത്തു ജീവിക്കുമ്പോൾ ഒരു പ്രത്യേകസുഖമുണ്ട്. ഒരു പക്ഷേ ലോകത്തിൽ ഏറ്റവും ശക്തമായിട്ടുള്ള വനസംരക്ഷണനിയമം 1980ൽ ഉണ്ടാക്കിയ Forest conservation Act of India എന്ന നിയമമാണ്. അത് ട്രാക്കോണിയൻ നിയമമാണ്. അതിശക്തമായ നിയമം. നിയമമുണ്ടാക്കിയത് കേരളത്തിൽ ഒരു കാറിലിരുന്നിട്ടാണ്. രണ്ടാൾക്കാർ. ഒരു ഡ്രൈവർ. പറമ്പിക്കുള്ളത്തേക്ക് പീച്ചി മുതൽ കാറിലിരുന്നിട്ടാണ് നിയമം ആദ്യം ഡ്രാഫ്റ്റ് ചെയ്തത്. അത് നിയമമായി. 17 സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ മുഖ്യമന്ത്രിമാരുടെ എതിർപ്പിനെ ശക്തമായി അടിച്ചമർത്തിക്കൊണ്ട് ശ്രീമതി ഇന്ദിരാഗാന്ധി, അന്നത്തെ പ്രധാനമന്ത്രി ഉണ്ടാക്കിയ നിയമമാണ്. ആ നിയമം കൊണ്ട് എത്ര ആയിരം, എത്രകോടി ഹെക്ടർ വനം ഇന്ത്യയിൽ രക്ഷപ്പെട്ടു എന്ന് എനിക്കറിയില്ല. പക്ഷേ അതിന് ഒരു മറുപുറമുണ്ട്. അത് ജനത്തിന്റെ മനസ്സിൽ നിന്നുള്ള ആഗ്രഹമായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് നാശം തുടരുന്നു. 1984ലെ ഭോപ്പാൽ ദുരന്തത്തിന്റെ തൊട്ടുപിന്നാലെ സമഗ്രമായ ഒരു പരിസ്ഥിതിസംരക്ഷണനിയമം വേണമെന്ന് ഇന്ത്യയിലെ വലിയ നിയമപണ്ഡിതന്മാർക്കും, രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൾക്കും, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും മൊക്കെ തോന്നലുണ്ടായി. തുടർന്ന്, ഒരു ടിങ്ങ്ടാങ്ങ് ഇന്ത്യാ ഇൻടർനേഷണൽ കൂടിച്ചേരൽ. ഇതിനേക്കാളൊക്കെ മലിനവിഭവങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചു. E.P.A.R ശക്തമായ നിയമമാണ്. എനിക്കറിയാം. പക്ഷേ, ആ നിയമംകൊണ്ട് വാഴക്കാട് പഞ്ചായത്തിലുള്ളവർ രക്ഷപ്പെട്ടില്ല. ആ നിയമംകൊണ്ട് ട്രാൻസെയിൽനിന്ന് ബോബെയിലെ വിടേയോ കടലിലേക്കൊഴുക്കി വിടുന്ന ആണവമാലിന്യം ഒഴുക്കിവി

ടാതിരുന്നിട്ടില്ല. ആ നിയമംകൊണ്ട് ഒരു സുപ്രീംകോടതിയിലും, നർമ്മദാ താഴ്വാരത്തിൽ നിന്ന് അടിച്ചു ഓടിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന രണ്ട്- രണ്ട രലക്ഷം ആൾക്കാർക്ക് രക്ഷകിട്ടിയിട്ടില്ല. അപ്പോൾ ആ വഴി എന്റെ വഴിയല്ല. അതിലർത്ഥമില്ല.

പക്ഷേ, അർത്ഥമില്ലെന്നു ഞാൻ പറയില്ല, അത് താല്കാലികമായ ഒരു ചെറിയ ഏർപ്പാടുമാത്രമാണ്. മരിച്ചുപോകുന്ന നീളാനദിക്കു കുറുകെ, ഉയർത്തുന്ന ഒരു ചെക്ക്ഡാം മാത്രമാണ്. അതുകൊണ്ട് പുഴ പുനർജനിക്കില്ല. പുഴ സംസ്കാരത്തിന്റെ നേർവഴിയായി കാണിച്ചുതരാനുണ്ടാവില്ല. ഇതൊക്കെ ചെക്ക്ഡാമുകൾ മാത്രമാണ്. നിയമം, ശാസ്ത്രക്കണ്ടെത്തലുകൾ ഒക്കെ ചെക്ക്ഡാമുകൾ മാത്രമാണ്. പലപ്പോഴും അപകടം പിടിച്ച ചെക്ക്ഡാമുകൾ. കാരണം ആ തടയണകൾക്കുപിന്നിൽ ഒഴുകിവരുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ കെട്ടിക്കിടന്നിട്ട് അറിവിന്റെ ഉറവിടങ്ങളെപ്പോലും നശിപ്പിച്ചുകളയുന്നു. എതോ ആരോഗ്യപ്പച്ചയുടെ അത്ഭുതം ശുദ്ധദോഷമാണ്. ഇപ്പോഴും എതോ മുതസഞ്ജീവനിയും അഫ്രോഡീസിയും തേടിപ്പോവുന്ന ശാസ്ത്രം. അത് തെറ്റാണ്. അത് വഴിതെറ്റിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല യഥാർത്ഥത്തിൽ കണ്ടെത്തേണ്ടുന്ന, കണ്ടെത്തേണ്ട ആവശ്യമില്ല ഇവിടെത്തന്നെയുണ്ട്, അറിയുന്ന, അറിഞ്ഞു എന്നു മറന്ന പോയ, ചെയ്യേണ്ടുന്ന ചെയ്യാൻ വിസമ്മതിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽനിന്ന് നമ്മെ വഴി തെറ്റിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ഞാനിത് പണ്ടെ ഉപേക്ഷിച്ചു. ഞാൻ കുറച്ചുകാലം മലപ്രദേശങ്ങളിൽ നിലനില്പിനുവേണ്ടി, കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ ഒരു വലിയ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായിട്ട് കുറച്ചുകാലം ചിലതൊക്കെ ചെയ്തുനോക്കി. നമുക്കറിയാമല്ലോ മലകളുടെ നാശം ഇന്നലെ ഞങ്ങൾ, ഇന്നലെ പകൽ മുഴുവൻ, എവിടേയോ മലകളിൽ പെയ്ത നാലുദിവസത്തെ പെയ്ത്തിന്റെ വെള്ളം കലങ്ങിയൊഴുകിയ നീളാനദിയിലെ നടുവിൽ ഒരു തുരുത്തിൽ കുറേ അക്കേഷ്യക്കും പുറത്തുനിന്നെവിടെനിന്നോവന്ന തൊട്ടാവാടികൾക്കും നടുവിൽ എന്തോ സംസാരിച്ചിരുന്നു. മലയിടിയുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഗവേഷണത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ല. നീളാനദിയുടെ മാറിൽ നോക്കിയാൽ മതി. നാടെങ്ങോട്ടു പോകുന്നു, മനുഷ്യൻ എങ്ങോട്ടു പോകുന്നു ജീവനങ്ങോട്ടു പോകുന്നു എന്നറിയാൻ മറ്റെങ്ങും നോക്കേണ്ട, മറ്റൊരു കവിടിയും, നിരത്തേണ്ട, ഒരു കമ്പ്യൂട്ടർ സിമിലേഷന്റെ ആവശ്യവുമില്ല. ഈ നാടിന്റെ ചുറ്റുപാടുകളിലെവിടെ നോക്കിയാലും മതി, കാണുന്നതൊക്കെയും ഒന്നുതന്നെയാണ്. അവിടെ വേറെ വൈരുദ്ധ്യാത്മികതയൊന്നുമില്ല. അവിടെ തലനാരിഴകീറേണ്ട ആവശ്യമൊന്നുമില്ല. സർവ്വനാശത്തിലേക്കുള്ള പോക്ക് തന്നെ. അത് എങ്ങനെ നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാവുമെന്നറിയില്ല.

നിങ്ങളൊക്കെ ജീവിക്കുന്ന പുരാണഭ്രമണപഥങ്ങളുണ്ട്. അതിലല്ല ഞാൻ ജീവിക്കുന്നത്. സ്വന്തം ഭൂമിയില്ലാതെ, റേഷൻ കാർഡില്ലാതെ, വോട്ടർ ലിസ്റ്റിലില്ലാതെ, വരുമാനമില്ലാതെ ജീവിക്കാൻ ആകുമോ എന്നുള്ള പരീക്ഷണത്തിൽ, കണ്ടെത്തുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ പലതിന്റേയും കാര്യം എനിക്ക് നിങ്ങളെമനസ്സിലാക്കിക്കാനാവുമോ എന്നറിയില്ല; എനിക്കതിനുള്ള ശക്തിയില്ല. ഉദാഹരണം- ഞാൻ കയറുന്ന ഒരു മല- കുറേ കുട്ടികൾക്കൊപ്പം. കുട്ടികൾക്കൊപ്പം എന്ന് വീണ്ടും വീണ്ടും പറയുന്നതെന്താണെന്നോ? കാലത്തിന്റെ നിയോഗമറിയാൻ ആകാശഗംഗയിൽ നോക്കി കണക്കുകൂട്ടാൻ എനിക്കറിയില്ല. അത്രയ്ക്ക് മാത്തമാറ്റിക്കൽ എംപിരിക്കൽ കഴിവില്ല എനിക്ക്. ആകാശഗംഗയിൽ നോക്കിയിട്ട്, നക്ഷത്രങ്ങളുടെ ദിശമാറ്റത്തിൽനിന്ന് കാലത്തെ പ്രവചിക്കാൻ എനിക്കറിയില്ല. മനുഷ്യന്റെ ലോകത്തിലെ വരുംവരായ്കളെ കുറിച്ച് കണ്ടെത്താനും എനിക്ക് സംസ്കൃതം പഠിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സംസ്കൃതിയുടെ ആഴങ്ങളിലേയ്ക്കെത്താൻ സമയം കിട്ടിയില്ല. ഭ്രാന്തുപിടിച്ചുട്ടുള്ള മറ്റേതോ യുഗപ്രസാദചിന്തകളിൽ വഴിതെറ്റിപ്പോയി. അപ്പോൾ ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നത് നാളെ മനുഷ്യനെന്തായിരിക്കും, മനുഷ്യനെന്താവണം, എന്താവരുത് എന്നുള്ളതിനുത്തരങ്ങൾ കിട്ടുക, യുവത്വത്തിന്റെ തന്നെ മനസ്സിലായിരിക്കും. പുതുതായി കണ്ടെത്താനുള്ള അറിവ് ലോകത്തില്ല. ഉള്ള അറിവൊക്കെയും ജീവനിലൂടെയിങ്ങനെ പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. അതുമാറിത്തീർത്തുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. ആ പകിടകളികൾകിടക്ക് യുവത്വത്തിന്റെ മനസ്സിൽ ചാരത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ, വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ചാരം, സംസ്കാരത്തിന്റെ ചാരം, കുടുംബബന്ധങ്ങളുടെ ചാരം, സ്നേഹബന്ധങ്ങളുടെ, നാട്ടറിവിന്റെ ചാരം ഇതിന്റെയൊക്കെ ഉള്ളിന്റെയുള്ളിലെ ഏറ്റവും കനച്ചകനലുകളായി ചെറിയ തീനാനുകൂളായി, സർഗ്ഗബോധമായി, എത്രോ ഗ്രോത്രസ്മൃതിപോലെ, എന്തൊക്കെയോ കിടക്കുന്നുണ്ട്. അതൊന്ന് ശക്തമായതി, ആ മനസ്സിന്റെ മുകളിലെ ചാരമൊന്നുറഞ്ഞുറഞ്ഞ് അഗ്നിസ്ഫുലിംഗങ്ങൾ പുറത്തുകാണാനാവതെ ആ ഉറഞ്ഞ മനസ്സുകളുടെ പുറമെ കാണുന്ന നിർവ്വീര്യമാക്കപ്പെട്ട അല്ലെങ്കിൽ ക്രൂദ്ധരായ, ക്രൂദ്ധരായി തോന്നിക്കുന്ന കണ്ണുകളുടെ മനസ്സുകളുടെ ഉള്ളിൽ ചെന്നാൽ അവരുടെ ഉള്ളിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരുന്നത് എന്താണെങ്കിലും അതാണ് ഞാനന്വേഷിക്കുന്ന, പിന്തുടരാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. നാളേയ്ക്കുള്ള വഴി, കുട്ടികളുടെ മനസ്സുകളാണ്.

ഞാൻ പറഞ്ഞു വന്നത്, കുറേ കുട്ടികൾക്കൊപ്പം ഒരു നാലു വർഷം മുൻ ഞാനൊരു മലകയറി. ഞാൻ ഇപ്പോഴും ചെയ്യാറുണ്ട്. ആ മലത്തലപ്പിലിരുന്ന് തീർത്ഥാടനത്തിന്റെ പുതിയവിവക്ഷ തിരിച്ച

റിയാൻ. മലയാറ്റൂരിലേക്കല്ല, ശബരിമലയിലേക്കല്ല, സെന്റ് പീറ്റേഴ്സ് ബതലിലേക്കല്ല ബത്ലഹേമിലേക്കല്ല. ജൈത്രയാത്രയല്ല, തീർത്ഥാടനം. ശാന്തമായി അവനവനെ കണ്ടെത്താൻ, അവനവനും, അവനവൻ ഭാഗമായിരിക്കുന്ന ഭൂമിയും കണ്ടെത്താൻ. മലകേറുമ്പോൾ, നാലുവർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ്, ഞങ്ങൾ വെള്ളം കുടിച്ചിരുന്ന ഒരു കാട്ടുചോല; മലത്തലപ്പിൽ നിന്നുള്ള ഒരു കൊച്ചു കാട്ടുചോല. ഫെബ്രുവരി മാസത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ വെള്ളം കുടിച്ച ഒരു കാട്ടുചോല. തണുപ്പുമാറി ചുട്ടുപഴുത്ത പാറയുടെ ചുട്ട് വെള്ളത്തിലും വന്നു തുടങ്ങുന്ന കാലത്ത് സമയം തെറ്റി പൂത്ത കാട്ടുഞാവലിന്റെ പൂക്കളൊഴുകുന്ന കാട്ടുചാലിന്റെ തീരത്തിരുന്ന് വെള്ളംകുടിച്ചാൽ. അടുത്തവർഷം കേറുമ്പോൾ, ഫെബ്രുവരിമാസത്തിന്റെ അവസാനംവരെ വെള്ളം ഉണ്ടായിരുന്നല്ലോ എന്ന മോഹത്തിൽ മലകേറുമ്പോൾ, ജനുവരി ആദ്യത്തിൽ, അതിൽ വെള്ളമില്ലാ. അപ്പോൾ കണ്ടെത്തുന്ന വല്ലാത്തൊരു യാഥാർത്ഥ്യം, അതിലെ ശാസ്ത്രം, അതുതരുന്ന ഞെട്ടൽ അതിനെ തിരുത്താൻ മനുഷ്യനാവില്ല. ഒരു പക്ഷേ, കാലത്തിനുമാത്രമേ ആവൂ. പ്രപഞ്ചശക്തികൾക്കുമൊപ്പം എന്നുള്ളൊരു എളിമയല്ലിത്, വല്ലാത്തൊരു ഭയം. മൃത്യു ഭയം. അതേ കൊച്ചുകാട്ടുചോലയുടെ തീരത്ത് വീണ്ടും, ആരോടും വെല്ലുവിളിയായല്ല, സത്യം അതുതന്നെയോണോ എന്നറിയാൻ, വീണ്ടുമൊരു കയറ്റത്തിൽ ഡിസംബർ മാസത്തിൽ ആ വെള്ളമില്ല എന്നുള്ള കണ്ടെത്തൽ തരുന്ന കടുത്തൊരു നിരാശ, ജീവിതത്തിനേ അർത്ഥമില്ലെന്നുള്ളൊരു തോന്നൽ, ഒന്നും മുമ്പോട്ടുനോക്കാനില്ലെന്നൊരു തോന്നൽ. എന്നിട്ടും, ഉണങ്ങുന്ന പാറച്ചെരുവിലെ ഏതോ പുത്തുനിലക്കുന്ന ചെറിയ കാട്ടുപുകാണുമ്പോൾ, ഞാനാരേ തീരുമാനിക്കാൻ എന്നുള്ള എളിമ, സന്തോഷം, സൗന്ദര്യനിർവൃതി, ആ വഴി നടക്കുകയാണ് ഞാൻ ചെയ്യാറ്. ആ വഴി ഞാൻ കണ്ടെത്തിയ കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞാൽ നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കില്ല. ഇതിലൊന്നും ഒന്നും ചെയ്യാനാവില്ല. നാൽപ്പത്തിനാല് പൂഴകളൊഴുകുന്ന നാടെന്നൊക്കെ ആളുകൾ കേരളത്തെക്കുറിച്ചു പറയും. നാൽപ്പത്തിനാല് പൂഴ. ഞാനെപ്പോഴും ചിന്തിക്കും. വന്ദേ മാതരം. അത് ക്രൂരതയിലാണോ ദുഃഖത്തിലാണോ എന്നെനിക്കറിയില്ല. വന്ദേ മാതരം. സുജലാം... സുഹലാം... കീടനാശിനിയിൽ മുക്കിയിട്ടുള്ള ആന്ധ്രപ്രദേശിൽ നിന്നു വരുന്ന, മുന്തിരിങ്ങ. കീടനാശിനിയിൽ മുക്കിയെടുത്തിട്ടുള്ള മുന്തിരിങ്ങ. സുഹലാം. സുജലാം. 15 കയ്ക്ക് ഒരു ലിറ്റർ പ്ലാസ്റ്റിക്കിൽ സൈലന്റ് വാലി, ഗംഗാ എന്നൊക്കെ പേരുള്ളത് സുജലാം. മലയജശീതളാം. നിങ്ങൾക്കറിയില്ല. 38800 ലധിതം ചതുരശ്രകിലോമീറ്ററിലേറെ വിസ്തീർണ്ണമുള്ള കേരളത്തിൽ അവർ പറയുന്നു 29% കാടുണ്ടെ

നന്നാക്കെ. അവർ പറയുന്ന പതിനായിരം ചതുരശ്രകിലോമീറ്റർ കാടുണ്ടെന്നാക്കെ. എനിക്കറിയാം, എന്റെ മുപ്പതുവർഷത്തെ അനുഭവത്തിൽ, തിരിച്ചൊരിക്കലും വരാതെ നശിച്ചുപോയിട്ടുള്ള കാടുകളുടെ മാത്രം - കണക്കൊന്നും എടുക്കേണ്ട - ചിത്രങ്ങൾ, മനസ്സിന്റെ ദർപ്പണത്തിലെ മായാദർപ്പണത്തിൽ ചിത്രങ്ങൾ കൂട്ടിവെച്ചാൽ അത് ഭൂമിയെന്നാലഞ്ചു തവണവലയം ചെയ്തുപോകും. ഒന്നും ബാക്കിയില്ല. ഒന്നും കാടൊന്നെന്ന് ഒരു കൂട്ടിക്ക് കേരളത്തിൽ കാട്ടിക്കൊടുക്കണമെങ്കിൽ, അക്കേഷ്യയുടേയും റബ്ബറിന്റേയും യൂക്കാലിപ്റ്റസ്സിന്റേയും തേക്കിന്റേയുമൊന്നും അല്ല. കാട്. ജീവന്റെ ഗർഭഗൃഹമായ കാട്. കാലം ശാന്തമായുറങ്ങുന്ന കാട്, പുഴകളെ ജനിപ്പിക്കുന്ന കാട് ഇന്ന് Biodiversity എന്നൊക്കെയുള്ള അശ്ശീലപദങ്ങൾകൊണ്ട് മാനഭംഗം ചെയ്യപ്പെട്ട ജീവന്റെ പ്രവാഹം. ഇതിന്നൊക്കെ പശ്ചാത്തലം ഒരുക്കിയ, ഊട്ടിപ്പോറ്റി വളർത്തിയ കാട്, ഒരു കൂട്ടിക്ക് കാണിച്ചുകൊടുക്കണമെങ്കിൽ കേരളത്തിൽ ഒരായിരംചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ ബാക്കിയില്ലെന്നെനിക്കറിയാം. ധൈര്യമായിട്ടെനിക്കറിയാം. ഏതുവേദിയിലും ഏത് വനം വകുപ്പിലേയും പരിസ്ഥിതിവകുപ്പിലേയ്ക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ മുമ്പിൽ നിന്നിതുപറഞ്ഞാൽ അവർക്കിതു നിഷേധിക്കാൻ കഴിയില്ല. അതെന്റെ കേമത്തമല്ല. സത്യം അതാണ്. ഇല്ലബാക്കി, ഇല്ലബാക്കി, അപ്പോൾ അതിനൊരു മറുവശം ഉണ്ട്. യഥാർത്ഥത്തിൽ അർത്ഥിക്കുന്ന ഒരുവനമാത്രമേ കിട്ടുള്ളൂ. ഉറവതേടിയുള്ള പോക്കിന് ആ നീണ്ടനടത്തയ്ക്കപ്പുറമേ ഉത്തരമുള്ളൂ എന്നുള്ളത് നല്ലതാണ്. അവിടെ സബ്സിഡിയില്ലാ ഗ്രേസ് മാർക്കില്ല. Free Package Programme ഇല്ല Conducted Tour ഇല്ല. അവയർനസ് ഇല്ല.

എത്രയോ വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ മഞ്ചേരിയിൽ നിന്നു തുടങ്ങിനടന്നു നടന്ന്. രണ്ടു മൂന്നു ദിവസം ഞാൻ പ്രസംഗിച്ചു. ഞാനും എസ്.പ്രഭാകരൻ നായരുമൊക്കെ ചേർന്ന് പ്രസംഗിച്ചു. പണ്ട് ഒരു ജീപ്പ്. അതിൽ കോളാമ്പിയൊക്കെ വെച്ചു കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അതിനുള്ളിൽ ഞങ്ങൾ മൂന്നുനാലു പേർ. കാലത്ത് വെളുപ്പാൻ നേർത്തേ പുറപ്പെടും. ഏതെങ്കിലും ഒരങ്ങാടിയിൽ എത്തുക. സീതിഹാജിയുടെ വീടിനുമുമ്പിലുൾപ്പെടെ. ജീപ്പുനിർത്തുക. ജീപ്പിൽ നിന്നിറങ്ങുക. ഒരാൾ ഒരു പാട്ടു പാടുക. ഈ കുന്തം (മൈക്ക്) കയ്യിലെടുക്കുക. എന്നിട്ട് വനത്തെക്കുറിച്ച് പ്രസംഗിക്കുക. കേരളത്തിലെ കാടിന്റെ നാശത്തെക്കുറിച്ച് നിലമ്പൂർ കോവിലകത്തിന്റെ 1200 ഏക്കർ വനഭൂമി, ചാലിയാർ ചെരുവിലെ അരണപ്പുഴയുടെ ചോട്ടിൽ വെറുതെ മരക്കച്ചവടക്കാർ വെട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതുകൊണ്ട് പുഴ മരിക്കുന്നുവെന്നു പറയുക. ആരും അറിയും, വിശ്വസിക്കും എന്നു വിചാരിച്ചിട്ടല്ല. പറ

യേശു പഠയാതിരിക്കാൻ കഴിയില്ലല്ലോ. അപ്പോൾ പത്തും മുപ്പതും തവണതെരുവിൽ പ്രസംഗിക്കുക(ഞാൻ വളരെ സങ്കോചിയായിട്ടുള്ള മനുഷ്യനാണ്) സങ്കോചം. രാത്രി ജീവിക്കാൻ ജനിച്ചതാണോ എന്നറിയില്ല. രാത്രി വെളിച്ചം വരണമെങ്കിൽ ശരീരത്തിൽ ഫോസ്ഫറസോ മറ്റോ വേണം. അതൊന്നും ഇല്ലെന്നെനിക്കറിയാം. രാത്രിയോ പകലോ എന്നുള്ളതല്ല പ്രശ്നം. ഇന്നത്തെവെളിച്ചമൊക്കെയും കോടംബാക്കത്തെ ആർക് ലൈറ്റുകളായതുകൊണ്ട് എന്റെ കണ്ണിന് പച്ചകണ്ടു ശീലിച്ചതുകൊണ്ട്, മരത്തിന്റെ തണൽകാത്ത് നടക്കുന്നതുകൊണ്ട്, ആ വെളിച്ച മേറ്റുവാങ്ങാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് ഞാൻ കണ്ണുചിമ്മുന്നു. ഞാൻ റെയ്ബാൻ ഗ്ലാസല്ലവെയ്ക്കുക. കണ്ണുചിമ്മും. അപ്പോൾ അങ്ങനത്തെ ആർക് ലൈറ്റ് വരാറില്ല.

നാട്ടിൽ, ഞാനിപ്പറഞ്ഞതിന്റെ പിന്നിൽ ആഗോളവൽക്കരണം വന്നോട്ടേ. ഈ നാട്ടിലെതുചെയ്യണമെന്ന കുശലപരീക്ഷണത്തിലാണ് ഞാൻ. എന്തുചെയ്യണം? ഞാനിഷ്ടപ്പെടുന്ന ഈ നാട്. വാളയാർചുരം കടന്നുപോയാലെന്നിരിക്കിഷ്ടമില്ല. കടന്നുപോകാനെന്നിരിക്കിഷ്ടമില്ല. സങ്കുചിതപ്രാദേശികവാദമല്ല. ക്ഷിണോ ഫോബിയെന്നൊക്കെ ഈ ഗ്ലോബലൈസേഷൻ ഡിക്ഷണറി എഴുതുന്നവർക്ക് പേരു കണ്ടുപിടിക്കാം. ഫോബിയകളാണല്ലോ എല്ലാം. സത്യത്തിന്റെ ഫോബിയക്കെന്തുപരയും എന്നെനിക്കറിയില്ല. അതാണല്ലോ ഇന്നത്തെ അറിവ്. സത്യത്തിന്റെ ഫോബിയ. ഈനാട്ടിലിന്നു വേണ്ടത്, പേരില്ലാത്ത, കോളാമ്പിയില്ലാത്ത, കസേരകളും ലിനോളിയം നിലങ്ങളുമില്ലാത്ത പങ്കുകൾ ചലിക്കാത്ത സത്യത്തിന്റെ ഫോബിയ. ഏതോ മണ്ഡലി പിടിച്ചതെങ്ങിന്റെ തലപ്പിൽ ഉണങ്ങുന്ന ഇലകളുടെ മർമ്മരമുള്ള ഏതോ നാട്ടിൽ, ഇതുപോലെയുള്ള ഏതൊക്കെയോ നാടുകളിൽ...ഞാനീനാട്ടിലൂടെ ഇങ്ങനെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ എവിടെയെങ്കിലുമൊരു ചെറിയ ചാറ്റമഴ പെയ്യുന്നു, ഈ നാടിന്റെ ഏതോ കൈതകുട്ടങ്ങൾക്കിടക്കൊഴുകിയിരുന്ന ഏതോ കൊച്ചു തോടുകളിൽ കലങ്ങിയ വെള്ളം. എനിക്കുവല്ലാത്തദുഃഖം തോന്നുന്നു. തീവ്രമായ ദുഃഖം തോന്നുന്നു. അത് അക്കേഷ്യവെച്ചുണക്കാൻ പറ്റുന്ന മുറിവല്ല. അത് കൽപിറ്റുകൾ കൊണ്ട് തടുക്കാൻ കഴിയുന്ന നശിക്കുന്ന ഒഴുക്കല്ല. മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിലെ ഒഴുക്ക് നിലച്ചതുകൊണ്ട്, തായ്വേരുകളിൽ ആ ആർജവം ആ സ്നേഹത്തിന്റെ വെള്ളം എത്താത്തതുകൊണ്ട് ആ നനവ് കിനിയാത്തതുകൊണ്ട് വറ്റിപ്പോയതലയാണ്. അപ്പോൾ ഈ നാടിനുവേണ്ടത്, സാധാരണത്വം അറിയുന്ന മനുഷ്യൻ സാധാരണത്വത്തിന്റെ അസാധാരണത്വമാണ് ഇന്ന് അന്യം നിൽക്കുന്നത്. അല്ലാതെ ആനയോ കടുവയോ അല്ല എന്നറിയുന്ന ആരൊക്കെയോ ഈ നാടിലിങ്ങനെ നടക്കണമെന്നു ഞാൻ വിചാ

രിക്കുന്നു. അത് ഒരു Barefooted greenmonk എന്നൊന്നും ഞാൻ പറയാറില്ല. ചെരിപ്പില്ലാത്തവർക്ക് അത് PVC ആണെങ്കിൽ PVC എന്താണെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഞാൻ കഴിക്കുന്നതിലും ഞാനായിരുന്നതിലുമുണ്ട്. വിഷം എന്നറിഞ്ഞിട്ട്. ഇനി ഏറ്റു വാങ്ങാൻ ശിവനൊന്നും വരില്ല. അത് കഴിഞ്ഞിട്ട്. ഇല്ല, അത്പറ്റില്ല. വിഷം നമ്മൾ തന്നെ കഴിച്ചുതീർന്നു. വേറെവഴിയില്ല. ആണവമാലിന്യം ലോകത്തു കൂടിയിരിക്കുന്നത് ചന്ദ്രനിലൊഴുകിവിടാം, ശുക്രനിലെത്തിക്കാം, സൂര്യനിലൊഴുകിവിടാം എന്നൊക്കെ പറയുന്നത് തമാശയല്ലേ? ഇല്ല. വേണ്ട ഞാൻ തന്നെ ചെയ്യാം എന്നാലാവുന്നത് ഞാൻ തന്നെയെടുക്കാം. നമ്മളൊരു നൂറുകോടിപേർ ഈ രാജ്യത്തിലുണ്ടെങ്കിൽ നൂറുകോടിയിലൊരംശം വീതം എടുക്കാം. ലോകത്തിൽ അറുനൂറുകോടി മനുഷ്യരുണ്ടെങ്കിൽ ഈ അറുനൂറുകോടി മനുഷ്യരും അറിയാതെസ്വന്തം ഓഹരി എടുക്കുന്നു. അറിയാതെടുക്കുന്നതുകൊണ്ട് അതിനുശക്തിയില്ല. അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഞാനെടുക്കാം. ഇന്നലെ എന്റെ കൂടെ കുറെ കുട്ടികളുണ്ടായിരുന്നു. പത്താംക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിക്ക്, പണ്ടെന്നോ ന്യൂമെക്സിക്കോയിൽ മരുഭൂമിയിൽ നടത്തിയ വിസ്ഫോടന പരീക്ഷണത്തിന്റെ പിന്നെത്തുടരെയുടരെയെ ചെയ്തയിലെ യോക്ലോറിലും ഇന്ത്യയിലെ പൊക്കാനിലും പാക്കിസ്ഥാനിലെ ചാഗിയിലും പെസിഫിക് മഹാസമുദ്രത്തിലും ഒക്കെ പൊട്ടിച്ച ആണവആയുധത്തിന്റെ ചാരത്തിൽ നിന്നു വന്ന ഐസൊട്രിന്റെ ഐസോടോപ്പ് തൊണ്ടയിൽ കൂടുമുണ്ടായിട്ട് തൊണ്ട വീക്കമുണ്ട്. കൃത്യം. ശിവന്റെ തൊണ്ടയിൽ. അതറിയാതെ ഇതറിയാത്തത്. ഏതോ പതിനാലുവയസ്സുകാരി കുട്ടി ഒന്നു മറിയാതെ ആണവസാങ്കേതികതയുടെ അർബുദം തൊണ്ടയിലേറ്റുവാങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഭാഗ്യം അതു സ്തനത്തിലെത്തി മുലപ്പാലിലൂടെ കുഞ്ഞിനെത്താതിരിക്കട്ടെ. ഭാഗ്യം; അത് ഭ്രൂണത്തിലെത്തി ഭൂമിയിലൊരു വിചിത്രജീവി ജനിക്കാതിരിക്കട്ടെ. തൊണ്ട സാരമില്ല. യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. ശാസ്ത്ര സത്യമാണ്. ആ കൊച്ചു പെൺകുട്ടി അറിയാതെ തൊണ്ടയിൽ വീക്കമായി നടക്കുന്നു. ഒരു അലോപ്പതി ഡോക്ടറെ കാണിച്ചാലേന്തായാലും പിറ്റ്യൂട്ടറിപോകും, തൈറോയ്ഡ് പോകും, ജീവിതം മുഴുവൻ ഗുളിക കഴിക്കും, ജീവിതമേ ഗുളികയായി മാറും, അതു സാരമില്ല. പണമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഒരു പക്ഷേ രക്ഷപ്പെട്ടേക്കും ഞാനൊന്നു കൂടി പറഞ്ഞാട്ടെ, ഒരനാവശ്യം കൂടി. പത്തുമുപ്പതുവർഷമായി ഞാൻ പറയുന്നൊരു കാര്യമുണ്ട്. നാട്ടുകാരുടെ മുൻപിൽ. സാരമില്ല, സാരമില്ല. തിരുവിഴാംകുന്നിൽ അഗ്രികൾച്ചറൽ യൂനിവേഴ്സിറ്റിയുടെ കാർഷികഗവേഷണകേന്ദ്രത്തിൽ നല്ല ഒരു തുണ്ടുകാടുണ്ടായിരുന്നു.

പഴയബ്രിട്ടീഷ് പ്രസിഡൻസിയുടെ കാലത്ത് മദ്രാസ് ഡിസ്ട്രിക്ടിൽ, ഒരു റവന്യൂ ഫോറസ്റ്റിലാണ് ഈ കാർഷികഗവേഷണ സ്ഥാപനം പിന്നെ വന്നത്. കാറ്റിൽ ബ്രീഡിങ്ങ് റിസേർച്ച് സെന്റർ. അതിൽ നിറച്ച് കാട്ടുമരങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു തൊട്ടു കിഴക്ക് സൈലന്റ് വാലിയുടെ കുച്ചിപ്പാറ മലയുണ്ട്. ചെങ്കുത്തായ പാറക്കെട്ടു കൾക്കപ്പുറം സ്വപ്നം പോലുള്ളൊരു ഭൂമി. താഴെ ആ പച്ചയുടെ ഒരംശം തെറിച്ചുവീണപോലെയുള്ള ഒരു കൊച്ചു പച്ചത്തുരുത്ത്. സർവ്വകലാ ശാലതീരുമാനിച്ചു. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്ക് ടി.എ. ശമ്പളം ഒക്കെ കൊടുക്കാൻ കാശില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അതിലെ മരമെല്ലാം മുറിച്ചു വിൽക്കാം. അതിനു പേരുമിട്ടു. കാലിത്തീറ്റ ഗവേഷണകേന്ദ്രം എന്ന്. മരത്തിന്റെ തണൽ മുറിച്ചുവിറ്റിട്ട് ക്രമയേനുമിന്ന് ഭക്ഷണം നിർമ്മിച്ചിട്ട് പാലേടുക്കാം. അത് എക്കണോമിക്കലാണ്. Pressure അല്പം കൂട്ടിയാൽ പാലിന്റെ നിറം മാറിയിട്ട് അതു ചുകപ്പെന്നും അല്പം കൂടി കൂട്ടിയാൽ ടിഷ്യൂഫ്ളയിഡിന്റെ ഇളംമഞ്ഞനിറമാവുമെന്നും പിന്നെയും Pressure കൂട്ടിയാൽ വായുമാത്രമാവുമെന്നും, പ്രപഞ്ചം എന്നുള്ള ഹൈപോതീസിസിലൊക്കെ എത്താം. അവിടെ പോയിട്ട് വെറുതെ കൂടി നിന്ന് നാട്ടു കാരോട് സംസാരിക്കാം. ഞാൻ നാട്ടുകാരോടൊന്നു പറയൂ എന്ന് റിയോ? ഞാൻ എല്ലാവരോടും പറയും നമ്മൾ രക്ഷപ്പെടും യാതൊരു സംശയവുമില്ല.

ആഗോളവൽക്കരണത്തെക്കുറിച്ച് അന്ന് ഇത്തരം ചർച്ചകളൊന്നും ഇല്ലാതിരുന്ന കാലത്ത് എത്രോ വിയറ്റ്നാമിലെ ചെറിയ ഗ്രാമത്തിലെ ഏതോ അമ്മയെ വെടിവെച്ചുകൊന്നിട്ട് വരവിൽ കിടക്കുന്ന കൊച്ചു കുഞ്ഞിന്റെ നേരെ ബുള്ളറ്റിന് 2½ ഇഞ്ച് നീളം. വരവിൽ മൂല കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അമ്മ. ഏതോ അമേരിക്കൻ എട്ടാം കാവൽറിറെജിമെന്റ് ഹെലികോപ്ടറിൽ വന്നിറങ്ങുന്ന പട്ടാളക്കാർ ഗ്രാമം വളഞ്ഞിട്ട് ആദ്യം അമ്മയെ വെടിവെച്ചുകൊന്നു. 23 വയസ്സുള്ള ലെഫ്റ്റ്നന്റ്. എന്നിട്ടോ അയാളുടെ കയ്യിലുള്ള മെഷീൻ തിരിച്ചുപിടിച്ചു. അമ്മയുടെ കയ്യിൽ നിന്ന് തെറിച്ചുവീണ് വരവിൽ കിടക്കുന്ന കുഞ്ഞിന്റെ നേരെ. (വെടി വെച്ചു കൊല്ലുകയൊന്നും ആവശ്യമില്ല. അയാളുടെ കാലിലുള്ള ബൂട്ട് ഒന്നു ചവിട്ടിയാൽ മതി) വെടിവെച്ചു കൊല്ലുന്നതിന്റെ Live സിനിമ അമേരിക്കൻ ആർമിയുടെതന്നെ ഡോക്യുമെൻറേഷൻ വിഭാഗം എടുത്തുവെച്ചിരുന്നു. വളരെ കുപ്രസിദ്ധിയാർജ്ജിച്ച സംഭവമാണ്. അപ്പോൾ ഇതൊക്കെ അറിഞ്ഞു ജീവിച്ചു എന്നിക്ക് യാതൊരു സംശയവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല ഏതു വഴിക്കാണ് നമ്മൾ പോവുകയെന്ന്. അതു കാലാൾപ്പടയാണോ, നാവികസേനയാണോ, എയർക്രാഫ്റ്റ് കാരിയർ ആണോ എയർക്രാഫ്റ്റ്കാരിയറിന്റെ

പേര് ക്രഷ്ചോവ് എന്നാണോ ക്രഷ്ചോവ് 900 കോടി രൂപക്ക് നമ്മൾ കടംവാങ്ങി ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്ന് റിപ്പയർ ചെയ്ത് വെക്കാൻ പോവുകയാണോ? ഇതിലൊന്നും ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ല. അപ്പോൾ, എനിക്കറിയാമായിരുന്നു ലോകം ഈ വഴിക്കാണ് പോകുന്നതെന്ന്. ഊറ്റം കൊണ്ട് പറയുകയല്ല, എനിക്കറിയാമായിരുന്നു. വളരെ ദുഃഖത്തിൽ പറയുകയാണ്. നാട്ടുകാരോട് ഞാൻ പറയുമായിരുന്നു. സാരല്ല, നമ്മൾ തോൽക്കുകയില്ല. നമ്മൾ തോൽക്കില്ല. എന്തുകൊണ്ടാണെന്നോ? മൂന്നു കാരണങ്ങൾ കൊണ്ട് നമ്മൾ തോൽക്കില്ല.

ഒന്ന്: 600 കോടി, വലിയ സംഖ്യ എണ്ണം കൂടിയതുകൊണ്ട് എന്നല്ല. അത് മാവോസേതുണ്ട് പണ്ട് പറഞ്ഞിരുന്നല്ലോ. ഏത് ആണവയുദ്ധമുണ്ടായാലും ചൈനക്കാർക്ക് പേടിക്കേണ്ട. അതല്ല. അത് മണ്ടത്തരം, ശുദ്ധ അസംബന്ധം. ശാസ്ത്ര അജ്ഞത, അത്തരത്തിലല്ല ഞാൻ പറയുക. 600 കോടി മനുഷ്യരുണ്ടെങ്കിൽ 600 കോടി ചിന്തകളുണ്ട്. അതിനെ ജീവിതദർശനമെന്നൊക്കെ പറഞ്ഞില്ലെങ്കിലും പരീക്ഷണങ്ങൾക്കുള്ള അടിസ്ഥാനം അവിടെയുണ്ട്. അടിസ്ഥാന പരമായ വൈജാത്യം, പ്രതീക്ഷകൾ, സ്വപ്നങ്ങൾ വിശ്വാസങ്ങൾ, പ്രാർത്ഥനകൾ, പരാജയങ്ങൾ എല്ലാം അവിടെയുണ്ട്. അതിലേതെങ്കിലും പടുമുള്ള, മുളയ്ക്കും രണ്ട്: ഈ നാടിന്റെ ദാരിദ്ര്യം. വേണ്ടായ്കകൾ ഇല്ലായ്മ ദാരിദ്ര്യമാണെന്ന് തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നമ്മുടെ ഇക്നോമിസ്റ്റുകൾ, അമർത്യസെന്നിന്റെ ഉൾപ്പെടെ, കഥയറിയാത്ത, ആട്ടം കാണാനുദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അന്ധനാടകം. അതാണ് Modern Economics എനിക്ക് അതിനെ ഒട്ടും പേടിയില്ല. വേണ്ടാത്തവരായിരുന്നില്ലെ? അതിൽ ദാരിദ്ര്യമൊന്നുമില്ല. അതിൽ കിട്ടാത്ത വരുമുണ്ടാകും. അതുതിരുത്താം. അതെളുപ്പമാണ്. പക്ഷേ വേണം എന്നുതന്നെ തീരുമാനിച്ചാൽ, എല്ലാവരും? എന്നാൽ രക്ഷയില്ല. അതൊരു ഗാന്ധിയൻ economics എന്നു വേണമെങ്കിൽ പറഞ്ഞാലും. പക്ഷേ അതിനേക്കാൾ വലുത് വേണാനാണ്. അതിലൊരു ecology വരും. ഈ നാട് ദരിദ്രമാണ്. അത് രക്ഷയാണ്. ഈ നാട്ടിൽ ഓരോ സാധാരണക്കാരനും അവരുടെ കാർപോർച്ചിൽ രണ്ടു കാറ്. അവർക്ക് എല്ലാ മുറിയിലും കൂളി മുറിയിലുൾപ്പെടെ ഒരു ടെലിവിഷൻ. അവരുടെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പങ്ങൾ അങ്ങനെ ചിറകു വിടർത്തി പറന്നിരുന്നെങ്കിൽ ലോകത്തിലേറ്റവും കലാപകലുഷിതമായ നാട് ഈ നാടാകുമായിരുന്നു. തീരാത്ത യുദ്ധങ്ങളുടെ പെരുമ്പറകൾ ഏതോ മറാത്തി കവിതയിലേപ്പോലെ. അശോകചക്രവർത്തി കലിംഗയുദ്ധം ജയിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന് ശത്രുക്കളാരും ഇനി ലോകത്തില്ല. അദ്ദേഹം ശാന്തി സന്ദേശവുമായി നടക്കുന്നു. ഇനി അദ്ദേഹത്തെ തോല്പിക്കാനാളില്ല. അപ്പോൾ തോല്പിക്കാനാളില്ല

ജ്ഞാത: ലോകത്തിനെ മുഴുവൻ വെന്നയുദ്ധത്തിന്റെ മാത്രം മനസ്സിൽ നിന്നു തുടങ്ങിയ ആ മനസ്സിൽ യുദ്ധം തീർന്നുവോ? ഹിംസ അഹിംസ അപ്പോൾ ഈ നാട്ടിൽ ഭൗതികസുഖങ്ങൾക്കായി (കേരളം അതിലൊരു exemption ആണ്) കേരളത്തിൽ Urban intellectual, ബ്യൂറോക്രാട്ടിക് എന്നൊക്കെ പറയുന്നത് വേറൊരു exemption ആണ്. ലിറ്റററി ഉൾപ്പെടെ. ഈ നാട്ടിലെ ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യൻ, ആദിവാസികളുടെ അഞ്ചുകുഭുമിസമരമൊക്കെ ഇതിന്റെ മറ്റൊരു വശമായി കാണണം, എന്നാലും ഈ നാട്ടിലെ സാധാരണമനുഷ്യൻ ദരിദ്രൻ. ഈ ലേബൽ വരുന്നതുകൊണ്ട് അവർ ഈ ഭൂമിയെ മുഴുവൻ Suction Pump വെച്ച് ഉററ്റിക്കുടിക്കില്ല. വേണ്ടെന്നുവെക്കാൻ എളുപ്പമാണ്. കൊണ്ടുപോ, എന്നുതന്നെയാണ് പറയുക. എങ്ങനെയാണ് ആദിവാസിക്ക് ഭൂമിയെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടത്? കുടിയേറ്റക്കാരന്റെ ദാരിദ്ര്യം കണ്ടിട്ട്, ആർത്തി കണ്ടിട്ട്, ഇന്നാ നീകൊണ്ടുപൊയ്ക്കോ എന്നു പറഞ്ഞ് കൊടുത്തതാണ്. നമ്മൾ കൂറേ അതിശയോക്തി കലർത്തി പറയുന്നു. ഒരു കുപ്പി കള്ളും കുറെപുകയിലയും ഒക്കെ കൊടുത്തിട്ടാണ് എന്ന്. അല്ല. ദരിദ്രവാസി പോലെ കടന്നുവരുന്നു, ആർത്തി പുണ്ടിട്ട്. എന്നാൽ നീ കൊണ്ടുപൊയ്ക്കോ, എനിക്കുവേണ്ട. ആർത്തിയുടെ മുമ്പിൽ ഞാൻ മാറുന്നു എന്നു പറഞ്ഞ്. മാറിപ്പോയതാണ്, സത്യമായും. അപ്പോൾ ഈ നാടിന്റെ ദാരിദ്ര്യമെന്നു നാം തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നത് ഒന്ന്; കുറച്ചു മതി. മൂന്ന്: അഴിമതി എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റൽ കറപ്ഷൻ. അണക്കെട്ടുകെട്ടുന്നു എന്നു പറയുന്നേയുള്ളൂ കെട്ടിയിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് പുഴ അവിടെയൊഴുകുന്നു. ഏതോ വയനാടിന്റെ തെക്കേ അറ്റത്ത് കാരാപ്പുഴ. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും സൗന്ദര്യം നിറഞ്ഞ ഭൂമിയായിരുന്നു. സമ്പത്തിന്റെ ഭൂമിയായിരുന്നു. എല്ലാമുള്ള ഭൂമിയായിരുന്നു. വയനാട്ടിലെ കല്പറ്റ താലൂക്കിലെ കാരാപ്പുഴ. ഇപ്പോഴില്ല. ഒരു ഇരുപത്തഞ്ചു വർഷം മുമ്പ്, പണ്ടേ കാടു വെട്ടി, പുഴ കൊന്നിട്ട്, ബുൾഡോസർ കൊണ്ട് പുഴയുണ്ടാക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അണക്കെട്ടുകെട്ടുന്നതിന് വർഷം മുപ്പതിൽ ശിഷ്ടമായി. ഇപ്പോഴും അണക്കെട്ടു തീർന്നിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് ഭാഗ്യം, ആട്ടിപ്പായിക്കപ്പെട്ട കുറിച്ചുനും, പണിയനും തീരാത്ത അണക്കെട്ടിനു പിന്നിൽ മുങ്ങിപ്പോകുമായിരുന്നു ആരുടേയോ കണ്ണുവെട്ടിച്ച് നെൽമണി കൊയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു അല്പം. നിലമ്പൂർ രാജാവിന്റെ നെല്ലറയായിരുന്നു, അവിടെ ഒരു കുറ്റൻ അണക്കെട്ടിന്റെ കോൺട്രാക്ടറുടെ കറപ്ഷനെക്കുറിച്ചൊക്കെ പത്രത്തിൽ വരും. പക്ഷേ നിങ്ങൾക്കപ്പോൾ സത്യം മനസ്സിലാവില്ല. പത്രത്തിൽ കറപ്ഷനെ വരു. അതിന്റെ മറുവശം വരില്ല. നാണയത്തിന്റെ ഒരു വശമേ വരു. ഒരു വശത്ത് ജോർജ് എട്ടാമന്റെ തലയായിരിക്കുമെങ്കിൽ മറുവശത്ത് മുല്ല

മില്ലാത്ത ഒന്ന് എന്നായിരിക്കാം വരുന്നത്. സാരമില്ല. അത് പുജ്യമാ കാതിരുന്നാൽ രക്ഷപ്പെട്ടു. പുജ്യമാണെങ്കിൽ മുൻപേതന്നെ അവരറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു, അതപകടമാണെന്ന്. ഈ നാടിന്റെ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റൽ കറപ്ഷൻ ഭാഗ്യത്തിന് നമ്മുടെ കമ്മീസാറന്മാർ, ഭാഗ്യത്തിന് നമ്മുടെ ശാസ്ത്രസങ്കേതിക തലവന്മാർ, ഭാഗ്യത്തിന് നമ്മുടെ ഭരണത്തലപ്പത്തിരിക്കുന്നവർക്ക് വല്ല സ്യൂട്ട്കേയ്സോ, പെട്ടിയോ, വിദേശയാത്രയോ, കാസറ്റോ എന്തെങ്കിലും കൊടുത്താൽ മതി. അവർക്ക്, ഇതുപറഞ്ഞാൽമതി, ഇത് ചെയ്തതായി കാണിച്ചാൽ മതി. സത്യമായും കേരളത്തിൽ സമ്പൂർണ്ണസാക്ഷരതനടപ്പിലാക്കിയിരുന്നെങ്കിൽ നമുക്ക് നിലനിൽക്കാനുള്ള അറിവ് അപ്പാടെ നഷ്ടപ്പെടുമായിരുന്നു. സമ്പൂർണ്ണ സാക്ഷരത നല്ലൊന്നും നടപ്പിലാക്കിയിട്ട് നമ്മുടെ സ്കൂളുകൾ ഒക്കെ ഡ്യൂബ് സ്കൂൾ ലവലിൽ എത്തിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ ഏതോ കണ്ടൽക്കാടിന്റെ ഓരത്തുള്ള, കണ്ടൽവൃക്ഷത്തിന്റെ, തണ്ടിന്റെ ചാറ് കോഴിപ്പേനിന് മരുന്നാണെന്ന് നമ്മൾ മറന്നുപോവുമായിരുന്നു. നമ്മൾ ഏതോ ഫൈബർ കമ്പനിയുടെ Life pesticideൽ മാത്രമേ വിശ്വസിക്കുമായിരുന്നുള്ളൂ. ഞാൻ അങ്ങനെയൊന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ ഈ നാടിന്റെ അനന്യസാധാരണമായ ഈ വൈവിധ്യം മനുഷ്യമനസ്സുകളുടെ, ജീവിതശൈലികളുടെ, ഗോത്രപാരമ്പര്യങ്ങളുടെ സംസ്കൃതിയുടെ, പ്രാദേശികത്വത്തിന്റെ, നദീതടത്തിന്റെ കാലത്തിന്റെ എക്കൽതടങ്ങളുടെ വൈവിധ്യം, ഈ നാടിന്റെ അനുഗ്രഹസമ്പത്താണ്. ഈ നാടിന്റെ അനുഗ്രഹസമ്പത്തിന്റെ ഏറ്റവും അമൂല്യമായ ധർമ്മികമായി മൗലികമായി, ഏറ്റവും ഫണ്ടമെന്റൽ basic ആയി, ഏറ്റവും factual ആയി, scientific ആയി അടിത്തറയായി ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നത് ഈ നാടിന്റെ കാടുകളാണ്. പ്രത്യേകിച്ച് കേരളത്തിന്റെ. ഇന്ത്യയുടെ തീർച്ചയായും. കേരളത്തിന്റെ പ്രത്യേകിച്ചും. കാടില്ലാത്ത ദിവസം കേരളം ഇല്ലാതാവും. എനിക്കൊരുസംശയവും ഇല്ല. നമ്മളും ഇല്ലാതായിക്കഴിയും. നമ്മൾ കാണുന്നതൊരു illusion ആണ്. അത് ആദിശങ്കരന്റെ മായല്ല. ഒരുതലമുറകൂടി, കൂടിപ്പോയാൽ പിന്നെ നമ്മൾ സൗദി അറേബ്യയിൽനിന്ന് ഓയൽടാങ്കറിൽ വെള്ളമിറക്കേണ്ടിവരും. അത് എങ്ങനെയെന്നെന്ന് എന്നോട്ചോദിക്കരുത്. കഴിഞ്ഞവർഷം നമുക്കുവേണ്ടുന്ന, കേരളത്തിലെ 350 ലക്ഷം ആൾക്കാർക്കുവേണ്ടുന്ന അരിയുടെ 22% ഉണ്ടാക്കിയത് നമ്മൾ മാനവീയംകൊണ്ടാണ്. മാനവീയകൊയ്ത്ത്. നല്ലകൊയ്ത്ത് എടവപ്പാതി തുടക്കത്തിൽ മഴപെയ്യാതെ ജൂൺ 22ാംന് മഴപെയ്യുന്ന നാട്ടിൽ നമ്മള് എല്ലാവീട്ടിലും വെള്ളമെത്തിക്കാൻ 10 കസബ്സ്ക്രിപ്ഷൻ കൊടുത്താൽ പത്തുകൊല്ലം കൊണ്ടെത്തിക്കാമെന്ന് ബ്രോഷർ വാങ്ങി കീഴയിൽ മടക്കിയിടുന്നു. പത്തുവർഷത്തിനുള്ളിൽ

വെള്ളം എത്തിക്കാൻ PVCയുടെ Co-ordinent പദ്ധതി. 10കയുടെ subscription 10ക കൊടുത്ത് വാങ്ങി, കീശയിലിട്ട് സന്തോഷിക്കുക. ഇത് യാഥാർത്ഥ്യമാണ് മറുയാഥാർത്ഥ്യം ഇല്ല എന്നുള്ളയാഥാർത്ഥ്യം. അതംഗീകരിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള മനസ്സിന്റെ വല്ലാത്ത ഷണ്ഡത്വം. അതിന് അപ്രഥുഡിയാക്കില്ല. അതിന് അലോപ്പതി ഫാർമസ്യൂട്ടിക്കൽ കമ്പനി ക്കാരിരുന്നതുകൊണ്ട് ആകെ കിട്ടുന്നത് High blood pressure മാത്രമാണ്. സിനൈയ്ൽ ടിഷ്യൂവിൽ കേറ്റാൻ വേണ്ടുന്ന Bloodന്റെ പ്രഷർമാത്രമാണ്. അപ്പോൾ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു ഈ നാടുകൾക്കുവെച്ചാണ്. ആരും രക്ഷപ്പെടും, എത്രപേർ എവിടെ രക്ഷപ്പെടും എന്നറിയില്ല. അങ്ങനെ ഞാൻ പകിടകളിക്കാറില്ല. ഈ നാട് രക്ഷപ്പെടും. എന്താണീ നാട്? അവിടെ നമുക്ക് സംസ്കാരത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവരണം. അതിനുമുമ്പ് ഈ നാടുകൾക്കുവെച്ചാണ്. അതിലെ വൈവിധ്യം, ആ വൈവിധ്യത്തിലെനിക്ക് താൽപര്യമുണ്ട്. അതിന്റെ കാടുകളിൽ, ഈ നാടിന്റെ കാടുകളിൽ എനിക്കറിയാം. അതിലെ ജീവനെ ഈ സാമ്പ്രദായിൽ താങ്ങി നിർത്താൻ ആ കാടുകൾക്കുമാത്രമേകഴിയൂ. വേറൊന്നിനും കഴിയില്ല. ജീവന്റെ സാമ്പ്രദായങ്ങളുടെ കാരണം ഇവിടത്തെ സമ്പത്താണ്. ഇവിടത്തെ സമ്പത്തിൽ ഒന്ന് ഇവിടത്തെ വെള്ളമാണ്. അടിസ്ഥാനവിദ്യാഭ്യാസമോ, ആയുധമോ ഒന്നുമല്ല, വെള്ളം വെള്ളം. അപ്പോൾ വെള്ളത്തിന്റെ, ആകാശത്തുനിന്ന് ഭൂമിയിലേക്കിറങ്ങാനുള്ള നൂലേണിപിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഇലകളോടുള്ള സ്നേഹം. അതിന് കോട്ടയ്ക്കൽ തന്നെ കണ്ടു. അത് ഒരു വല്ലാത്ത വിരോധാഭാസം ആയിത്തോന്നി. ലോകത്തിൽ സംഭവിക്കുന്നതൊക്കെ ഒരു ഹോസ്റ്റിയൻ നാടകം പോലെയാണ്. കോട്ടയ്ക്കൽ ബസ്സ്റ്റാന്റിൽ ഇറങ്ങുന്നതിനും മുമ്പ് ഇടതു വശത്ത് ഒരു പീടികകണ്ടു. ആ പീടികയിൽ ഏതോ കാപ്പിത്തോട്ടത്തിൽ നിന്നു കൊണ്ടുവന്ന കാപ്പിത്തടിയിൽ കൊത്തുപണിചെയ്ത, "Wood Carvings" ഉണ്ടാക്കിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ വളളികൾ പടർത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെത്തന്നെ, ഈ കോട്ടയ്ക്കൽതന്നെ. Interior decor. ഫ്രഞ്ച് വാക്കാണ് ഉച്ചാരണം തെറ്റാണ്, മനപ്പൂർവ്വം. തമാശയെന്തെന്നറിയോ? ആകാശത്തിന്റെ ആർദ്രത ഊർജ്ജപ്രവാഹങ്ങൾ എത്തിക്കുന്ന ആർദ്രത എന്താണെന്ന് നമുക്ക് തീരുമാനിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഊർജ്ജപ്രവാഹത്തിന്റെ ആർദ്രത, ആകാശത്തിന്റെ ആർദ്രത, എന്റെ തൊണ്ടയിലെത്തിക്കുന്ന ഇലയുടെ സ്നേഹമില്ലേ അത് പ്ലാസ്റ്റിക്കിലൂടെ പുനർസൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഏതോ ഹിമാലയത്തിൽ പോയി സാളഗ്രാമംകൊണ്ടുവരില്ലേ, ഏതോ 600ലക്ഷം വർഷം മുമ്പ് ഏതോ ഇന്നില്ലാത്ത നദികൾ ധർമ്മപുത്രയ്ക്കും അപ്പുറം ഏതോ നദികൾ, ഇന്നില്ലാതായ്ക്കഴിഞ്ഞ, മെഡിറ്ററേനിയൻ മാത്രമേ ബാക്കിയുള്ളൂ, ഏതോ ഇല്ലാതായ്ക്കഴിഞ്ഞ

ഒരു വലിയ കടലിലേക്കൊഴുകിയെത്തിച്ചിരുന്ന പാറകൾ ഉരുട്ടിയെടുത്ത, പാറകൾ നമ്മളെടുത്തുകൊണ്ടു വരില്ലെ, സംപൂജ്യമായിട്ടുള്ള ശിവലിംഗമായിട്ട്, സൂക്ഷിച്ചുവെക്കാൻ ഏതോകാട്ടിലെ പുഴ കാലത്തിൽ കരഞ്ഞ്, തടഞ്ഞ്, ഇരുത്തി, മടക്കി, മുറിച്ച്, തിരുമ്മി പരുവപ്പെടുത്തിയെടുത്തിട്ടുള്ള വിഗ്രഹമില്ലേ. അതിനെ വികൃതമാക്കി കാപ്പിത്തടി കൊത്തി പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ ഇലകൾ അർപ്പിച്ച് ഇവിടെ വിൽക്കാൻ വെച്ചിരിക്കുന്നു. മലയാളിമനസ്സെങ്ങോട്ട്? അപ്പോൾ, അവിടെ വന്ദേമാതരം, സുജലാം, സുഫലാം, മലയജശീതളാം.

നമ്മുടെ പെരിയാറില്ലെ, പെരിയ ആറ്. പണ്ടെന്നോകിഴമോട്ടൊഴുകിയിരുന്ന പുഴ ഏതോ മല കുലുക്കംതിരിച്ച് പടിഞ്ഞാറോട്ടാക്കിയ പെരിയാർ, ആ പെരിയാറിന്റെ കാലടിക്കു വടക്കുപോയിട്ട് ഒരു പത്തുപതിനാലു കിലോ മീറ്റർ പോയിട്ട് മലയാറ്റൂർ പോയിട്ട് ഒരു മല കയറി. മലയാറ്റൂർ മലയില്ലെ? തീർത്ഥാടനകേന്ദ്രമായിട്ടുള്ള മലയാറ്റൂർ മല. ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ മലയുണ്ട്. മരത്തിന്റെ ഭാരം കുറഞ്ഞ ഒരു കൊച്ചു കുരിശുണ്ട്. കാവിയുടെ വസ്ത്രമുണ്ട്. പ്ലാസ്റ്റിക് ചവിട്ടി ചവിട്ടി നമുക്കു മല കയറാം. നാലുവർഷം മുൻ ഞാൻ ശബരിമലയിൽ പോയിരുന്നു. ഞാൻ അമ്പലങ്ങൾ തേടി നടക്കാറില്ല. എന്റെ മനസ്സിലെ അമ്പലം ഞാൻ എടുത്തുകൊണ്ടുനടക്കാൻ ശ്രമിക്കാം. സ്ഥലത്തിന്റെ പവിത്രത അറിയാനുള്ള വിവേകമുണ്ടാകുമ്പോൾ, ഞാൻ അവിടെച്ചെന്ന് ആരാധിക്കാം. അതിനായിട്ടില്ല ഇപ്പോൾ. വേറൊരാവശ്യത്തിന് പരിഭാഷകനായിട്ട് ഞാൻ ശബരിമലയിൽ പോയി. തമിഴന്മാർ, തെലുങ്കന്മാർ, കർണ്ണാടകക്കാർ ഇങ്ങനെ പലർക്കുമൊപ്പം. അത് ഒരു ഏപ്രിൽ, മേയ് മാസത്തിലായിരുന്നു. ശബരിമല അയ്യപ്പനെക്കാണാൻ പോയവരുടെ കുത്തൊഴുക്കൊക്കെ കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ ശബരിമലയിൽ ചെന്നിറങ്ങി. നിങ്ങൾക്കറിയില്ല. പെരിയാർ ടൈഗർ റിസർവ് വനത്തിന്റെ ഉപ്പുതറ നിങ്ങൾക്കറിയില്ല. ചക്രവാളംതൊട്ട് ചക്രവാളംവരെ ഇന്നലത്തെ ഏതോ സംസ്കാരങ്ങളുടെ ജൈത്രയാത്രയിൽ കാടുകൾ നശിച്ചുപോയ ഏതോ പുൽപ്പരപ്പുകൾ. പഴയ ജൈനസംസ്കാര കേന്ദ്രമോ മറ്റോ ആയിരുന്നു. ഏതോ കമ്പൻ താഴ്വാരത്തിൽ നിന്നുകേറിവന്നിട്ട് പൊന്നമ്പലമേട്ടിന്റെ തലപ്പിലിരുന്നിട്ടാണ്, അവർ പടിഞ്ഞാറേക്കിറങ്ങിവന്നത്. ഇക്കോ ആർകിയോളജിയിലേക്കു നമുക്ക് ഇപ്പോൾ വഴിമാറേണ്ട. ആഗോളവൽക്കരണത്തിന്റെ കാലമല്ലേ? അപ്പോൾ ഈ ഉപ്പുതറ ചക്രവാളം വരെ, ഇളം പച്ചപ്പുൽ മുടിയ കുന്നുകൾ താഴ്വാരങ്ങളിൽകൂടി ചെറിയ നീർച്ചാലുകൾ, പമ്പയിലേക്കൊഴുകുന്നു. അവിടെ തീർത്ഥാടകർ പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ സ്ക്രോയിലൂടെ കരിക്കുകൂടിച്ചത്, കരിക്കിന്റെ പുറംതോടിനൊപ്പം വലിച്ചെറിഞ്ഞത്. ദാഹിച്ച് കാടുകത്തി പുഴവറ്റിയ വേനലിന്റെ മുർദ്ധന്യ

ത്തിൽ ശബരിമല താഴ്വാരത്തിലൊന്നും ഇറങ്ങാൻ മനുഷ്യനനുവദിക്കാത്തകാലത്ത് അഭയാർത്ഥികളായ കാട്ടാനകളെടുത്തുതിന്നു, കരിക്കിന്റെ അവശിഷ്ടവും പ്ലാസ്റ്റിക് സ്ട്രോയും. ഇത് അവിശ്വസനീയം എന്നു നിങ്ങൾ വിചാരിക്കും. surrealismമാണ്. Post Modern Surrealism. ആനകൾ വെള്ളം കുടിക്കാനാവതെ ദാഹിച്ച് നടന്ന് ചക്രവാളം മുഴുവൻ നാലുവശവും കാടുകയറുന്നതിനിടയ്ക്ക് താഴ്വാരത്തിലൊഴുകുന്ന പുഴയുടെ അടുത്തൊന്നും എത്താൻ ലക്ഷക്കണക്കിനു മനുഷ്യർ (80 ലക്ഷം മനുഷ്യർ) അനുവദിക്കാത്തതുകൊണ്ട് അഭയാർത്ഥികളായി, മലത്തലപ്പിലെ അല്പം നനവും മധുരവുമുള്ള കരിക്കിന്റെ അവശിഷ്ടം തിന്നിട്ട് ആനപ്പിണ്ടി ചുരുട്ടിയ പ്ലാസ്റ്റിക്കാണ്. വലിച്ചുകുടിച്ചെറിഞ്ഞ നൂറുകണക്കിന് സ്ട്രോ വയറ്റിൽപ്പോയിട്ട് ചൂടുകൊണ്ടുരുകി defarmed ആയിട്ടുള്ള ആനപ്പിണ്ടി. അതുനമ്മളെടുത്തു പുജിക്കണം. വിഘ്നേശ്വരൻ ശരണമല്ലേ? നമ്മുടെ വഴി ഇതാ ഒരുക്കിത്തരുന്നു. തർപ്പണം ചെയ്യാൻ നമുക്കു വഴി ഒരുക്കിത്തരുന്നു. പിതൃതർപ്പണം, അപ്പോൾ യാഥാർത്ഥ്യം. ഈ ഉരുകിയ പ്ലാസ്റ്റിക് സ്ട്രോയുടെ ആനപ്പിണ്ടികൾ ചവിട്ടി, താഴെ അവസാനത്തെത്തുണ്ട്. പച്ചക്കാട്ടിലൂടെ ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുമ്പോൾ വെട്ടിത്തെളിച്ചതല്ല, ചവിട്ടിമെതിക്കപ്പെട്ട നൂറ്റിമൂപ്പതുഹെക്ടർ മുഴുവൻ മനുഷ്യന്റെ മലം. അർപ്പിച്ച പുകൾ കരിഞ്ഞത്, പൊട്ടിയ കുപ്പി പനിനീർകൊണ്ടുവന്നത്. കുപ്പി പ്ലാസ്റ്റിക്, ഇത് പകുതി കത്തിയത്, കരിഞ്ഞത്, നാറുന്നത്, രൂക്ഷ ദുർഗ്ഗന്ധത്തിൽ മണ്ണിൽ കുഴികുഴിച്ചു പേരിന് സിമന്റ് തേച്ചു എന്നുപറഞ്ഞതിൽ രണ്ടുമാസം കിടന്ന് പുളിച്ച, നമ്മള്കല്ലുവാതിൽക്കൽ ദുരന്തം എന്നൊക്കെ പറയുമല്ലോ!, മനുഷ്യന്റെ മലവും മുത്രവും, മലയിൽ പെയ്തൊഴുകിയെത്തിയ വെള്ളവും ചേർന്ന ഒരു കടും പച്ചദ്രാവകം. അതിൽ നിറച്ചും പുഴുക്കൾ. പമ്പാനമ്മുടെ പുണ്യനദി. ആയിരക്കണക്കിന് കക്കൂസുകള്, സെഫ്റ്റിക്ടാങ്കിൾ. ഒരു ചരിഞ്ഞ സിമന്റുകുട്ടിയിട്ട്, ലോകത്തുള്ള എല്ലാമലവും പമ്പയിലേക്ക് ഒഴുകുന്നു. തൊട്ടുമുകളിലും, തൊട്ടുതാഴേയും പമ്പ് വെച്ചിട്ടു കലക്കവെള്ളമായി, കുടിക്കാൻ കൊടുക്കുന്നു.

അന്ന് ഒരുച്ചയ്ക്കായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ മലയൊക്കെ നടന്ന് താഴെ ശബരിമല എത്തിയപ്പോഴേക്കും ഞാനയ്യപ്പനോട് മാപ്പുപറഞ്ഞു. എന്നെ മാപ്പാക്കണേ. എനിക്കുമാത്രമായി മാപ്പില്ലെന്നറിയാം. തൊട്ടുമുമ്പിലെ ഗുരവായൂർ ജില്ലറി. നേരെ മുമ്പിലെ പുസ്തകക്കച്ചവടം. ഞങ്ങൾക്ക് വലിയ സദ്യഒരുക്കിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഫോറസ്റ്റ് ഗസ്റ്റ്ഹൗസിൽ പത്തിരൂപത് വിഭവങ്ങളുള്ള വലിയൊരു സദ്യ. എനിക്ക് നല്ല വിശപ്പ്. കാലത്ത് വള്ളക്കടവിൽ നിന്നുപുറപ്പെട്ടതായിരുന്നു. നിരന്തരംസംസാരിച്ചിരുന്നു ഞാൻ വെള്ളം പോലും കുടിച്ചില്ല. അതൊരുശനിയാഴ്ചയായിരുന്നു.

ഞാൻ വെള്ളം പോലും കുടിച്ചില്ല. നോക്കാം. അയ്യപ്പനെ വെല്ലുവിളിച്ചു തല്ല. എന്നിലെ എന്നോടുള്ള വെല്ലുവിളി. വെള്ളം കുടിച്ചില്ല. ആഹാരം കഴിച്ചില്ല. നിവൃത്തിയുള്ളപ്പോൾ പിന്നീട് ഒരിക്കലും ശനിയാഴ്ച ഉച്ചയ്ക്ക് ആഹാരം കഴിയ്ക്കാറില്ല. രാത്രി സാധാരണയായി കഴിക്കാറില്ല. എന്തിനാണ്? എന്റെ ആത്മകഥ പറഞ്ഞതല്ല ഓർമ്മിപ്പിക്കാൻ.. മാനവീയം മനുഷ്യത്വം.

എൺപതുലക്ഷത്തിൽപ്പരം, അത് ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ കണക്കല്ല. സാമാന്യവിവരമുള്ളവർ. അവർതേടിവരുന്നത് കാനനദൈവത്തെ, അവർക്ക് വിവരമില്ല എന്നുള്ളതിന് ഇനി empirical, statistical analysis ഒന്നുംവേണ്ട. എൺപതുലക്ഷം ജനങ്ങൾക്ക് അവർ ചെയ്യുന്ന പാതകം കാണാനാവുന്നില്ലെങ്കിൽ ഭൂമി രക്ഷപ്പെടില്ല. ഭൂമിരക്ഷപ്പെടും, ഭൂമിയിലെ മനുഷ്യൻ ഇന്നുള്ള തരത്തിൽ രക്ഷപ്പെടില്ല. ഏതോ നിലമ്പൂർ കാട്ടിലെ ചോലവാങ്ങിക്കണ്ടോ? ഏതോ പമ്പാനദിയുടെ ചരിവിലുള്ള ഏതോ മലപണ്ടാരമെന്ന വിളിക്കപ്പെടുന്നവനോ ഏതോ കൊടുംകാടിലെ ബുഷ്മനോ ആരോ രക്ഷപ്പെട്ടേയ്ക്കാം. മനുഷ്യൻ രക്ഷപ്പെടില്ല. എൺപത്തിനാലുലക്ഷം മനുഷ്യരിതുകണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടവരുടെ മനസ്സിനെ ഇതുസ്പർശിച്ചില്ലെങ്കിൽ നമ്മൾ ബാനറുകെട്ടി വെച്ച് സെമിനാറു നടത്തിയാലാണോ രക്ഷപ്പെടുക?

ഇല്ല. പമ്പാനദിയിൽ പുണ്യനദി. അലോപ്പതിശാസ്ത്രം പറയുന്നത് ഒരു ക്യൂബിക് സെന്റീ മീറ്റർ വെള്ളത്തിൽ 200 ഇക്കോളെ ബാക്ടീരിയ ഉണ്ടെങ്കിൽ പിന്നെതൊടാൻ പാടില്ല. വയറിളക്കം പിടിക്കും എന്നാണ്. പക്ഷേ കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ പമ്പാനദിയിലെ വെള്ളത്തിന്റെ സാമ്പിളിൽ ഒരുലക്ഷത്തിൽ പരം ഈക്കോളെബാക്ടീരിയയുണ്ട്. അത് പിന്നെ എണ്ണിയില്ല. എണ്ണാൻ പറ്റില്ല. സെമിസോളിഡാവും. നമുക്ക് ഒരു സങ്കോചവുമുണ്ടായില്ല. ഒരു സങ്കോചവും ഇല്ല. നമ്മൾ അതുതന്നെ കുടിക്കും. അതിലേറ്റവും ഞെട്ടലുണ്ടാക്കുന്നത്. കുറച്ചു ദിവസം മുൻ, നിങ്ങൾക്കറിയില്ല, നൂറ്റിമൂപ്പതുകിലോമീറ്റർ കേരളത്തിലൂടെയൊഴുകുന്ന, ഇപ്പോഴും മല്ലംകാടിന്റെ ഓർമ്മയുള്ള ചാലക്കുടി പുഴ. ഭൂമിയറിയുക, വെള്ളത്തെ അറിയുക, ഭൂമിയിലെ ഊർജ്ജ പദാർത്ഥപ്രവാഹങ്ങളെ അറിയുക ഒരു പുഴയുടെ ഒഴുക്കിലൂടെയാണ്. ഒരു മഴയുടെ ഇരമ്പലിലൂടെയാണ്. കണ്ണൂർ കണ്ണിൽനിറയുന്ന സമ്മർദ്ദം കൊണ്ടാണ്. ഒരു കോരിച്ചൊരിയുന്ന മഴയത്ത് തലപ്പത്തെ അണക്കെട്ടുകൾ തുറന്നിട്ട് ചാലക്കുടിപ്പുഴ അതിന്റെ പൂർവ്വ രൂപത്തിലിന്നൊഴുകുമ്പോൾ ആതിരപ്പള്ളി വെള്ളച്ചാട്ടത്തിന്റെ ഇരുന്നൂറുമീറ്റർ ദൂരെയെന്നിട്ട് കാലിലൂടെ ഒഴുകുന്നവെള്ളത്തിന്റെ മാർദ്ദവമറിയാനും. ഒഴുകുന്നവെള്ളത്തിന്റെ മാർദ്ദവം. അതു ഗണിച്ചിട്ട് 130 മീറ്ററൊക്കെ താഴെ

വീഴുമ്പോൾ ഇതാണെന്റെ ആരാധനാസ്ഥലം എന്ന് മനസ്സ് ചിന്തിക്കണം. അങ്ങനെ കാണാനുള്ള ശ്രമം പലപ്പോഴും ഞാൻ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കുറച്ചു ദിവസം മുമ്പ് തിരുവനന്തപുരത്ത് ജേർണലിസ്റ്റുകളുടെ പത്രപ്രവർത്തകരുടെ വാതാനുകൂലനിയന്ത്രണമുള്ള ഒരു ഹാളിൽ മന്ത്രി എന്ന ഒരു മനുഷ്യൻ വന്നിട്ട് ശുദ്ധ അസഭ്യം-ഈനാട്ടിലേ അസഭ്യം എങ്ങനെ പറയും എന്ന് ഞാൻ ചിന്തിച്ചു. നമ്മുടെ വിദ്യാർത്ഥികളിന്മേലായി വന്നിട്ട് ഒരു മണിക്കൂർ അസഭ്യം പറഞ്ഞു. എല്ലാത്തരം അസഭ്യവും പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട്, ഏറ്റവും പാണ്ടിത്തമുള്ള കേരള, സ്റ്റേറ്റ് ഇലക്ട്രിസിറ്റി ബോർഡിലെ ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ ഞാൻ കേൾക്കെ, എന്റെ കൂടെയുള്ളവർ കേൾക്കെ പറഞ്ഞു ഒരു വാചകം; പറഞ്ഞോട്ടെ. അണക്കെട്ടുകൾ വന്നതുകൊണ്ടാണ് പുഴ ഉണ്ടായത് എന്ന്. പണ്ട് നമ്മളെ പല്ലിയെക്കുറിച്ചു പറയുമല്ലോ. ഉത്തരം താങ്ങിനിർത്തിയിരിക്കുന്നുവെന്ന്. നമ്മളെ കോഴിയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാനുണ്ടല്ലോ, അവൻ കൂവിയതുകൊണ്ട് സൂര്യനുദിച്ചുവെന്ന്. ഈ നാട്ടിലെ ഏറ്റവും പ്രഗത്ഭനായ എഞ്ചിനീയർ പറഞ്ഞു. പൊതുവേദിയിൽ പത്രപ്രവർത്തകർ, ടെലിവിഷൻ ക്യാമറകൾ മറ്റെല്ലാ ആർഭാടങ്ങളുമുള്ള വേദിയിൽ ആതിരപ്പള്ളിയിൽ വെള്ളച്ചാട്ടം വന്നത് ഷോളയാർ അണക്കെട്ടുവന്നതുകൊണ്ടാണ് എന്ന്. ഷോളയാറിലെ വെള്ളം വേറെ ഒഴുകിപ്പോകുകയാണ് അതുവേറെക്കാര്യം. അഞ്ജനമെന്നതുഞാനറിയാം. കൊക്കകോള പോലെ മധുരമുള്ളതാണ്. മധുരോദാത്തമാണ്. തീർന്നില്ല. കഴിഞ്ഞ നവംബർ മാസത്തിൽ ഞാൻ കാലടിസംസ്കൃത സർവ്വകലാശാലയിൽ അദ്ധ്യാപകർക്കുള്ള ഒരു റിഫ്രഷർ കോഴ്സിൽ ക്ലാസ് എടുക്കാൻ പോയി. പോവാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. ഒരു സുഹൃത്തുവിലിച്ചു പോവുകയായിരുന്നു. ക്ഷമിക്കണം. കൂട്ടിക്കാലത്ത് എന്റെ കൂടെ കാട്ടിലൊക്കെവന്നിരുന്ന ഒരു കൂട്ടി. ഇപ്പോൾ അവിടെ സാമൂഹ്യശാസ്ത്രം പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അയാളുടെ വീട്ടിൽപോയി വീട്ടിൽ പോയത് അയാളുടെ മകളെ കാണാൻ വേണ്ടി. ഒരു കൊച്ചുപെണ്ണ്. അഞ്ചാറുവയസ്സുള്ള ഒരു കൊച്ചുപെണ്ണ്. അവളുടെ കൈപിടിച്ച് മലകയറിട്ട് എന്റെ കഴിവില്ലായ്മ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ റോഡിന്റെ അത്ര അകലത്തിൽ ഈ കാലടി എസ്.പി. റോഡിന്റെ പാലം. വീട്ടിന്റെ അത്ര അടുത്ത് പെരിയാർ പുഴയാണ്. പെരിയാർ. കേരളത്തിലെ ആകെ ശുദ്ധജലത്തിന്റെ 13% ഒഴുകുന്ന പെരിയാർ. ഞാൻ ആ വീട്ടിൽ പോയി. നവംബർ മാസം അവസാനം. അയാൾ ആവീടുവിട്ടുപോവുകയാണ്. വീട്ടിലെ കിണറ്റിൽ വെള്ളമില്ല. പെരിയാറിന്റെ ഓരത്ത്. വാട്ടർ അഥോറിറ്റി, പുഴവറ്റി, മണൽമാന്തി തീർന്ന് മണലിന്റെ അടിയിലുള്ള കളിമണ്ണുവാരി, ഹോസ് വെച്ചിട്ട് പുഴയുടെ അവസാനത്തെ ചെളിവെള്ള മെടുത്ത് പമ്പ് വെച്ചുക

ലക്കി അരിച്ച് മണലെടുത്തു വിറ്റിട്ട്, ബുൾഡോസർവെച്ച് പാവപ്പെട്ടി വാട്ടർ അമോറിറ്റി പമ്പ് ചെയ്യുന്നു. യാഥാർത്ഥ്യം കേരളത്തിൽ കാല ടിയിൽ പെരിയാറിന്റെ തീരത്ത് ഞാൻ നേരിട്ട് നോക്കിനിന്ന് സങ്കടപ്പെട്ടതാണ്. ഒന്നും ചെയ്തില്ല. ഞാനെന്തുചെയ്യാൻ? ഞാൻ പങ്കെടുത്ത മീറ്റിങ്ങിൽ വിദ്യുച്ഛക്തി ബോർഡ് തലവൻ പറഞ്ഞത് പെരിയാർ ഒരു മാറ്റവുമില്ലാതെ അണക്കെട്ടുകൾകൊണ്ട് കല്പകനദിയായൊഴുകുന്നു എന്നാണ്. പെരിയാറിന്റെ തടം മുഴുവൻ ഏതാണ്ട് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പോഷകനദിയിലൊന്നും വെള്ളമില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. ഭാരതപ്പുഴയുടെ മാത്രമല്ല, അതിനേക്കാൾ വിചിത്രമായ മരണം!

ഒരു വശത്ത് തിരുത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കാതെ economical equation നുകളിൽ രാഷ്ട്രീയ മുദ്രാവാക്യങ്ങളിൽ നാം ആഗോളവൽക്കരണത്തേക്കുറിച്ചിങ്ങനെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. നൂറ്റിൽ ശിഷ്ടം ചാനലുകൾ കേരളത്തിൽ കിട്ടുമത്രേ. എന്റെ വീട്ടിൽ ടെലിവിഷനില്ല. ഞാൻ നോക്കിയിട്ടുമില്ല. ആഗോളവൽക്കരണത്തിലേക്ക് വരികയാണ്. എന്റെ കണ്ണുകൾ ആഗോളവൽക്കരണത്തെക്കുറിച്ചുകാണുന്നതു പറയാം നിങ്ങൾ അനുവദിക്കുമെങ്കിൽ. ചോദ്യം ചോദിക്കാം വാദിക്കാം, എതിർക്കാം, എന്തുംചെയ്യാം. അതിന്റെ ഏതുശാസ്ത്രവശത്തെക്കുറിച്ചോ ഏത് പൊളിറ്റിക്കൽ ഇക്കോഷനെക്കുറിച്ചോ നിങ്ങൾക്കു തർക്കിക്കാം. സന്തോഷമേയുള്ളൂ.

കുറച്ചുദിവസം മുമ്പ് ഞങ്ങൾ പൊന്നാനിയിൽ പോയിരുന്നു. പൊന്നാനിയിൽ നിന്നു കുറ്റിപ്പുറത്തേക്കുള്ള വഴിയിൽ ബിയംകനാൽ. വളരെ സുന്ദരമായ സ്ഥലം. മലപ്പുറം പടിഞ്ഞാറൻ പ്രദേശം. വിശാലമായ പച്ചനിറമുള്ള പാടങ്ങൾ, നിബിഡമായ സസ്യാവരണമുള്ള കുന്നിൻ ചരിവുകൾ. ഞങ്ങളൊരുചീർപ്പിന്റെ അടുത്തുപോയി. വെറുതെപോയി, ഒരു വൈകുന്നേരം. പക്ഷികളെനോക്കി ചിറകടികളിലെ വിടയെങ്കിലും ഒരു മഴവില്ലു ജനിക്കുന്നണ്ടോ മഴ വാഗ്ദാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് മഴ ഒഴുകുന്ന ഒരു വൈകുന്നേരം ചൂണ്ടികാണിച്ചിട്ട്. അങ്ങനെ നിന്നപ്പോൾ കുറച്ചുനാട്ടുകാർവന്നു കുറച്ചുചെറുപ്പക്കാർ ചോദിച്ചു. നിങ്ങൾ എവിടന്നാ? പക്ഷി നിരീക്ഷകനാ? (ഓർണിതോളജിസ്റ്റ്?) ഞാൻ പറഞ്ഞു ഓർണിതോളജിസ്റ്റൊന്നുമല്ല. പക്ഷികളെ കാണാനിഷ്ടമാണ്. തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നുവന്നതാണ്. പരിസ്ഥിതിക്കാരാ, പത്രക്കാരാ. വെറുതെ വന്നതാണ്. നാടുകാണാൻ. അതിലൊരാൾ എം.എ പ്രവർത്തകനാണ്. പരിസ്ഥിതി ക്ലബ്ബ് ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട് ചിലർ ഗൾഫ് റിട്ടേണീസാണ്. വൈകുന്നേരം കാറ്റുകൊള്ളാൻ വന്നതാണ്. ഒരു ചർച്ചാസമ്മേളനം. സെമിനാർഹാളില്ല, മൈക്കില്ല. ഒന്നും ഇല്ല കുറേനാട്ടുകാരുമായിട്ട് ഹൃദയമായ മൂന്നുമണിക്കൂർ. ഹൃദയതയ്ക്ക

പ്പുറം ആർദ്രമാകുന്നു, ആർദ്രതയ്ക്കപ്പുറം ഉള്ളിൽ എവിടേയോ ഊർജ്ജം തരുന്നു. ഈ നാട്ടിൽ പ്രവർത്തിച്ചേ പറ്റുള്ളൂ, പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നേപറ്റുള്ളൂ. ബന്ധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നേ പറ്റൂ. വിളിച്ച് വിളിച്ച് പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നേപറ്റൂ. നശിക്കുന്നു, നശിക്കുന്നു, ഈ നാട് നശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ദയവായി എന്തെങ്കിലും ചെയ്യൂ, നിങ്ങൾക്കാവുന്നതുചെയ്യൂ. എന്താണെന്നു കണ്ടെത്തൂ. നിങ്ങൾ കാണേണ്ടുന്ന സത്യം-വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നേപറ്റൂ.

ആഗോളവൽക്കരണം, സംസ്കാരം, ഒരു പഴയമുണ്ടിന്റെ ലാളിത്യം. ആരുടെ മുഖിലും കഷണിത്തല കുനിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിനയം, അന്വേഷിക്കാനും അവനവന്റെ പ്രാദേശികതയുടെ കൃത്രിമ അതിർവരമ്പുകൾക്കപ്പുറം കാലത്തേയും ദൂരത്തേയും വെന്നിട്ട് അന്വേഷിക്കാനുമുള്ള സംസ്കാരം. ആ സംസ്കാരം തരുന്നതിന് അന്വേഷിച്ചു കണ്ടെത്തുന്നതിന്, ആ നാടിന്റെ ജനതയ്ക്ക് ഉൾക്കൊള്ളാനാവുന്ന രൂപത്തിൽ വീണ്ടും എഴുതിയോ പറഞ്ഞോ അവതരിപ്പിയ്ക്കാൻ ഉള്ള പ്രാവീണ്യം, Education-അതു തുടരും.

ഞാൻ എൻ.വി.യെ മനസ്സിൽക്കാണുന്നത് അത്തരത്തിലാണ്. ആഗോളവൽക്കരണത്തിനെ എതിർക്കാൻ ഡൽഹിയിലെ വിജ്ഞാൻ ഭവനിൽ സെമിനാർ നടത്തിയിട്ടൊരു കാര്യവുമില്ല. ആഗോളവൽക്കരണത്തിന് മറുവശമുണ്ട്. രണ്ടുവശമുണ്ട്. നമ്മൾ അതിർത്തികൾ നിരപ്പാക്കും, ധാകാചെക്ക് പോസ്റ്റുകൾ കൂടുതൽ ഉയരും. അതിർത്തികളിൽ മുൾക്കമ്പിവേലികൾ നീളും. അവിടെ സാധാരണ മിഷീൻഗണ്ണുകൾക്കപ്പുറം മറ്റൊന്നൊക്കെയോ, ബോഫോർഴ്സ് പീരങ്കികളേക്കാൾ വലിയ പീരങ്കികൾ നീളും. പക്ഷേ, മറ്റതിർത്തികൾ അവർ തകർക്കും. ഏതോ താരീഫിന്റേയോ, ട്രേഡിന്റേയോ അറിവിന്റെയോ ഉടമസ്ഥത അതുകണ്ടെത്തി പരിപാലിച്ചവർക്കാണ് എന്നുള്ളതൊക്കെ അവർ തകർക്കും. എല്ലാത്തിനും വിലയിടും, സുപ്പർമാർക്കറ്റിൽ വെയ്ക്കും. നമ്മളും പോയി നമ്മുടേത് കടംവാങ്ങും. മൂല്യം കുറഞ്ഞ് വിലകൂട്ടിവാങ്ങും. എന്നിട്ടും അതു തുടരും. ഇന്നു ലോകത്തു നടക്കുന്ന ഈ തകർച്ചയ്ക്ക് കാരണം ഞാനതിനെ കാണുന്നത് പാരിസ്ഥിതിക കാര്യങ്ങളിൽ പ്രാമുഖ്യം കൊടുത്തിട്ടാവാം. കാരണം എന്റെ പ്രശ്നം വരുമാനത്തേക്കാളുപരി ശ്വസിക്കാനുള്ള വായുവും, കൂടിക്കാനുള്ള വെള്ളവും കഴിക്കാൻ ഞാനിഷ്ടപ്പെടുന്ന ആഹാരവും. ഞാനിന്നുകാണുന്ന ആഗോളപ്രശ്നം, താരിഫ് റെയ്റ്റുകളുടേതല്ല, പേറ്റന്റിങ്ങ് യുദ്ധങ്ങളുടേതല്ല. അവിടെ എതിർക്കാനാവില്ലെന്നെനിക്കറിയാം. എതിർക്കാൻ പാടില്ലാതാനും. സദ്ദാംഹുസൈനെ എതിർക്കാനെളുപ്പമാണ്. ചാവുന്നതുകൊച്ചുകൂട്ടികളാണ്. സദ്ദാംഹുസൈനെ എതിർക്കുന്നത് പുർണ്ണതയല്ല,

പെട്രോളിയത്തിന്റെ വനികളുടെ മുകളിലുള്ള മരണപ്പിടുത്തം മാത്രമാണ്. അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ഊർജ്ജം, കൃത്രിമ ഊർജ്ജം. വ്യാവസായികവിപ്ലവത്തിന്റെ, യുദ്ധത്തിന്റെ ടെക്നോളജിയുടെ സ്രോതസ്സായിട്ടുള്ള പെട്രോളിയം. ഫോസിൽ റിസോർസിന്റെ മേലുള്ള വടംവലി മാത്രം. അതിന്റെ മറുവശവും ഉണ്ടാവാം. എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ സദ്രാംഹുസൈന്റെ നേരെ മറ്റുനടപടികളെടുക്കുമായിരുന്നു. ഞാനതിലേയ്ക്കു കടക്കുന്നില്ല.

എന്റെ ആഗോളവൽക്കരണപ്രശ്നം എനിക്കു കൂടിക്കാൻ വെള്ളമില്ല ഈനാട്ടിൽ സത്യമായും. പെരിയാറിൽ , ചാലിയാറിൽ, ഭാരതപ്പുഴയിൽ, ഭാരതപ്പുഴയിൽ 23 കിലോമീറ്റർ ദൂരം ഉപ്പു വെള്ളംകലർന്നുമുകളിലോട്ട്. പുഴയൊഴുകുന്നില്ല. അത് പുഴയുടെ മണലിനടിയില് subsoil state കൂടി ഉപ്പു കേറുന്നു. കൂട്ടനാട്ടിൽ കൂടി ഞാനിങ്ങനെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ഏതോ പച്ചത്തൂരുത്തുകളിൽ പ്ലാവ് കരിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു. എനിക്ക് അതൊരാഗോളപ്രതിഭാസമാണെന്നുകാണേണ്ട. ആവശ്യമില്ല. വേരറിയുന്ന ഉപ്പ് ഇലയെ കൊല്ലുന്നു. ഉപ്പ്, ഉപ്പ്, ഉപ്പ്-മനുഷ്യാ നീ ഭൂമിയിലെ ഉപ്പാകുന്നു. നീ ഉപ്പിനെ വലിച്ചു കയറ്റുന്നു. മലത്തിൽകൂടി ഭൂമിയിലെത്തിക്കുന്നു. ഭൂമി ഒരു ചാവുതടാകമാകുന്നു. ഇതു സത്യമാണ് ഇതുപഠിക്കാൻ water pollution control Board വേണ്ട. ഇതുപഠിക്കാൻ ശാസ്ത്രവിശകലനം വേണ്ട. വായ്ക്ക് രൂചിഭേദങ്ങളറിഞ്ഞാൽ മതി. ശുദ്ധജലം കൂടിച്ച ഒരു വ്യക്തിക്ക് വായിലെടുക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ ഉപ്പുണ്ടോ എന്ന് വ്യക്തമായറിയാൻ കഴിയും. അതിന്റെ ഫിസിയോളജി പണ്ട് ഞാൻ ഗവേഷണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പറഞ്ഞുവന്നതിതാണ്. നാടു മരിക്കുന്നു. ഇത് ഒരു നാടിന്റെ മാത്രം കഥയല്ലെന്ന് പുസ്തകം വായിക്കുന്നവർക്കറിയാം. ടെലിവിഷൻ ചാനലുകളിൽ ഇതു കാണുമോ എന്നെനിക്കറിയില്ല. അത് ഒരു Entertainment മാത്രമാണ്. അമേരിക്കയിലെ കൊളറാഡോനദിയെ മരിപ്പിച്ചു. അതു കടലിൽ എത്തുന്നില്ല. യൂണ്ട്ടീസ്നദി മരിക്കുന്നു. നൈൽനദികടലിലെത്തുന്നില്ല. സൈബീരിയയിൽ നിന്ന് വടക്കോട്ട് ആർടിക് സമുദ്രത്തിലേക്കൊഴുകിയിരുന്ന നദി സോവിയറ്റ് യൂനിയന്റെ തകർച്ചകൊണ്ട് രക്ഷപ്പെട്ടു. അല്ലെങ്കിൽ അതുമുഴുവൻ തിരിച്ചുവിട്ട് ഖസാക്കിസ്ഥാനിലോ, ഉഡ്ബക്കിസ്ഥാനിലോ എത്തിച്ചിട്ട് അവിടെ നശിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. അറാൾക്കടലാണെങ്കിൽ ചാവുകടലായിരിക്കാം ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും polluted land. ആദ്യത്തെ ആണവ വിസ്ഫോടനസ്ഥലമല്ല, മരിച്ചുപോയ അറാൾനദിയുടെ ചുറ്റുമുള്ള സമുദ്രത്തിനടിയിലുള്ള മണൽ മുഴുവൻ വിഷമാണ്. മരിച്ച കടല്, കടലില്ല. കടലായിരുന്ന കാലത്ത് കടലിലേയ്ക്ക് ഒഴുകിയിരുന്ന നദികളിൽ മുഴുവൻ അണകൾകെട്ടിയും മറ്റും

മരുപ്രദേശങ്ങളിൽ പരുത്തിയും മറ്റും കൃഷിചെയ്തു. അവിടെയൊക്കെ വിഷലിപ്തമായ ഭൂമിയാക്കിമാറ്റി, ആ നദിയിലൂടെ വിഷമൊക്കെ ഒഴുകി കടലിലെത്തി. കടൽ ചത്തു, കടലിന്റെ അടിത്തട്ടിലെ മണ്ണു മുഴുവൻ വിഷപ്പെടിയാതെ മാറി, ആ വരണ്ടമണലിന്റെ മുകളിലെ ചുഴലി കോറ്റുകൾ....ചുട്ടുപഴുത്ത അറാൾസമുദ്രത്തിലെ അടിത്തട്ടിലെ ചുഴലിക്കാറ്റുകൾ ഈ വിഷപ്പെടി മുഴുവൻ പൊക്കുകയാണ്. ഈ വിഷപ്പെടി, നൂറുകണക്കിൽ ചതുരശ്രകിലോമീറ്റർ വ്യാപിക്കുന്നു. എല്ലാവർക്കും ശ്വാസം മുട്ടുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ജീവിതത്തിലെ ആദ്യത്തെ കർമ്മം, ഭൂമിയിലേക്ക് ജനിച്ഛിരങ്ങിയ ഉടനെ- ഗർഭപാത്രത്തിൽ നിന്നു പുറത്തുവന്ന ഉടനെ, ആഴത്തിൽ ശ്വാസകോശത്തിനുള്ളിൽ കഴിയുന്നത്ര വായു വലിച്ചെടുക്കുകയാണ്.

പിന്നെ Conditioned habitation. ശ്വസിക്കുകയോ ശ്വസിക്കാതിരിക്കുകയോ ആവാം. ഒരു ഡീസൽ എഞ്ചിൻ റിവേയ്സ് ചെയ്താൽ പ്ലോലും നമുക്കു മുക്കിനെരിച്ചിലൊന്നും തോന്നില്ല. നമ്മുടെ ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ഇന്ദ്രിയം പോയിരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ ഇന്ദ്രിയകർമ്മം ഗന്ധമറിയുകയാണ്. അത് നശിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനിന്നി രക്ഷയില്ല. പുനരുല്പാദിപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. അതിനെ ഏതെങ്കിലും ഉപകരണംകൊണ്ട് അളക്കാൻ കഴിയില്ല. ഇന്ന് ഈ അറാൾസമുദ്രത്തിനുചുറ്റുമുള്ള മനുഷ്യർക്ക് ശ്വാസകോശത്തിലേയ്ക്ക് കടക്കുന്നത് കഠിയുന്ന വിഷമാണെന്നറിയാം. ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല.

അഭയാർത്ഥിയാവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാത്തവനായതുകൊണ്ട് ഞാൻ വീടു വെച്ചിട്ടില്ല. വീടുണ്ടെങ്കിലല്ലേ അഭയാർത്ഥിയാവൂ. സ്വന്തം എന്നു പറയുന്ന ഭൂമിയുണ്ടെങ്കിലല്ലേ അഭയാർത്ഥിയാവൂ? ആട്ടിപ്പായിക്കാൻ കഴിയൂ. സ്വന്തമായ ഒരു തുണ്ടു പറമ്പില്ലെങ്കിലെങ്ങനെ അഭയാർത്ഥിയാവാൻ കഴിയും? എനിക്ക് അഭയാർത്ഥികളെ ഭയമാണ്. പണ്ട് ബംഗളാദേശ് വിമോചനക്കാലത്ത് കൽക്കത്തയിൽ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഞാനൊരിക്കലും മറക്കാതെ നോക്കിനിന്നിട്ടുണ്ട്. കൽക്കത്തയിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട തെരുവ് എക്സ്പ്ലനാഡ്. ആ തെരുവിന്റെ ഓരത്ത് വലിയ ബാങ്കുകളുടെ പോർച്ചുകളുണ്ട്. അവിടെ ഫുട്പാത്തുണ്ട്. ഫുട്പാത്തിൽ പതിനായിരക്കണക്കിന്, ലക്ഷക്കണക്കിന് മനുഷ്യർ കിടന്നുറങ്ങുന്നുണ്ടാവും. ബങ്കാൾ, കോട്ടൺ, ഡാക്കാമസ്ലിൻ എന്നൊക്കെയല്ലേ നമ്മൾ പറയുക? സത്യം, ഡാക്കാമസ്ലിൻ അല്ല. ബംഗ്ലാദേശിലെ ഏതോ തറിയിൽ നെയ്ത, പിഞ്ഞിയകോട്ടൺ തുണിയിൽ അമ്മ പൊതിഞ്ഞിട്ട്..... ഒറ്റവസ്ത്രം. സംന്യാസമല്ല; കിട്ടായ്ക. ഒറ്റവസ്ത്രം ഉടുത്തിട്ട്, അതിൽ പൊതിഞ്ഞ് കൊച്ചിനെകൂടെ കിടത്തി, ഭർത്താവു കൂടി പുതച്ചിട്ട് കിടക്കുന്ന ഫുട്പാത്ത്. ആറുമണിക്ക് ഹുഗ്ലിനദിയിലെ

അഴുക്കുവെള്ളം ഫയർ ഹൈഡ്രന്റിൽ കുടിവരുന്നത് തുറക്കും. 'ഹമാ രാനാം, തുമാ ഖാനാം, വിയറ്റ്നാം' കൽക്കട്ടയിൽ മുഴങ്ങിക്കേട്ടിരുന്ന മുദ്രാ വാക്യമാണ്. അതേ കൽക്കട്ടയിൽ, മുൻസിപ്പൽ ജീവനക്കാരന്റെ കൊടിയെന്താണെങ്കിലും വന്നിട്ട് ഫയർ ഹൈഡ്രന്റ് തുറക്കും. ഫയർ ഹൈഡ്രന്റിൽനിന്ന് വലിയ ഹോസ്കണക്ട് ചെയ്യും. കാൻവാസ് ഹോസ്ഫയർ ഹൈഡ്രന്റിന്റെ വാൾവ് മുഴുവൻ തുറന്നിരുന്നാൽ അതിൽനിന്നു വരുന്ന വെള്ളത്തിന്റെ ചീറ്റലിന് കേരളത്തിലെ വലിയൊരു വെള്ളച്ചാട്ടത്തിന്റെ ഫോഴ്സുണ്ടാകും. ഹുഗ്ലിയിലെ അഴുക്കുവെള്ളമാണ് പമ്പുചെയ്യുന്നത്. ഈ ഹോസ്, കിടന്നുറങ്ങുന്നവരുടെ നേരെ പിടിക്കും. കൽക്കത്തയിൽ മഞ്ഞുകാലത്ത് ഡിസംബറിൽ നല്ല തണുപ്പുണ്ടാവും. 14*-16*C. കീറ ഒറ്റത്തൂണിയിൽ ഭർത്താവും അമ്മയും കുഞ്ഞുങ്ങളും എല്ലാവരും കൂടി ഉറങ്ങുകയാവും. ഹുഗ്ലിനദിയിലെ അഴുക്കുവെള്ളം, ജെറ്റ് ഫോഴ്സിൽ അടിച്ചുവിടും. നമ്മളെന്തേ ലാണ്ടഹാറിനെക്കുറിച്ചു മാത്രം ചിന്തിക്കുന്നു? നമ്മളെന്തേ നമ്മുടെ മിസൈലുകളെ തോംസ്ഹോക്ക് എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് പേരുകളിലോർക്കുന്നു? നമ്മുടെ ഓരോരുത്തരുടേയും കയ്യിലുള്ള ആയുധങ്ങൾക്കെന്താവ്യത്യാസം? ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ല. ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട് എഴുപതുകളുടെ തുടക്കത്തിൽ കൽക്കത്തയിൽ ഈ കിടന്നുറങ്ങുന്ന സ്ത്രീയും കുഞ്ഞും രാത്രിമുഴുവൻ തെണ്ടി, ഏതോ ഹോട്ടലിലുള്ള പിച്ച്ത്തൊട്ടിയിലെ എന്തെങ്കിലും കയ്യിട്ടുവാരിതിന്ന് വൈകി നഗരത്തിലെ വിളക്കുകൾ കെടുമ്പോൾ വാഹനങ്ങളുടെ ഇരമ്പൽ അവസാനിക്കുമ്പോൾ കിടന്നു മയങ്ങിത്തുടങ്ങുന്ന ആളുകൾക്കുനേരെ ഹുഗ്ലിയിലെ അഴുക്കുവെള്ളം വരുമ്പോൾ ചാടിയെണീക്കും. ഏതോ ഇരുപത്തിനാല് പർഗാനജില്ലയിലെ, ബംഗ്ലാദേശിലെ, അതിർത്തിക്കപ്പുറം വ്യവസായം മൂലം പെട്ടുപോയ മുളംകാടിലെ ഗ്രാമം വിട്ട് ഓടിപ്പോയ മനുഷ്യർ. കിടന്നുറങ്ങിയിട്ട് ചാടി എണീക്കുമ്പോൾ എന്തോർമ്മയാണ്? എനിക്കറിയില്ല. അവരോടുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പറഞ്ഞു വന്നതിതാണ് ഗ്ലോബലൈസേഷന്റെ ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ കുടിക്കാൻവെള്ളമില്ല. ഞാൻ വെള്ളം വാങ്ങി കുടിക്കാറില്ല, നിവൃത്തിയുള്ളിടത്തോളം. കേരളത്തിന്റെ ഭൂവിസ്തൃതിയുടെ 53% വരുന്ന നമ്മുടെ മലപ്രദേശങ്ങളിൽ ഒരിടത്തും കുടിക്കാൻ വെള്ളമില്ല. എനിക്കറിയാം. വ്യക്തമായറിയാം. കണക്കുവെച്ചിട്ട് ഓരോ ജില്ലയിലും ഓരോ പുഴയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഞാനിവിടെനിന്ന് പ്രസംഗിക്കും അതിനർത്ഥമില്ല. നിങ്ങളെ ബാധിക്കില്ല അത്. 21000 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ മലമ്പ്രദേശങ്ങളിൽ ഏകദേശം 125 ലക്ഷം മനുഷ്യരുണ്ട്. ആദിവാസികൾ, കുടിയേറ്റക്കാർ, പഴയആൾക്കാർ, അവർ, ഇവർ, മറ്റവർ, അവർ മലതീണ്ടി അശുദ്ധം ചെയ്തോ എന്നെനിക്കറിയില്ല.

അവർ മലവിട്ട് താഴെ ഇറങ്ങി. വേറെ വഴിയില്ല. അതൊരു വലിയ അഭയാർത്ഥി പ്രവാഹം. അവരെവിടേക്കിറങ്ങും, നമ്മുടെതീരത്തെ പട്ടണത്തിലേക്കല്ലാതെ?

കൂട്ടനാട് എന്നുപറയുന്ന ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, പത്തനംതിട്ട ജില്ലകളിൽ മുഖ്യമായും, എറണാകുളംജില്ലയിൽ അല്പം പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രദേശത്തും മാത്രം ഏകദേശം 64 ലക്ഷം മനുഷ്യരുണ്ട്. അവർക്കു കൂടിക്കാൻ വെള്ളമില്ല. ഒരു തുള്ളിവെള്ളത്തിൽ ഒരു ലക്ഷം ഈ കോളെബാക്ടീരിയയും, F.A.C.T പുറത്തു വിടുന്ന വിഷവും, ഹിന്ദു സ്ഥാൻ മിൽഫിൻട് പുറത്തു വിടുന്ന വിഷവും എല്ലാംകൂടി ചേർന്ന ഒരു കാഷായവും. 64 ലക്ഷം മനുഷ്യർ കൂട്ടനാടൻ, വേമ്പനാടൻ പ്രദേശത്തുമാത്രം. കേരളത്തിന്റെ ഭൂവിസ്തൃതിയുടെ 11% തീരപ്രദേശങ്ങളാണ്. ഇത് നമ്മുക്ക് വിശ്വസിക്കാമോ എന്നറിയില്ല, നിങ്ങൾ പൊന്നാനിയിൽ പോയി നോക്കിയാലറിയും, കക്കൂസില്ല. സ്ത്രീകൾ പകൽ വിസർജ്ജിക്കണമെങ്കിൽ വീട്ടിനുള്ളിൽ കേറി പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ കിറ്റ് എന്നു പറഞ്ഞ സാധനമുണ്ടല്ലോ അതിൽ വിസർജ്ജിച്ചിട്ട് ചുരുട്ടി കടലിലേക്കെറിയും. എല്ലാം സ്വീകരിക്കുന്നവളല്ലേ കടൽ? വരുണാസ്ത്രം (പ്ലാസ്റ്റിക്) തിരിച്ചുവരും. അപ്പോൾ, അഭയാർത്ഥികൾ എവിടെപ്പോവും? മലതീണ്ടി അശുദ്ധം ചെയ്തവരോ, ചെയ്യാത്തവരോ എവിടേക്കിറങ്ങും. താഴേക്ക്. താഴെ എന്താണുള്ളത്? ഈ നാട്ടിൽ കുറച്ചു റബ്ബർ, രണ്ടു റോഡുകളുണ്ട്. ഒരു വിമാനത്താവളം. അതിലിരിക്കാൻ സ്ഥലമില്ല. തീവണ്ടിമുട്ടിച്ചുവരും. വിമാനത്താവളത്തിലിരുന്നാൽ ജെറ്റ് തലയിൽ മുട്ടിച്ചുവരും.

പിന്നെയുള്ളതൊരു കനാൽ. അവിടെയിനി പരശുരാമൻ വന്ന് കരവീണ്ടടുക്കുന്ന പ്രശ്നമില്ല. മറിച്ചു സംഭവിക്കുമെന്ന് ശാസ്ത്രം പറയുന്നു. അവർ പണ്ഡിതർ പറയുന്നത് ആഗോളകാലാവസ്ഥാമാറ്റം കൊണ്ട് എ.ഡി. രണ്ടായിരത്തി ഇരുപതൊക്കെ ആവുമ്പോഴേക്ക് കേരളത്തിന്റെ തീരപ്രദേശം ഉണ്ടാവില്ല എന്നാണ്. ബംഗ്ലാദേശ് എന്നൊരു രാജ്യം ഉണ്ടാവില്ല. മേഘാലയൻ കുന്നുകളുടെ വടക്കൻ അതിർത്തി ചിറാപുഞ്ചിയുടെ നേരെ താഴെ ഒമ്പതിനായിരം അടിതൊട്ടു താഴെ വരെ കടൽ കയറിയിട്ടുണ്ടാവും.

അതിനെക്കുറിച്ച് വെള്ളക്കാരന് യേശുണ്ട്. ന്യൂസിലണ്ടിലെ ഏതോ സിമ്മിങ്ങ് പുള്ളിൽ കുട്ടി കുളിക്കാനിറങ്ങണമെങ്കിൽ പുറത്ത് അൾട്രാവയലറ്റ് റെസിസ്റ്റൻ പെയ്സ്റ്റ് ഇടണം, കണ്ണിലി് ഹൈപവർസൺ കൺട്രോൾ ഗ്ലാസ് വെയ്ക്കണം. ഓസോൺ പാളിയുടെ ഘോരം കൊണ്ട്

അൻസാർട്ടിക്കയുടെ മുകളിൽ കൂടി വരുന്ന സൂര്യരശ്മിയോടൊപ്പം ഭൂമിയിൽ എത്തുന്ന അൾട്രാവയലറ്റ്, ജീവനെ കരിക്കുമെന്ന് അവർ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ട് മുപ്പത്തഞ്ചുവർഷം കഴിഞ്ഞു. അത് വ്യാപിച്ച് തെക്കെ ഇന്ത്യയിലെത്തിയോ എന്നേ സംശയമുള്ളൂ. എന്റെ വീട്ടിന്റെ പിന്നിലെ പറമ്പിലെ വാഴയുടെ അറ്റവും കരിഞ്ഞുപോകുന്നു. ശാസ്ത്രം സത്യം പറഞ്ഞു തരുന്നത് Postfacto ആണ്. മാഡം ക്യൂറി ആണവവിഗീരണം കാൻസർ ഉണ്ടാക്കുമെന്നു കണ്ടുപിടിച്ചത് സ്വയം കാൻസർ കിട്ടിയിട്ടാണ്. ആദ്യത്തെ x-ray മിഷ്യൻ ഉപയോഗിച്ചത് കുട്ടികളുടെ തലയിലെ പേൻ കൊല്ലാനാണ്. പിന്നെയാണ് കണ്ടെത്തിയത് അത് ഭ്രൂണശിശുവിനെ കൊല്ലുമെന്ന്. ഇന്നത്തെ പാശ്ചാത്യ ആധുനികശാസ്ത്രം പോസ്റ്റ്സ്ക്രിപ്റ്റ്, പോസ്റ്റ്മോട്ടോ, റിഗർമോർടിസ് പോസ്റ്റ് മോർട്ടോ, എല്ലാം. മരണാനന്തരം, ശാസ്ത്രംകൊണ്ടെന്താണ് കാര്യം. ഭൂമി മുഴുവൻ മരിച്ചിട്ട്? ഇല്ല ആ വഴിക്ക് ഞാനില്ല.

ആഗോളവൽക്കരണത്തെ ഞാൻ കാണുന്നത് രണ്ടുതലങ്ങളിലാണ്. ഒന്ന് അണുപൊട്ടിയ ഒരു പ്രവാഹം സ്വയം എരിഞ്ഞില്ലാതാവുന്നു. പതിമൂന്ന്, അഥവാ, പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അറബികൾ ലോകം മുഴുവൻ സഞ്ചരിച്ച് കണ്ടെത്തിയ വിവരമൊക്കെക്കൊണ്ട് സ്പെയിനിൽ സർവ്വകലാശാലകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ട് അവിടെ വിറ്റില്ലെ? അതും റിസർച്ച് നൈസാൻസിന്റെ കാലഘട്ടത്തിലെ പുതു പാശ്ചാത്യ ക്രിസ്തീയ ശാസ്ത്രവുമായി ചേർന്ന് അതിശക്തമായൊരു ഹൈബ്രിഡ് ശാസ്ത്രം ഉണ്ടായില്ലേ? ആ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഒപ്പം വന്നില്ലേ ആയുധത്തിന്റെ, യുദ്ധത്തിന്റെ, കോളനൈസേഷന്റെ, സാമ്പത്തിക പിടിച്ചടക്കലുകളുടെ, കീഴ്പ്പെടുത്തലുകളുടെ, തകർക്കലുകളുടെ മേൽക്കോയ്മയും? വേണ്ടാത്തതൊന്നും തന്നെ നിലനില്ക്കണ്ട എന്നു തീരുമാനിക്കുന്നത് നല്ല സത്യാന്വേഷണമാണ്. ഞാൻ കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ലാത്തത്, ഞാൻ തെളിയിക്കാത്തത് ലോകത്തില്ല എന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ് പാശ്ചാത്യശാസ്ത്രം. ആ കാലം അവസാനിക്കുന്നു. ഇനി അതിന്നു മുമ്പോട്ടു പോവാനാവില്ല. ചരിത്രം പഠിച്ചാൽ മതി. യുദ്ധങ്ങളുടേയും, സാമ്പത്തിക തകർച്ചകളുടേയും ഒക്കെ കണക്കുകൾ പഠിച്ചാൽ മതി.

Super great depressions, super യുദ്ധങ്ങൾ തുടങ്ങി വെക്കും. അതു തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. 1930 കളിൽ ആദ്യത്തെ ഗ്രേറ്റ് ഡിപ്രഷൻ ഉണ്ടായല്ലോ. അതിനൊപ്പം ഇക്കണോമിക് റിസർജൻസ് അതിന് ഒരു കാര്യമേയുള്ളൂ. കുത്തുക; വണ്ടിവലിക്കാതെ കിടക്കുന്ന കാളയുടെ വാലിൽ തീ കത്തിച്ചുവെക്കുക. റെക്ടൽ മസിൽ തീപ്പൊള്ളലേല്പിക്കുക. വാലുവെട്ടിക്കളയുക. അപ്പോൾ കാള വീണ്ടും എണീറ്റ് വണ്ടിയും

വലിച്ച് ഓടിയെന്നുവരും.

ആഗോളരണഭേദി, കുറച്ചുകാലം കൂടിയുണ്ടാവുമെന്ന് വിചാരിക്കുന്നു. അതിനുമപ്പുറം ജീവിതം തുടരണം. അതിനുമപ്പുറം മനുഷ്യർ ഉണ്ടാവണം, അതിനും അപ്പുറം സംസ്കാരം ഉണ്ടാവണം. അതിനുമപ്പുറം കുഞ്ഞുങ്ങൾ വളരണം ഭൂമിയിൽ ഐശ്വര്യം ഉണ്ടാവണം. ഐശ്വര്യം എന്ന വാക്കിന് അർത്ഥമെന്താണെന്നെനിക്കറിയില്ല. അത് മഴയും വെയിലും ആണ്, അതു വയലിന്റെ, ചേറിന്റെ മണമാണ്, അത് കൊയ്ത ധാന്യങ്ങളുടെ ഗന്ധമാണ്. അത് ആഹാരം കഴിക്കാനുള്ള ആർത്തിയാണ്, ആഹാരം കഴിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന തൃപ്തിയാണ്. അത് സംഗീതമാണ്, സന്തോഷമാണ്, സങ്കടമാണ്, അതെല്ലാമാണ് ഐശ്വര്യം. ഐശ്വര്യമെന്ന വാക്കിന്റെ പൂർണ്ണതയിൽ. അപ്പോൾ, പറഞ്ഞുവന്നതിതാണ് സംസ്കാരം തുടരും. മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിന്റെ സർഗ്ഗശക്തികളെ അത്രയെളുപ്പം കൊല്ലാനാവില്ല. 110 ചാനലെല്ലാവരുടെ വീട്ടിലും എത്തുന്നില്ലല്ലോ. മൂന്നുനേരം കൊക്കുകോളയും, പോത്തറച്ചിയും, ബോർഫിയും. ആമാശയത്തെക്കുറിച്ച് ഞാനതിശയിക്കാറുണ്ട്. നാൽക്കാലിജീവികൾ, പണ്ട്, അവരെ പിടിച്ചുതിന്നാൻ വരുന്ന ജീവികളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനായി പെട്ടെന്ന് പാഞ്ഞു പോകണം എന്നതു കൊണ്ട്, പെട്ടെന്നാഹരം കടിച്ചു വിഴുങ്ങും. പിന്നെ കിടന്നയവിറക്കും. റുമിനേഷൻ, നല്ലവാക്ക്. ഞാൻ ഇടയ്ക്കു വിചാരിക്കും, കാട്ടിൽ പറപ്പുറത്തുകിടന്ന് ഞാനും റുമിനേറ്റ് ചെയ്യുകയാണല്ലോ എന്ന്. മനുഷ്യൻ എന്ന ജീവിയുടെ റുമിനേഷൻ കഴിച്ച ആഹാരത്തിന്റെ അയവിറക്കലല്ല, ജീവിതത്തിൽ ഉൾക്കൊണ്ടതെല്ലാമയവിറക്കലാണ്. അതിൽ നിന്നു മാത്രമല്ലേ അറിവും സംസ്കാരവും വരുകയുള്ളൂ. റുമിനേഷൻ നിങ്ങളതിനെ റിഫ്ലക്ഷൻ എന്നോ, മെഡിറ്റേഷൻ എന്നോ എന്തുപേരുവേണമെങ്കിൽ വിളിച്ചോളൂ. പക്ഷേ, എവിടെയോ അയവിറക്കി എനിക്കും കിടക്കണ്ടേ?

നാൽക്കാലികൾ പെട്ടെന്ന് ആഹാരം കടിച്ചു വിഴുങ്ങിയിട്ട് എവിടെയോ കിടന്ന് അരച്ച് വീണ്ടും തിരിച്ച് ആമാശയത്തിൽ നിന്ന് തൊണ്ടയിലേക്കെടുക്കും വീണ്ടും ചവച്ചുരച്ച് വിഴുങ്ങും. ദഹിപ്പിച്ച് വളരും. അതിനുപയോഗിച്ചിരുന്ന ഗ്രന്ഥിയാണ് അവരുടെ ആമാശയം. അതിനു നാലുചേമ്പറുണ്ട്. സുവോളജി പഠിച്ചാലേ അതു മനസ്സിലാവൂ. ഇന്ന് കേരളത്തിൽ ഒരു പാടു പ്രദേശങ്ങളിൽ ഇങ്ങനെയൊരു ബോർഡുണ്ടാവും. 'കളവ് താഴ്‌പോത്തി'. വെട്ടിയ കാളയുടേയും പോത്തിന്റേയും ആമാശയമെടുത്ത് കഴുകി പൊരിച്ച് കിട്ടും എന്നാണ് അതിന്റെ അർത്ഥം. ഏറ്റവും അധികം ആളുകൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആഹാരം. തൃശ്ശൂർ

ജില്ല മുഴുവൻ, പാലക്കാട് ജില്ല ഒട്ടുമുക്കാലും, എറണാകുളം ജില്ല-
 എവിടെചെന്നാലും കാണാം. ശബരിമലയ്ക്ക് പോകുന്ന വഴിയിലുണ്ടോ
 എന്നറിയില്ല. മലയാറ്റൂരിൽ പോകുന്ന വഴിയിൽ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.
 ക്രിസ്തീയമായിട്ടുപറഞ്ഞതല്ല ആ പ്രദേശത്തിന്റെ സ്വഭാവം. അപ്പോൾ,
 പറഞ്ഞുവന്നത് ബോത്തി, റൂമിനേഷൻ. നാൽക്കാലി ആഹാരം ചവച്ച്
 ദഹിപ്പിക്കാനുപയോഗിച്ചിരുന്ന വഴി, നമ്മുടെ റൂമിനേഷൻ. ഹൃദയ
 ത്തിലും തലച്ചോറിലുമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരുവശം, ഇതൊക്കെ
 സംരക്ഷിയ്ക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. To have and to be and to
 become. മൂന്നും മൂന്നുകാര്യങ്ങളാണ്. എനിക്ക് ഞാനായിരിക്കാം
 എനിക്ക് ഒരാനയെകൊണ്ടു നടക്കാം, എനിക്ക് ഒരാനതന്നെയുമായി
 ത്തീരാം. മാതംഗലീലയല്ല, ആനതന്നെയായിത്തീരുകയാണ്. തൃശ്ശൂ
 റിലെ സർക്കിളിനു ചുറ്റും പഴുത്ത വെയിലത്ത് ഒരായിരം വാഹനങ്ങ
 ലുടെ സൂപ്പർ Intensity Air Horn ആനയുടെ കണ്ണിൽ കുടിവരില്ലേ?
 എനിക്കുമാവാം ഞാനറിയുന്നു, ആനയുടെ ദുഃഖം. ഞാനറിയുന്നു, കരി
 യുന്ന കാടിന്റെ, മരത്തിന്റെ ചൂട്. ഞാനാവാം. എനിക്ക് to be, to have,
 to become ഒക്കെ കഴിയും. ഈ വംശമാണ് ഈ പോത്തിതിനിട്ട് സുഖി
 കുന്നത്. അതിന്റെ നിയോഗമാണ്.

രണ്ടു ചെറിയ കാര്യങ്ങൾ. ആഗോളവൽക്കരണം നല്ലതാണ്.
 എന്താണാഗോളവൽക്കരണം? മനുഷ്യത്വം ഭൂമി മുഴുവൻ നിറയുകയാ
 ണെങ്കിൽ നല്ലതുതന്നെ. അതിനെ ആഗോളവൽക്കരണം എന്നു
 പറഞ്ഞുകൂടെ? ആഗോളവൽക്കരണം Economics ന്റെ മാത്രം Prefix
 ഓ Suffix ഓ ഒന്നുമല്ലല്ലോ. അപ്പോൾ മനുഷ്യത്വം ഭൂമി മുഴുവൻ നിറ
 ണ്താൽ നല്ലതല്ലേ? അപ്പോൾ, ആഗോളവൽക്കരണമാവാമല്ലോ! സഹ
 ജീവിതം - To tolerate സഹിക്കാത്തതെന്തോ, അങ്ങുസഹിച്ചേക്കാം
 അത്തരത്തിലല്ല സഹനത. സഹജീവിതം കൂടുതൽ Integration കൂടു
 തൽ കൂടുതൽ കോർത്തിണങ്ങിയിട്ട് ഒരുകാടിനേപ്പോലെ. കാട്ടിലെ
 വലിയ വൃക്ഷവും, ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ വേരിന്റെ ചെറിയ കുണ്ണം ഒരേ
 പ്രാധാന്യമുള്ളവരാണ്. പരസ്പരമാശ്രയിച്ചു ജീവിക്കുന്നു. പരസ്പര
 പുരകം ഒന്നിച്ചുചേരലുകൾ ആയിക്കൂടെ ലോകത്തിൽ? അതാഗോള
 തലത്തിൽത്തന്നെ ആവണം. അതാണ് വേണ്ടത്. നമ്മളിന്നറിയുന്ന
 ആഗോളവൽക്കരണമില്ലേ, നമ്മൾ ഇന്നു ചർച്ച ചെയ്യുന്ന ആഗോള
 വൽക്കരണമില്ലേ. അത് ഒരു യുദ്ധമാണ്. അനിവാര്യമല്ലെന്നല്ല ഞാൻ
 പറയുക. ആർക്കും ഓടി ഒഴിഞ്ഞു മാറാനാവാത്ത, അങ്ങനെ നേർക്കു
 നേർ നിന്നുള്ള ചെറുക്കലുകൾ കൊണ്ടു തോല്പിക്കാനാവാത്ത ഒന്നാ
 ണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്റെ ചെറുപ്പകാലത്ത് ഞാനേറ്റുവാം

ഉത്തേജനം കൊണ്ടിട്ടുള്ളത് മനുഷ്യനെന്താവണമെന്നതിനെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളത് വടക്കെ അമേരിക്കയിലെ ഗോത്രങ്ങളുടെ കഥകളിലോ, കവിതകളിലോ അവരുടെ ചരിത്രത്തിലോ നിന്നാണ്. ഏതോ കപ്പൽച്ചേരത്തിലെ കരയ്ക്കടിഞ്ഞ, Pilgrimfather കപ്പലിൽക്കിടന്ന് രണ്ടുമാസം കൂളിക്കാതെ കാറ്റുകൊണ്ടിറങ്ങി. ചെന്നിറങ്ങിയ നാട്ടിലെ മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ചിന്തയും കഴിവുകളും വിശാലമായിരുന്നു. ഒരു പഴയ ഭൂമിയിലേതുപോലെ. അവർ സ്വീകരിച്ചിട്ടാണ് ആദ്യം കപ്പലിറങ്ങിയ മനുഷ്യനിവിടെ ജീവിച്ചത്. അല്ലെങ്കിൽ ചരിത്രത്തിന്റെ ഗതി മാറിപ്പോകുമായിരുന്നു. ചെന്നിറങ്ങിയ നൂറിലധികം ആൾക്കാർ അതിൽ ആദ്യത്തെ വീടു വെച്ചു പത്തിരുപത്തൊന്നു കുടുംബക്കാരെ, വടക്കെ അമേരിക്കാരൻ തീറ്റിപ്പോറ്റുകയാണ് ചെയ്തത്. ഏതോ ന്യൂ ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ തീരത്തെ ഭംഗിയുള്ള കാടുകളുടെ തണലിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഗോത്രക്കാരെ സ്വയം കൃഷിചെയ്ത് ആഹാരം കൊടുത്തിട്ടാണ് വളർത്തിയത്. പട്ടിണി കിടന്നു ചാവരുതല്ലോ? അത് ഗ്ലോബലൈസേഷന്റെ ഭാഗമായിരുന്നു. നാണയത്തിന്റെ മറുവശം. Globalisation വന്നോട്ടെ ഇരുന്നോട്ടെ. ഈ കേരളം അതിന്റെ നാടായിരുന്നു. അതല്ലെങ്കിൽ നമ്മൾ കൊടുങ്ങല്ലൂരിനു തെക്ക് ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ ഏറ്റവും പഴയ ജൂതവിഹാരം പരിരക്ഷിക്കില്ലായിരുന്നു. നിലനിന്ന ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പഴയ മാറ്റങ്ങളില്ലാതെ നിന്ന ഇസ്ലാമിക പ്രാർത്ഥനാസ്ഥലം ഉണ്ടാവില്ലായിരുന്നു. നമ്മളും അതുതന്നെ ചെയ്തിരുന്നത്. അത് പരാജയത്തിന്റെ ഭാഷയായിരുന്നോ എന്നൊരു സംശയം ഇന്ന്. അതുകൊണ്ട് world trade centreൽ എത്തിക്കൂടാനായിട്ട് viproവിന്റെ Software Modulation Methodologyയും പഠിച്ചിട്ട് ഓടുന്നു, ഗ്രീൻകാർഡ് വാങ്ങിക്കാൻ Reverse migration. നമ്മളും world trade centre ലെത്താനായിട്ടുള്ള Pilgrim Fathers. മറ്റത് Opportunists ഭിക്ഷാദേഹികൾ, അഭയാർത്ഥികൾ.

ആഗോളവൽക്കരണം തുടരും. രണ്ടുതരത്തിലും. പണ്ട് ഏതോ യുദ്ധങ്ങളിൽ യുദ്ധം ചെയ്യാതെ തോറ്റിട്ട്. മഞ്ഞുകാലത്ത്, മഞ്ഞു മുടിയ ഭൂമികളിലൂടെ ഉടമ്പടികളിൽ ചതിച്ച്, വാഗ്ദാനങ്ങളൊക്കെ ലംഘിച്ചിട്ട് വെള്ളക്കാരൻ തോക്കിന്റെ പാത്തികൊണ്ട്, ബയനറ്റുകൊണ്ട് ആട്ടിപ്പായിച്ച മനുഷ്യൻ, മഞ്ഞിൽ മരവിച്ച കുഞ്ഞുങ്ങളും, മുതശരീരങ്ങൾ എവിടെയെങ്കിലും എറിയരുതെന്നറിഞ്ഞിട്ട് മുതശരീരങ്ങളെ ഏറ്റി പലായനം ചെയ്ത വെള്ളക്കാരന്റെ നാട്ടിലെ പഴയ ആൾക്കാരില്ലേ അവരുടെ സംസ്കാരമില്ലേ, അവരുടെ തിരിച്ചറിവില്ലേ, ഭൂമിയുടേതാണ് നമ്മളൊക്കെ എന്നുള്ള ചിന്ത? അതു തുടരും. ആ ഗ്ലോബലൈസേഷൻ. In

times of regressions of values you find in chstilled lessons in the purest of all the values, every where. ഒന്നു കിട്ടണമെന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ഉത്തര അമേരിക്കയിലെ തദ്ദേശവാസികളുടെ പരാജയത്തിന്റെ കഥയറിയാത്ത, ആഗോളവൽക്കരണത്തിന്റെ ഇക്കണോമിക്സ് അറിയാത്ത ഗ്ലോബൽ പോളിഷൻ മോണിറ്ററിങ്ങിന്റെ സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൊന്നും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത മലപ്പുറത്തെ ഒരു കൊച്ചു മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിലും അറിയാം ഏതാണ് വഴിയെന്ന്. അതുതന്നെയാണ് വഴി. അവിടെ അതോ ഇതോ എന്ന ചോദ്യമില്ല. വഴി ഒന്നുമാത്രമേ ഉള്ളൂ എന്നു പറയുന്നവർ വേണ്ടത്ര സമൂഹത്തിലുണ്ടെങ്കിൽ ഇത് ധാരയായി മാറും. മുഖ്യധാരയായി, ഒരേധാരയായി തുടരുമെന്ന് എനിക്കറിയാം ഞാനതുവിശ്വസിക്കുന്നു. ആ ഗ്ലോബലൈസേഷനിൽ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. അതിനുവേണ്ടി ചെയ്തതൊക്കെയും സംസ്കാരമാണെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതു സംസാരമാണോ, എഴുത്താണോ, കവിതയാണോ, പ്രസംഗമാണോ, കൊയ്ത്തുപാട്ടാണോ, മേഘങ്ങളെ പ്രാർത്ഥിച്ചുവരുത്തലാണോ, മേഘമൽഹാരാണോ എന്നൊന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. എല്ലാമായിരിക്കണം, ആയിരിക്കണം.

നല്ലതൊക്കെയും നിലനില്ക്കട്ടെ. ഏറ്റവും എളിമയിൽ, വിട്ടുകൊടുക്കലിൽ നന്മയൊക്കെയും നിലനില്ക്കട്ടെ. എന്നാലാവുന്നതൊക്കെയും ചെയ്യാൻ ഞാൻ എന്നോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അത്രയുമേ എനിക്കുചെയ്യാൻ പറ്റുള്ളൂ.

ഞാൻ ആറാംക്ലാസിലേയോ മറ്റോ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. വ്യാഴാഴ്ചയോ?വെള്ളിയാഴ്ചയോ? പത്രക്കാരൻ കൊണ്ടിടുന്ന മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിന്റെ പിന്നാലെ എന്റെ അനുജത്തിയോടൊപ്പം ഓടിയിട്ട് കണ്ടെത്തിയതെന്താണെന്ന് ഇവിടെ വിവരിക്കാനാവില്ല. അതിന് എൻ.വിയുടെ മുഖമുണ്ടായിരുന്നോ? ലേഖകന്റെ പേര് എൻ.വി.കൃഷ്ണവാരിയർ എന്നായിരുന്നോ? എനിക്കറിയില്ല. പക്ഷേ, നിർവചിക്കാനാവാത്തതിനെ പ്രതിബിംബങ്ങളിലവതരിപ്പിക്കുന്നതാണ് മതമെന്നു ഞാൻ കണ്ടെത്തുന്നു. അതാണ് മതമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. ഒരു തരത്തിൽ എൻ.വി. എന്റെ മതത്തിന്റെ പുരോഹിതനാണെന്ന് ഞാനറിയാതെയറിയുന്നു.

കൗമുദികവനങ്ങളിലൂടെ

കലേശർ

പ്രവണതകൾ മലയാളകവിതയിലേക്കു പലപ്പോഴായി പലതു കടന്നുവന്നിട്ടുണ്ട്. പുതിയതൊന്നു വരുമ്പോൾ പഴയതു വിസ്മൃതമാക്കുന്ന ഫാഷനെപ്പോലെ ഇവയിൽപ്പലതും അപ്രത്യക്ഷമായി. 'പുതിയ രചനകൾ അമൂർത്തമായ ആശയങ്ങളോ അവ്യക്തമായ സ്വകാര്യ ബിംബങ്ങളോ ആയി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു' എന്നുവരെ ആധുനികത വിമർശിക്കപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. സ്ത്രീപക്ഷവാദം ഏറ്റവും അവസാനം വന്ന പുതുമയാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഇവയൊക്കെ ക്ഷണികമാവുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ദേഹത്തിനു പുറത്തണിയുന്ന ആടയാഭരണങ്ങളാവുക കൊണ്ടുതന്നെ. ശരീരത്തെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് അമിതാവേശത്തോടെ വേഷഭൂഷാദികളിൽ ഭ്രമിക്കുന്നവരൊക്കെ നിരാശരാവുകയേയുള്ളൂ എന്നാണല്ലോ ചരിത്രം പഠിപ്പിക്കുന്നത്.

മായഗോവിന്ദരാജന്റെ പെൺവാക്യമാണ് കവനകൗമുദി 14-ാം ലക്കത്തിലാദ്യം. സ്ത്രീപക്ഷത്തുനിന്നു നോക്കിക്കാണൽ തന്നെ ഇതിൽ പ്രധാനം. പുരുഷൻ സ്ത്രീയുടെ ഉള്ളറിയുന്നില്ല, അടുക്കളയിൽ 'പഞ്ചരസങ്ങളിൽ' തിളച്ചുതുവലാണ് അവളുടെ മുഖ്യ പണി. തന്റെ വ്യക്തിത്വം മറക്കണം. അമ്മായിഅമ്മയുടെ ഭാവം നോക്കണം. മനസ്സിലെ പരിഭവം മറച്ചുകൊണ്ടു ചിരിക്കണം. മുഷിഞ്ഞ തന്റെ അറിവുകൾ അലക്കിയുണക്കി മടക്കി വെയ്ക്കണം. കാത്തിരുന്നു മടുത്ത് അവസാനം ഉറക്കം മുടിയ കണ്ണുകൾ പൊളിച്ച് പാതി മെയ്യിനു പായ് നിവർത്തണം. വേദനകളെ രാത്രിയിൽ കരഞ്ഞുതീർക്കണം, ആരും കാണാതെ, വർത്തമാനത്തിലും മുഖഭാവത്തിൽപ്പോലും അതു വരരുത്. ഇതിൽ പുതുമയുണ്ട്. കുറവായിക്കാണുന്നതു കവിതയുടെ അച്ചടക്കമാണ്.

ആർ.ഗോപിനാഥന്റെ 'വഴി നദി' കുറച്ചുകൂടി ചിന്തിപ്പിക്കും. അവസാനം ഇത്രയേ ഉള്ളോ എന്ന ചേദത്തിൽ അലിഞ്ഞ് വിലയം പ്രാപിയ്ക്കുന്നു.

നദി ഒഴുക്കാണ് എന്നാണ് തുടക്കം. ചിരയല്ല, തടാകമല്ല എന്ന വിശദീകരണത്തിലൂടെ കെട്ടി നിൽക്കാത്തതിന്റെ, ഒഴുകിക്കൊണ്ടേ ഇരിയ്ക്കലിന്റെ മഹത്വം പ്രതിപാദിക്കപ്പെടുന്നു. പിന്നെ അവിടെ നിന്നൊരിക്കലാണ്. പോകാനാണോ, വരാനാണോ വഴി, വരുന്നവർ തന്നെ പോവുകയില്ലേ, എന്നൊക്കെയുള്ള വരട്ടുവേദാന്തങ്ങളിലൂടെ വാ, പോ എന്നീ വരകളിലെ അവ്യക്തതകളിൽക്കൂടുങ്ങി വലിയ 'റ' ക്കു ചെറിയ വാലിട്ടുണ്ടാക്കുന്ന 'വ' യിലും ചെറിയ 'റ'യ്ക്കു വലിയ വാലിട്ടുണ്ടാക്കുന്ന 'പ' യിലും മുങ്ങിപ്പോകുന്നു. വഴി തന്നെ വഴിയരുകുകൾക്കിടയിലെ ഒരു വിശ്വാസമല്ലേ എന്നു വന്നു പൊങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു.

പി.മധുവിന്റെ കളികളിൽ ആലോചനാമൃതമായ ഒരു പച്ചപ്പും മധുര്യവുമുണ്ട്. പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഊരാക്കൂടുക്കുകളിൽ നിന്ന കന്ന് സ്വസ്ഥതയോടെ ഈ മുറ്റത്തല്പം നിൽക്കാൻ മനസ്സിനോടു നിർദ്ദേശിയ്ക്കുന്നതാണദ്യം. മുറ്റം നിറയെ കളകളാണ്. പുറത്തിറങ്ങാനാവാതെ വാതിൽ കൊട്ടിയടച്ചു നീയിരുന്നപ്പോൾ സ്വതന്ത്രമായി വളർന്നതാണ് ഈ കളകൾ. അവയെ കളയായെണ്ണുന്നതുതന്നെ ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രതന്ത്രമാണ്, നിന്റെ മനസ്സിന്റെ വൈരുപ്യമാണ്. ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ ഇവയെ തരം തിരിച്ചെടുത്ത് പിഴിഞ്ഞ് മരുന്നാക്കും, ഇല്ലാത്തപ്പോൾ മറ്റൊരു ന്യായവും ശാസ്ത്രവും പറഞ്ഞ് പിഴുതെറിയും. എന്നാൽ ഈ പച്ചപ്പ് പരിച്ചെറിഞ്ഞാൽ തീരില്ലാ, വെളിച്ചമുണ്ണാൻ പടരുന്ന ഇതു ലോകസത്യത്തിന്റെ ചരിത്രമാണ്. സൂര്യനോടുള്ള നിസാർത്ഥമായ അനുരാഗമൊരുകുകയാണത്. ആ പ്രണയം അണപെയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ളതല്ല. അസുലഭാനന്ദം നുകരുന്ന സത്യമാണത്.

എസ്.എം. ദിവാകരന്റെ ആനയോട്ടം പ്രസ്താവനാപ്രധാനമായ രചനയാണ്. ഗുരുവായൂരിലെ ആനയോട്ടത്തിനിടയ്ക്ക് ജയിച്ചെത്താൻ വേണ്ടി ആനകൾക്കേല്പിക്കുന്ന പീഡനമാണ് വിവരിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ ആസൂരത്വമാണ് അവിടെ തിടമ്പേറ്റി നിൽക്കുന്നത്. ആരാണ് ജയിച്ചതെന്നതൊക്കെ തുലോം അപ്രസക്തം മാത്രം.

ശീർഷകം വെളിപ്പെടുത്തുന്ന പോലെത്തന്നെ തിരുവല്ല ശ്രീവല്ലഭ ക്ഷേത്രത്തിലെ കൊടിയിറക്ക് ആറാട്ടുചടങ്ങുകളെയാണ് ആർ. മനോജ് വർമ്മ കവിതയ്ക്കു വിഷയമാക്കുന്നത്. ഉത്സവം കൊടിയിറങ്ങുമ്പോഴത്തെ ദുഃഖം ഇതിൽ പരന്നുകിടക്കുന്നു. അതിന്റെ അനുരണനം ബഹുജനത്തിന്റെ ആരവത്തിലും ദീർഘനിശ്വാസങ്ങളിലും സ്തുതികളിലും സ്പഷ്ടം. കരി പടർത്തുന്ന കൽവിളക്കിലും ചന്ദനത്തിരിയുടെ നേർത്ത പുകയിലും ഹർഷാംബുവായെരിഞ്ഞടങ്ങുന്ന കർപ്പൂരത്തിലും ആ ദുഃഖത്തിന്റെ നിശ്ശബ്ദബാഷ്പമുണ്ട്. കൊടിയില്ലാത്ത വിവസ്ത്രമായ കൊടിമരമാണ് വിഷാദത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന

മുകസാക്ഷി. നൂറുവർണ്ണങ്ങളുള്ള വിപണികളും മധുരങ്ങളും നൃത്ത താളങ്ങളും അല്പംമുന്മുഖം ഇവിടെ തലയുയർത്തി നിൽക്കുകയായിരുന്നുവല്ലോ. ഇപ്പോൾ കടലകപ്പലണ്ടിപ്പൊതിക്കുപ്പയായ് ക്ഷേത്രം കണമറിയിരിക്കുന്നു. നാളെ കുളിച്ചു ശുദ്ധമായി അമ്പലം ഉന്മേഷത്തോടെ ശംഖു വിളിക്കുമെങ്കിലും ദുഃഖമുകമായി നിൽക്കുന്ന കൊടിമരം ഉത്സാഹഭരിതമാവില്ല. പുതിയ ഉത്സവത്തെ കാത്തു നിൽക്കുകയാവാം അത്. വായിച്ചുകഴിഞ്ഞതിനുശേഷവും ആ ഒറ്റയാന്റെ അനാഥമായ നിൽപ്പ് അനുവാചകനിൽ വിഷാദത്തിന്റെ അലകളുണർത്തും.

വൃത്ത നിബന്ധനയോടെ എഴുതിയതിന്റെ ചാരുത കൂടുതൽ ഇഴുകുമുണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്. ഭാവോത്തേജകമാക്കിയിട്ടുണ്ട് കൃതിയെ-പുകപരത്തുന്ന ചന്ദനത്തിരികൾ, ഇഴയിലിഴ ചേർക്കുവോരു നാഗസാരം എന്നിവിടങ്ങളിൽ വൃത്തം ഇടന്തടിച്ചു നിൽക്കുന്നത് ഒഴിവാക്കാമായിരുന്നു.

ഏറ്റുമാനൂർ സോമദാസന്റെ 'പുജാരിണി' തഴക്കംവന്ന പേനയിൽ നിന്നുർന്നുവീണതാണെന്ന് അതിലെ ഓരോ വരിയും വിളിച്ചോതുന്നു. എണ്ണ പറ്റിയ കരിന്തിരി പോൽ വിണ്ണിന്റെ പടിപ്പുരക്കല്ലിന്മേൽ സന്ധ്യാദീപം പൊലിയുന്നു എന്ന ആദ്യ വരികൾ വിശാലമായ കാൻവാസ്സിൽ എന്തോ വരയ്ക്കാൻ തുടങ്ങുകയാണെന്ന സന്തോഷം ജനിപ്പിച്ചു. മൂന്നാം വരിയിൽ അതൊരു മുറ്റത്തേക്കു ചുരുങ്ങി. അതിലെ ചെങ്കനൽച്ചുളയ്ക്കുള്ളിൽ നിന്നു പൊങ്ങുന്ന പുകവളളിപോലെ നിൽക്കുന്ന തൂളസിക്കൊടിയുടെ ചിത്രം ആകർഷകമായി, കരിഞ്ഞെങ്കിലും ആത്മാവിലല്പം സുഗന്ധം സൂക്ഷിക്കുന്നവളാണവൾ. കയ്യിൽ അല്പം അമൃതവുമായി വരുന്ന കാർകൊണ്ടലിനെ കിനാവുകാണുന്ന ഇവൾ ഭൃമിയുടെ ഉറ്റ പുജാരിണിതന്നെ. പ്രഥമോദ ബിന്ദുവിൽ കുളിച്ചൊരുങ്ങി ഇവൾ ഇഷ്ട ദേവനെ നമിക്കുന്നു. ഇരുട്ടിന്റെ മറുതീരത്ത് ഉഷസ്സുണ്ടെന്നവൾക്കുറപ്പുണ്ട്. ഇരുട്ടും വെളിച്ചവും ഒന്നാണെന്നവൾ കാണുന്നു, പൊന്നിനെ മണ്ണെന്നറിയുന്നു.

സി.പി.സുഭദ്രയുടെ മുസലപർവ്വം മഹാഭാരതകഥയുടെ ചുവടുപിടിച്ചാണ് വളരുന്നത്. വിശ്വാമിത്രനും കണ്വനും നാരദനും കൂടി ഒരിക്കൽ ദ്വാരകയിൽച്ചെന്നപ്പോൾ അവരെ പരീക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി യാദവന്മാർ സാംബനെ ഗർഭിണിയുടെ വേഷം കെട്ടിച്ചുകൊണ്ടുചെന്ന് "ഇവൾ ബദ്രുവിന്റെ ഭാര്യയാണ് ഗർഭിണിയാണ്. ഇവൾ പ്രസവിക്കുന്നതെന്തായിരിക്കും?" എന്നു ചോദിച്ചു. കോപിച്ച മുനിമാർ "ഈ സാംബൻ പെറുന്നതു ഒരിരുമ്പുലക്കയായിരിക്കും. അതുകൊണ്ടു തമ്മിൽത്തല്ലി നിങ്ങളെല്ലാം നശിക്കുകയും ചെയ്യും" എന്നു ശപിച്ചു. സാംബൻ എന്ന പുരുഷൻ ഒരിരിമ്പുലക്കയെ പ്രസവിക്കുകയും

ചെയ്തു. ശാപത്തിന്റെ മറുവശം യഥാർത്ഥമാവാതിരിക്കാൻ യാദവന്മാർ ആ ഇരിമ്പുലക്ക അരം കൊണ്ടു രാവി പൊടിയായി കടലിൽ കലക്കി. പക്ഷേ അതുകൊണ്ടു കാര്യമുണ്ടായില്ല. ആ ഇരുമ്പുപൊടി അടിഞ്ഞുകൂടിയ സ്ഥലത്തെക്കെ സമൃദ്ധിയായി ഏരകപ്പുല്ലു വളർന്നു. പ്രഭാസതീർത്ഥത്തിലേക്ക് കൃഷ്ണന്റെ നേതൃത്വത്തിൽപ്പോയ യാദവന്മാർ തമ്മിൽ ഒന്നും രണ്ടും പറഞ്ഞു വഴക്കാവുകയും രണ്ടു ചേരിയായിത്തീരിഞ്ഞ് ഈ ഏരകപ്പുല്ല് അമ്പാക്കി എയ്ത് എല്ലാവരും മരിച്ചു വീഴുകയും ചെയ്തു എന്നാണല്ലോ മൌസലപർവ്വത്തിലുള്ളത്. ആ കഥാഭാഗത്തെ കൃതഹസ്തതയോടെ ആധുനികകാലത്തിലേക്കു യോജിപ്പിക്കുകയാണ് കവയിത്രി. മനുഷ്യന്റെ ധർഷ്ട്യം ചിരിക്കുമ്പോൾ സാംബന്മാർ ഇരിമ്പുലക്കയെ പ്രസവിക്കുന്നു. ഏതു വിപത്തിനേയും അതിജീവിക്കാൻ കരുത്തുള്ളവരാണെന്ന അഹങ്കാരത്തിൽ മുസലങ്ങളെ രാവി അവർ കടലിലൊഴുക്കുന്നു. ലോകത്തിലെമ്പാടും ഏരകപ്പുല്ല്. ഉണ്ണിക്കൈകൾ ഏരകപ്പുല്ല് ആയുധമാക്കുന്നു. ആകാശത്തത് ഇടിമിന്നലിന്റെ കാടായി, അമ്പായി, അണുബോംബായി വളർന്ന് ഏരകപ്പുല്ല് വീണ്ടും ഇരിമ്പുലയ്ക്കയായി കൊല്ലുകയിലിൽ തിരിച്ചെത്തി. അതിനെ മാന്ത്രിക ദണ്ഡാക്കി കൊല്ലൻ ആഞ്ഞെറിഞ്ഞപ്പോൾ ലോകം കിടങ്ങി. ലോകത്തിലിനി പൊടിയായാതെ ഒരു മൺതരിയെങ്കിലുമുണ്ടാവുമോ ബാക്കി? ആണവയുദ്ധത്തിന്റെ വക്കിലെത്തിനിൽക്കുന്ന ലോകസംഭവങ്ങളിലേക്കുതന്നെയാണ് കവയിത്രി ചൂണ്ടുന്നത്; ശക്തമായി അതു ലോകമനസ്സാക്ഷിയിലാണ് ചെന്നുതറയ്ക്കുന്നത്.

വളക്കൂറിൽച്ചേർത്തും എന്നതിൽ ഒരക്ഷരം വിട്ടുപോയിരിയ്ക്കുന്നു, വാക്കുമാറിപ്പോയിട്ടുമുണ്ടോ? മൺതരിയെങ്ങാൻ, തിരുശേഷിപ്പിലെങ്ങാൻ എന്ന ആവർത്തനം അശ്രദ്ധയ്ക്കുദാഹരണമായി, വൃത്തനിബന്ധനകൾ പാലിച്ചസ്ഥിതിക്ക് ഒരിടത്തു പാദാദിപ്പൊരുത്തം വേണ്ടെന്നു വെയ്ക്കേണ്ടിയിരുന്നില്ല. ഏതു മാമുനി എന്ന വരിയുടെ പിമ്പേ നീതിമാന്മാർ എന്ന അപ്രസക്തമായ വാക്ക് അല്പം മുഴച്ചുനിൽക്കുന്നു. കാലങ്ങൾ ചെയ്കെ എന്നത് അച്ചടിപ്പിശകാവുമെന്നു ഹിച്ചു.

പി.കേശവൻ നമ്പൂതിരിയുടെ കാട് വൃത്തിയായ കേകയിലാണ് എന്നതു മാത്രമല്ല ആധുനികതയിലേക്ക് എടുത്തുചാടാൻ ശ്രമിയ്ക്കാത്ത പാരമ്പര്യ ശുദ്ധിയുടെ അന്തഃസാരഭരിതമായ കവിതയാണ് എന്നതും ആപ്ലോദം പകരുന്നു. കാടാണെന്നന്തരംഗം കുറ ദൂര മുതലാം ദുഷ്ടജന്തുക്കൾ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ആദിമശവരശരീരാർദ്ധമാം കുന്നിൻ മാതിനോട് ഇവിടെ പള്ളിനായാട്ടുമായിക്കൂടാമങ്ങയ്ക്ക് എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാടാണ് ഇവിടെത്തെയും കാട്. തല

യിൽ കടന്നുകൂടും ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലെ വന്യമൃഗങ്ങളും മനസ്സിലെ ചപലവാനരനും ഹൃത്തിലെ ചിരകടിക്കുന്ന കിളികളും കാലിൽ കോർത്തു വലിക്കുന്ന പാഴ്വേരുകളും മനസ്സിനെ കാടുതന്നെയാക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. കാട്ടാറിന്റെ ചിരിയും പാറയിൽ കന്നം വാർന്നൊഴുകിയ ഗന്ധവും അവിടെയുണ്ട്. അമ്പിളിക്കലമറച്ച് ഇരുളു പുൽകും തരുനിരകൾ പിണഞ്ഞു പോകുന്ന ഇടവഴികളിൽ കൂടുങ്ങുന്ന മാർഗ്ഗഭ്രംശം, മുടൽ മഞ്ഞിനിടയിലൂടെ അകലെ കാണപ്പെടുന്ന തീജാല, കൊടുങ്കാറ്റിൽ വേരറ്റുവീണ വൻമരങ്ങൾ - മനസ്സിനും യോജിക്കും വിധമാണ് എല്ലാം നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഈ കാടു സംരക്ഷിക്കാൻ ഞാൻ നെട്ടോട്ടമോടുന്നു എന്നാണവസാനിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്, കാടുസംരക്ഷണം യുക്തം തന്നെ. എന്നാൽ മനസ്സിനോടു ബന്ധപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ചിലപൊരുത്തക്കേടുകളെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവരും. കടന്നൽക്കൂട്, വന്യമൃഗങ്ങൾ, ക്ഷുദ്രവാനരൻ മുതലായവ ഒഴിവാക്കപ്പെടേണ്ടതു തന്നെയല്ലേ? അവ സംരക്ഷണീയങ്ങളായിക്കാണുന്നതെങ്ങനെ?

പിണഞ്ഞും പോമോരിടവഴികളിൽ എന്നതിൽ ഒരുവിനുപകരം വന്ന ഓരു ഒഴിവാക്കാമായിരുന്നു.

പിറനാടിതു വേനര ചൂടിനാൽ പുകഞ്ഞാലും എന്റെ മണ്ണിലെ നീറ്റും വെയിലാണെന്നിരിക്കും അക്കരെ മരീചികപ്പൊൻമണി തേടിപ്പാറാൻ ഞാൻ (എന്റെ കവിതയും) ഇല്ല എന്ന് ജമീൽ അഹമ്മദ് ദേശാടനക്കിളികളോടു പറയുന്നതാണ് ആ പേരുള്ള കവിത. മാവിന്റെ പുത്തണൽക്കാറ്റും തെങ്ങിൽ നിന്നും തേനും സുഗന്ധിയായ തുളസിയും അമ്മ കറക്കുന്ന ശുദ്ധമായ പാലും വേദമന്ത്രവും ഉപേക്ഷിച്ച് അക്കരയ്ക്കുപോകാൻ ചിരകു വിടർത്താൻ ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നില്ല എന്നാണ് കവി പറയുന്നത്.

പരമ്പരാഗതമായ കവിതയുടെ മാധുര്യം ഇതിൽ നിന്നാസ്വദിയ്ക്കാൻ കിട്ടും. ആദിനാദമായും വിശ്വജാലയായും വേദത്തിനെപ്പറയാം. ഉൾക്കണ്ണിന്റെ വേദമന്ത്രങ്ങൾ എന്നു പറയുമ്പോൾ അവ്യക്തതയിലേയ്ക്കെത്തുന്നു. ഉൾക്കണ്ണാകുന്ന വേദമന്ത്രങ്ങൾ എന്നാണുദ്ദിഷ്ടമെങ്കിൽ അതു ക്ലിഷ്ടം തന്നെ.

ഡി.കെ.എം. കർത്താവിന്റെ മൂലയൂട്ടിൽ ഒരുഭാഗത്തു യന്ത്രസംസ്കാരത്തിന്റെ ഹുംകൃതിയും മറുഭാഗത്ത് അമ്മയുടെ ശാന്തസുന്ദരമായ വാത്സല്യധാരണിയും വരയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എട്ടു ഖണ്ഡങ്ങളിലായി. ആദ്യപകുതിയിൽ സംഹാരാത്മകതയും രണ്ടാംപകുതിയിൽ മാതൃഭാവത്തിന്റെ തരളതയുമെന്നമട്ടിലാണ് കവിതയുടെ വിന്യാസം. ഒരു നിമ്നോന്നതപ്രതലത്തിന്റെ പ്രതീതിയാണത് ജനിപ്പിക്കുന്നത്. ഭാവപരമായ ഈ വ്യത്യാസം അടുത്തടുത്തു പലവട്ടമായി

വെച്ചിരിക്കുന്നതു പുതുമയായി. വിഷവിദാൻ എന്നൊരു പ്രയോഗമുണ്ട്. വിഷത്തിൽ സ്പെഷലൈസ് ചെയ്ത ആളെന്നാണവിടെ വിവക്ഷിതം. നേടുന്നു അമ്മ എന്നതു സന്ധിയിൽ നേടുന്നമ്മ എന്നാക്കുന്നതു അഭംഗിയാവും.

പത്രത്തിൽക്കണ്ട ഒരു പിഞ്ചുകുഞ്ഞിന്റെ ചിത്രമാണ് ആചിത്രമെഴുതാൻ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്. ഭൂമിയെ കുലുക്കിക്കൊണ്ടു നടന്ന ഒരു വൻ ദുരന്തത്തിൽ മാതാപിതാക്കളോടൊപ്പം ഇന്നലെ മാത്രം ജനിച്ച ഈ കുഞ്ഞും നിത്യതയിൽ ലയിച്ചുകിടക്കുന്നതാണ് ചിത്രമെന്നു കരുതണം. സുഖദുഃഖഹർഷങ്ങളറിയാത്ത നിർമ്മലമായ ആ മുഖം കണ്ടതോടെ പ്രണയസാഹചര്യമായ ആ കുരുണിന്റെ ജനനത്തിനു മുൻ വഴിപാടുകൾ നേർന്നതിനെക്കുറിച്ചും വളരുന്ന ഉദരത്തിലെ ചലനങ്ങൾ രണ്ടു ഹൃദയങ്ങളിൽ മാധുര്യം ചൊരിഞ്ഞതിനെക്കുറിച്ചും അവസാനം നവാഗതന്റെ രോദനം കേട്ടതിനെക്കുറിച്ചും ചിന്തിച്ചുപോവുകയാണ് കവയിത്രി. ഒരു ഞൊടിയിൽ എല്ലാം തകർത്തുകൊണ്ട് നൂറായിരം ജീവാത്മാക്കളെ നിത്യനിദ്രയിലാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടാണ് ദുരന്തം കടന്നുവന്നത്. വൃത്തം ഒന്നുകൂടി വൃത്തിയാക്കാമെന്നു തോന്നിയ ഭാഗങ്ങളുണ്ട്.

ഗൈർവ്യാണീപ്രമാണം വടക്കേ മലബാറിലെ പ്രസിദ്ധ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്ന കനകത്തിടത്തിൽ ഉദയനൻ നമ്പ്യാരുടെ കൃതിയാണ്. ജയലക്ഷ്മി അയച്ചുകൊടുത്ത വ്യക്തിമാത്രമാണെന്ന് പത്രാധിപരുടെ അടിക്കുറിപ്പിൽ നിന്നു കാണുന്നു. സംസ്കൃതത്തിന്റെ ചാരുത അനുഭവിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന കവിയാണ് അന്ധനായ നമ്പ്യാരെന്ന് ഇതിലെ ഓരോ വരിയും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അമർത്തുഭാഷയായ സംസ്കൃതത്തെ ഉപാസിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു കൊണ്ടാണ് തുടക്കം. വാൽമീകി വ്യാസമുഖന്മാരാലും കാളിദാസാദി കവീന്ദ്രന്മാരാലും ആരാധിതയായ ഭാഷയെ നമിക്കുകയാണ് കവി. ഇദമന്ധം തമഃ കൃത്സ്നം ജായേത ഭൂവനത്രയം എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ഭാഷ എന്ന സിദ്ധി ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ മൂന്നുലോകവും ഇരുട്ടു നിറഞ്ഞതായേനെ എന്നു പറഞ്ഞപോലെ സംസ്കൃതഭാഷയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ലോകം ഇരുളടഞ്ഞതായേനെ എന്നാണ് കവി നിരീക്ഷിക്കുന്നത്. ഭാരവി, ഹർഷൻ, മാഘൻ, ബാണഭട്ടൻ മുതലായവരെപ്പോലെ ശങ്കരാചാര്യർ, മേൽപ്പത്തൂർ മുതലായ കേരളീയരും ഈ ഭാഷയെ ഉപാസിച്ചവർ തന്നെ. വൈദേശിക ഭരണത്തിലും വിദ്യാലയങ്ങളിലെല്ലാം ഗൈർവാണി വിരാജിച്ചിരുന്നു. ഭാഗ്യത്തിനു വിദേശസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പിടിയിൽ നിന്നും വിമുക്തമായെങ്കിലും ഇവിടെ നാം തന്നെ ആ ഭാഷയെ നിഷ്കാസനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അജാമിളൻ തന്റെ

പത്നിയെ ഉപേക്ഷിച്ച് ഒരു കുലടയെ സ്വീകരിച്ചതുപോലെ അധികാരികൾ ഹിന്ദിയെ വരിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും സംസ്കൃതത്തിനു വിദ്യാലയപ്രവേശമില്ല എന്നതു ഭാരതീയരുടെ ദൗർഭാഗ്യം തന്നെ. വിദേശികൾ പോലും ഈ ഭാഷയെ സഹർഷം പുജിക്കുമ്പോൾ നാം അതിനെ ആരാധിക്കുന്നില്ല. എന്നാണ് എല്ലാ വിദ്യാലയങ്ങളിലും സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഭാഗ്യം കണ്ട് നമുക്കു സന്തോഷഭരിതരാവാൻ കഴിയുക? സ്വർഗ്ഗത്തിലെ അമൃത് മനുഷ്യന് ലഭ്യമല്ലെങ്കിൽ സംസ്കൃതം എന്ന സുധ നമുക്കുണ്ടല്ലോ - വിബുധജനവിഭാഷയും പോഷിതാശേഷഭാഷയും കലിതരസികതോഷയുമായ ഗീർവ്വാനഭാഷയെ നമസ്കരിക്കുകൊണ്ടാണ് കവിത അവസാനിക്കുന്നത്.

ഹിന്ദിക്കു പകരം സംസ്കൃതം രാഷ്ട്രഭാഷയാക്കണമെന്നു വാദിച്ചിരുന്നവരുണ്ട്. അപ്രായോഗികമാകയാലാണ് സംസ്കൃതത്തിന് ആസ്ഥാനം ലഭിക്കാതെ പോയതെന്നാണ് മിതവാദികൾ കരുതുന്നത്. മാതൃഭാഷാപ്രേമികൾ എന്നു നടിക്കുന്ന ചിലർ മാതൃഭാഷയെ പൊക്കിക്കാണിക്കുന്നതൊടൊപ്പം ഹിന്ദിക്കൊരുകൂത്തും കൊടുക്കുന്ന പതിവുണ്ട്. മാതൃഭാഷയെ പരിപോഷിപ്പിക്കണം എന്നുപറഞ്ഞ് അടുത്തശ്വാസത്തിൽത്തന്നെ ബന്ധഭാഷയായി ഹിന്ദി വളർന്നിട്ടില്ല എന്നും അവർ ഉദാഹരണം ചെയ്യും. അതിനുപറ്റിയ ഒരു ഭാഷയേയുള്ളൂ അതിംഗ്ലീഷാണ് എന്നു പറയാതെ പറയുകയാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. വ്യംഗ്യഭാഷയിൽ പറയുന്നതും മാതൃഭാഷാപ്രേമപ്രകടനവും ഭാഷാപ്രേമികളേയും വശത്താക്കാനുള്ള തന്ത്രം മാത്രം. മാതൃഭാഷാപ്രേമം അവരെ സ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇംഗ്ലീഷ് പ്രേമത്തിന്റെ മുടുപടമാണ്. ഗൈർവ്വാനീ സ്തുതി അങ്ങനെയാണെന്നു പറയുകയല്ല. ഹിന്ദിയെ കുലടയെന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചതുകാണുമ്പോൾ അന്തരിച്ച ഈ കവിയും കപട ഭാഷാ ഭക്തരുടെ വലയിൽ വീഴാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നുവോ എന്നു സംശയിച്ചുപോകും. അമിതമായ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രേമമാണ് എല്ലാ ഭാരതീയഭാഷകൾക്കും വിശേഷിച്ച് സംസ്കൃതത്തിനു കണ്ഠകോടാലിയായിരിക്കുന്നതെന്നു നമുക്കു മറക്കാതിരിക്കാം.

സംസ്കൃതം പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനുദ്ദേശിയ്ക്കുന്നവർ വളരെ ശ്രദ്ധയോടെ വേണം അതു പകർത്താൻ. അല്ലെങ്കിൽ അർത്ഥംഗ്രഹിക്കാൻ വിഷമിക്കുന്ന രീതിയിലാവും അച്ചടി. ആവശ്യമുള്ളിടത്തു വിട്ടെഴുതാതെയും ആവശ്യമില്ലാത്തിടത്തുവിട്ടും ദ എന്നതിനുപകരം ഭ വന്നും മറ്റും പല അപാകങ്ങൾ ഈ കവിതയിൽ വന്നുപോയിട്ടുണ്ട്. മലയാളത്തിനോളം സുപരിചിതമാവില്ല പ്രസ്സിലുള്ളവർക്കു സംസ്കൃതം എന്നു വ്യക്തമാണല്ലോ.

ബഹുമാന്യമിത്രമേ,

സുഖം തന്നെയല്ലേ ? ക്യാമ്പ് റിവ്യൂ ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള Feb. - April ലക്കം “കവനകൗമുദി” കൈപ്പറ്റി. പങ്കെടുത്തകുട്ടികളിൽ പകുതിയിലേറെ പെൺകുട്ടികളായിരുന്നു എന്നറിയുന്നതിൽ ഏറെ സന്തോഷം തോന്നി. മലയാളകവിതയിലെ സ്ത്രീമുന്നേറ്റം കുറേ നാളായി കണ്ടുതുടങ്ങിയതാണ്. മാതൃഭൂമി വിഷുപ്പതിപ്പിലും ഈ പ്രവണത കഴിഞ്ഞ രണ്ടുമൂന്നു വർഷങ്ങളായി കാണുന്നു. എന്നാൽ പിന്നെ അവരിൽ പലരും നിശ്ശബ്ദരാകുന്ന ദുരന്തവുമുണ്ട്. അതിന്റെ കാരണങ്ങൾ തിരയേണ്ടതുണ്ട്. ഒരുപക്ഷേ, കുടുംബിനികളായാൽ കവിതയെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കാൻ നിർബന്ധിതരായിപ്പോകുകയാണോ ?

“വായനാനുഭവം - ഇന്ന്” എന്ന തലക്കെട്ടിലെ എല്ലാ ലേഖനങ്ങളും പ്രൗഢവും പ്രയോജനപ്രദവുമാണ്. മറ്റു വിഭവങ്ങളും ആസ്വാദ്യങ്ങൾ തന്നെ. ട്രസ്റ്റിന്റെ ഉദ്ദിഷ്ട ലക്ഷ്യത്തെ നല്ലൊരളവിൽ സഫലമാക്കാൻ കവനകൗമുദിക്കു കഴിയുന്നുണ്ട്. താങ്കളുടെ ശ്രമങ്ങൾ എത്ര വലുതാണെന്നറിയാം.

നന്മകൾനേരുന്നു.
സ്നേഹാദരപൂർവ്വം, സ്വന്തം
ചേപ്പാട് സോമനാഥൻ, മുംബൈ

ബഹുമാനപ്പെട്ട പത്രാധിപർക്ക്,

കവനകൗമുദിയുടെ (ലക്കം 16) പതിപ്പ് കിട്ടി. ക്യാമ്പ് അവലോകനവും പുതുകവിതാപരിചയവും (കെ. പി. ശങ്കരൻ) ജി. കവിതകളുടെ പഠനവും ഒക്കെയായി പ്രസ്തുത ലക്കത്തിന് നല്ല സജീവത. ഓരോ ലക്കത്തിലും പുതിയ കവികൾക്ക് കഴിയുന്നത്ര പരിഗണനയും അവസരവും നൽകണം; തഴക്കംവന്നവരുടെ കവിതകളും ഒപ്പം വായിക്കാൻ ഉണ്ടാവണം.

വിനയപൂർവ്വം,
ശങ്കരൻ കോറോം, പയ്യന്നൂർ.

വൈദ്യരത്നം പി.എസ്. വാരിയരുടെ

കോട്ടയ്ക്കൽ ആര്യവൈദ്യശാല

ആതുരസേവനത്തിന്റെ ഒരു നൂറ്റാണ്ട്

ആർഷവും പുരാതനവുമായ ആയുർവേദപാരമ്പര്യത്തെ കാലാനുസൃതമായി നവീകരിച്ചതിൽ അദിതീയ പങ്കാണ് വൈദ്യരത്നം പി.എസ്. വാരിയർ വഹിച്ചത്. അദ്ദേഹം 1902-ൽ സ്ഥാപിച്ച കോട്ടയ്ക്കൽ ആര്യവൈദ്യശാല ഇന്ന് ലോകപ്രശസ്തമായ ആയുർവേദസ്ഥാപനമാണ്.

ആര്യവൈദ്യശാലയുടെ പ്രധാന പ്രവൃത്തിമണ്ഡലങ്ങൾ

- ▷ ആധുനികരീതിയിൽ നടത്തുന്ന രണ്ടു ചികിത്സാകേന്ദ്രങ്ങൾ കോട്ടയ്ക്കലും ഡൽഹിയിലും
- ▷ അഞ്ഞൂറിലേറെ ശാസ്ത്രീയഘഷയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്ന രണ്ടു നിർമ്മാണശാലകൾ - കോട്ടയ്ക്കലും കണ്ണികോട്ടും
- ▷ ആയുർവേദവികസനത്തിനായി വിദ്യാഭ്യാസം, ഗവേഷണം, പുസ്തകപ്രസിദ്ധീകരണം, ഔഷധസസ്യതോട്ടങ്ങൾ എന്നിവ.
- ▷ അർഹരായ രോഗികൾക്കായി ധർമ്മാശുപത്രി
- ▷ കഥകളിയുടെ ഉന്നമനാർത്ഥം പി.എസ്. വി. നാട്യസംഘം

ഞങ്ങൾ നേരിട്ടു നടത്തുന്ന ശാഖകൾ

കോഴിക്കോട് * പാലക്കാട് * തിരുർ * എറണാകുളം * തിരുവനന്തപുരം *
ആലുവ * ചെന്നൈ * കോട്ടയം * കണ്ണൂർ * കോയമ്പത്തൂർ * ന്യൂഡൽഹി
* കൊൽക്കത്ത * സെക്കന്ദരാബാദ് * മധുര

ഇന്ത്യയിലങ്ങോളമിങ്ങോളം ആയിരത്തോളം
അംഗീകൃത ഏജൻസികൾ

കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്ക് ബന്ധപ്പെടുക : ജനറൽ മാനേജർ

	<p>വൈദ്യരത്നം പി. എസ്. വാരിയരുടെ</p>	
<h2>ആര്യവൈദ്യശാല</h2>		
<p>(ഒരു ചാരിറ്റബിൾ ട്രസ്റ്റ്)</p>		
<p>കോട്ടയ്ക്കൽ - 676 503 (കേരളം)</p>		

Vaidyaratnam P. S. Varier
1889 - 1944

ഫോൺ : (0493) 742216 ഫാക്സ് : (0493) 742572, 742210

Website: www.aryavaidyasala.com

E-mail : kottakal@vsnl.com/kottakal@md3.vsnl.net.in